

وزارت آموزش و پرورش

توانای بود بسیار که و انای بود

فارسی

برای کلاس اول دبستان

وزارت آموزش پرورش

توانابود هر کد دانابود

جلد اول

فارسی

برای کلاس اول دبستان

(این کتاب دارای روش تدریس است)

حق چاپ محفوظ است

LB1506,7

الف ۹ الف /

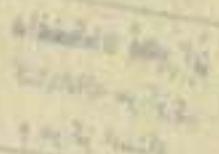
الف ۱۳۴۵

ن ۱۰

۲۱۶۱۸۸ ب

۳۶ ۳۶۵۴

۳۶۳۶

در سال ۱۳۴۶ به فرمان شاهنشاه آریامهر، سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی تشکیل یافت و اساسنامه آن به
ایرجا گذاشده شد. طبق بند «ب» از مومین ماده این اساسنامه کمک به فرهنگ و مساحت به دانش آموزان و
دانشجویان مستعد کشور از جمله مقاصد سازمان به شمار آمد.
برای اینکه بتوان به فرهنگ کشور کمک مهمن و مؤثر معمول داشت، به پیروی از علاوه و توجه شاهنشاه به
تعیین تعیینات استادی و پاسواد شدن مردم و به استکار والاحضرت شاهدخت اشرف پهلوی نیابت ریاست عالیه،
سازمان شاهنشاهی تصمیم گرفت که کتابهای دوره چهار ساله ایندیان را بطریقی مرغوب و مطلوب چاپ کند تا
میان دانش آموزان سراسر کشور به رایگان توزیع گردد.

اینک پس از مذاکره با وزارت آموزش و پژوهش برای سال تحصیلی جاری همه کتب چهار ساله
استادی و دوش تدریس‌های مربوط که متن آن به تضویی شودای خالی آموزش و پژوهش رسیده است از
طرف مازمان طبع و برای توزیع در دستانهای سراسر کشور به اختیار وزارت آموزش و پژوهش گذارده شده
است. بدین طریق به امر مازمان شاهنشاه آریامهر در راه خدمت به فرهنگ کشور قسم سیار مزدگ برداشته شده
که تاکنون نظری نداشته است و مسلماً تأثیر شگفت آن از نظر ارباب بهشت پوشیده نخواهد بود. سازمان
شاهنشاهی خدمات اجتماعی می‌چند مالی که از ایجاد آن می‌گذرد تأسیتی در کشور به وجود آورده و اقداماتی
معمول داشته است که مهمترین آنها فهرست وارد کری شود:

- ۱ - آموزشگاه عالی پرستاری اشرف پهلوی - تهران.
- ۲ - آموزشگاه حرفه‌ای رضا پهلوی - تهران.
- ۳ - بخش قرمان کجلوی - تهران.
- ۴ - بخش پرتوشنسی (عکس برداری) - تهران.
- ۵ - بخش جراحی موانع و حوادث بیمارستان مینا - تهران.
- ۶ - پنج شعبه کمک به مادران و کودکان در تهران و هفتاد و هشت (۷۸) شعبه در شهرستانها.
- ۷ - درمانگاه و ناهارخوری بیانگاه اشرف در سر آسباب دولاب - تهران.
- ۸ - ساختمان دو خوابگاه برای دانشجویان در کوی دانشگاه و کمک به ساختمان خوابگاه دختران - تهران.
- ۹ - سه بیمارستان مزدگ: بیمارستان فرح پهلوی (رامسر) - بیمارستان نکولی (قم) - بیمارستان رضا پهلوی (تجریش).

- ۱۰ - اصد و می درمانگاه در نقاط مختلف کشور که فر آنها دارو و درمان برای همه رایگان است.
- ۱۱ - درمانگاه درمان تراهم در قزوین.
- ۱۲ - پرداخت کمک هزینه تحصیل به عده‌ای از دانش آموزان و دانشجویان سراسر کشور.
- ۱۳ - کمکهای نقدي و جنسی و دارویی به مؤسسات خیریه دیگر سراسر کشور.
- ۱۴ - کمکهای نقدي به مؤسسات فرهنگی و تربیتی.
- ۱۵ - ایجاد کارخانه داروسازی بنتگاه خیریه دارویی بخیر برای تهیه داروی مرغوب و ارزان در داخل کشور.
سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی

از اشارات

سازمان کتابهای درسی ایران

مؤلفان

ایرج جهانشاهی

عباس سیاحی

در سالهای اخیر در کشور ما، به رعایتی شهریار خردمند، شاهنشاه آریامهر، برای همگامی با جهان مترقبی تلاشی بی‌گیر و دامندار آغاز گشته و تحولاتی شگرف در کلیه شئون اجتماعی بوقوع پیوسته است. بدینه است که در این دوران تحول و انقلاب، دستگاههای اجرایی در صورتی قادر به انجام دادن وظایف خود به نحو مطلوب خواهند بود که در راهی هماهنگ با تحولات اخیر گام بردارند. تجدید نظر در برنامههای مدارس و تدوین برآمدهای تو منطبق با آرمانهای انقلاب از جمله قدمهایی است که وزارت آموزش و پرورش در مسیر این تحولات بزرگ برداشته و ازهم اکنون موجات اجرایی صحیح و دقیق آن را فراهم آورده است. شک نیست برای وصول به هدفهای برآمده نوین، نخست باید کتابهای درسی جدید با رعایت اصول و فنون لازم تألیف شود. لیکن تنها با کتاب درسی بدون پاری رکن اعظم آموزش و پرورش، یعنی معلم، وصول به هدفهای برنامه و همگامی با دنیای جدید و تحولات عظیم کشور میسر و مقدور نیست. اما یاری معلمان وقتی مؤثرتر است که آنان نیز به سهم خود با پیشرفت‌های آموزشی جهان امروز همگام باشند، با وسائل نوین آموزشی آشنا شوند و به هنگام تدریس از روشهایی که نیل به مقصد را سهلتر می‌سازد استفاده کنند.

برای تأمین این منظور، همراه با هریک از کتابهای درسی که بر طبق برنامه جدید تهیه شده است، یک کتاب راهنمای تدریس نیز تدوین یافته که در

در سهای دیتی این کتاب با مشورت آقایان سیدرضا برقمی و محمدجواد باهنر تهیه و تنظیم شده است.

نقاشی از:

محمدزمان زمانی - پرویز کلانتری - دکتر نور الدین زرین کلک - آریک باخداد اساریان - احمد صنعتی خطاطی از: ناصر الدین زرین کلک

چاپ شرکت سهامی افت - تهران

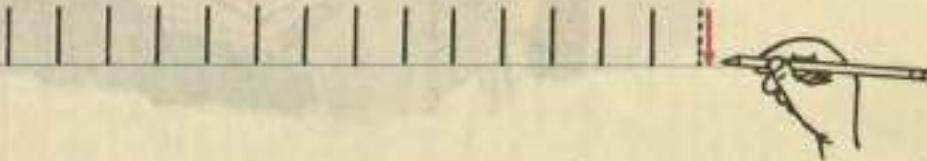
سام خدا

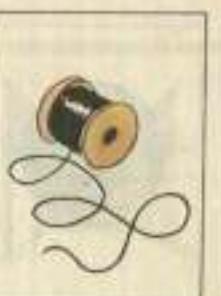
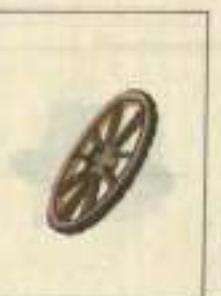
آن برای اجرای برنامه به نحو مطلوب و نتیجه گیری پیشتر از کتاب داش آموز، پیشنهادهایی بر اساس جدیدترین روش‌های تدریس هر یک از مواد درسی ارائه شده است.

امیدوار است که کلیه معلمان، که مسئولیت خطیر رهبری نسل آینده را بعده دارند، با مطالعه دقیق این کتابها هماهنگی شبوة تدریس را در مدارس سراسر کشور حفظ کنند و در اجرای وظایف خطیر خود به اخذ تاییجی مقیدتر نایل آیند.

وزیر آموزش و پرورش - دکتر حادی هدایی

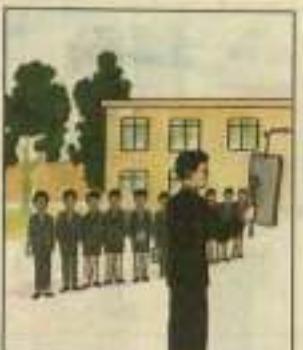

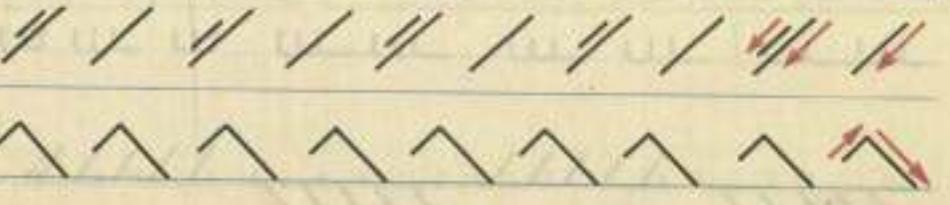
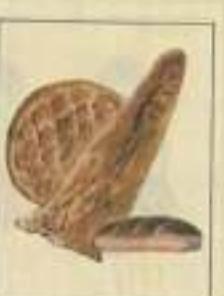
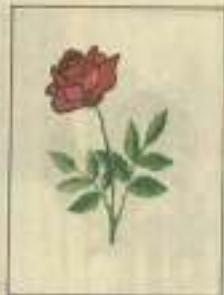
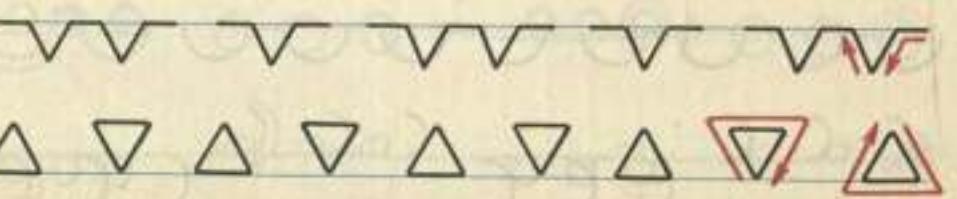
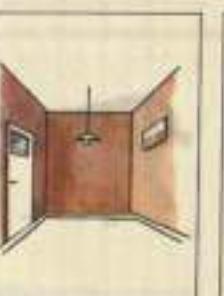
س س س س س س س س

س س س س س س س س

س س س س س س س س

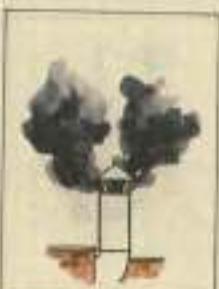

س س س س س س س س

ooo ooo ooo
ooo ooo ooo

ooo ooo ooo
ooo ooo ooo

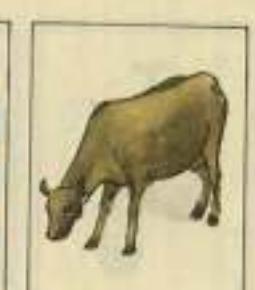
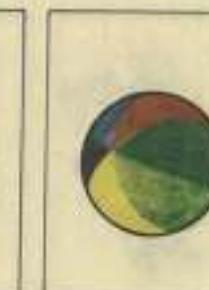
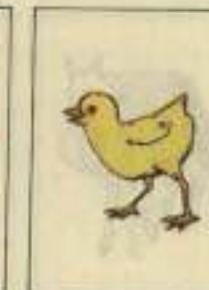

آب

آب

آ

ب

ث ب پ پ ب پ ب

ث ب پ پ ب پ ب

نَان نَان

بَابَا نَان!

بَابَا آن نَان!

نَان

بَابَا بَابَا

بَابَا آبَا

بَابَا آبَا

آ

بَبَ

بار

باران

درا

بابا نان داد.

بابا آب داد.

دارا آنار دارد.

بابا آنار ندارد.

بابا

داد.

بابا

dad.

بابا نان

.

دارا دارد.

دارا ————— دارد.

دارا آنار —————.

آنار ندارد.

دara بادام ندارد.

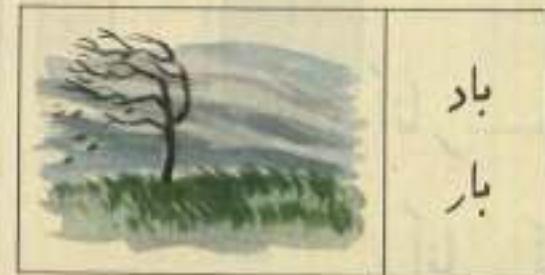
من بادام دارم.

دara انار دارد.

من انار ندارم.

۲۱

آب نان بار باد
انار دارا باران بابا

آبر بود.

باد بود.

باران بود.

آن مرد در باران بود.

او آمد.

او در باران آمد.

او و

آن مرد داس دارد.
آن مرد اسب دارد.
آن مرد سبد دارد.
آن مرد آمد.
او با اسب آمد.

س س

دَسْت آب دَارا بَاران سَارا أَبَر
 بُود او نَان آن بَابَا مَن أَسْت
 دَر أَسْب سَبَد نَدَارَد بَادَام مَرَد
 آمَد نَدَارَم دَارَم دَاس تَوت بَار

ب	ن	آ
بَار	نَان	آب
بَلَر	نَدَارَه	آن
سَبَد		

ـ	ـ
بَـ	سَـ
بَـادَم	سَـارَا

آن تَوت أَسْت .

آن تَوت دَر سَبَد أَسْت .

سَارَا تَوت دَوْسَت دَارَد .

او تَوت دَر دَسْت دَارَد .

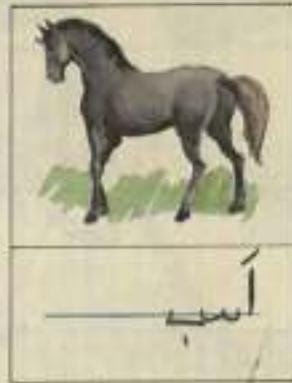
تَوت

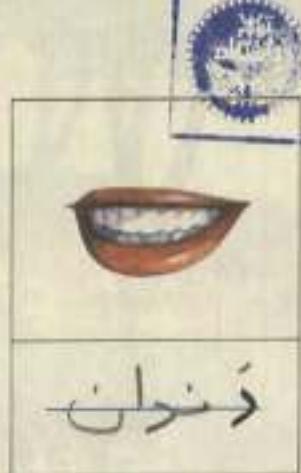
آبرو

آبر

آسب

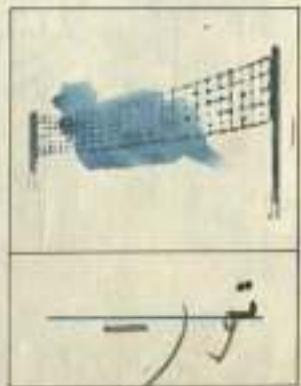
دَنْدَان

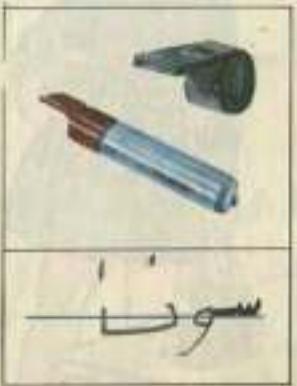
دَسْت

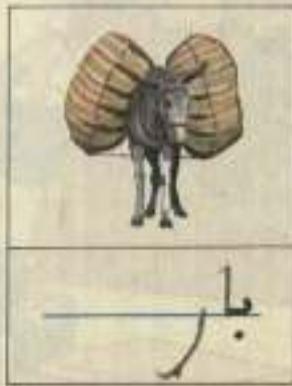
دَرْ

تُور

سوْنَا

بار

باد آمد.

آبر آمد.

باران آمد.

آن آسب آست.

آن آسب در باران آمد.

آن مرد آسب دارد.

من آسب را نمایم.

سara در بازار بود.

مادر در بازار بود.

سara با مادر در بازار بود.

سara با مادر از بازار آمد.

آن بادبادک است.

اگر بادبادک دارد.

اگر کوڈک است.

اگر با دارا دوست است

ک ک

این کوک زری است.

زری با سارا دوست است.

سارا سینی در دست دارد.

در این سینی سیب است.

زری از سینی سیب بر می‌دارد.

ای بی

زیور و زیبا آمدند.

زیور و زیبا کار دارند.

زیور و زیبا درس دارند.

مادر زیور و زیبا را دوست دارد.

و

ردک

سالا و دارا بازی می‌کنند.

دارا ردک را در آب می‌اندازد.

ردک در آب بازی می‌کنند.

ردک آب بازی را دوست دارد.

و او

من در بازار بودم.

دارا در بازار بود.

من و دارا در بازار بودیم.

ما در بازار بودیم.

ما با مادر در بازار —.

من از بازار آمدم.

دارا از بازار آمد.

من و دارا از بازار آمدیم.

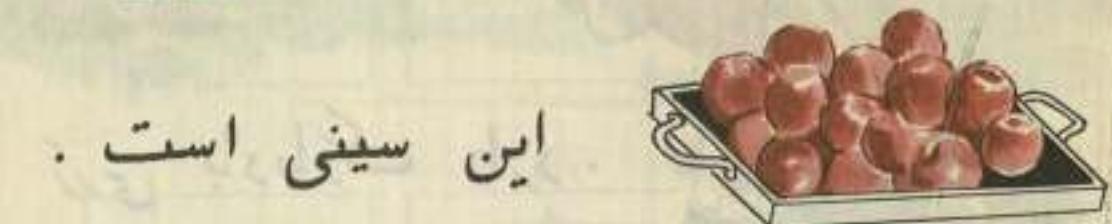
ما از بازار آمدیم.

ما با مادر از بازار —.

آن سَبَد است .

در آن سَبَد انار است .

این سینی است .

در این سینی سیب است .

زیور از سینی سیب بَرَمی دارد .

زیبا از سبد انار بَرَمی دارد .

باران می باشد .

~~بلل~~ ژند می باشد .

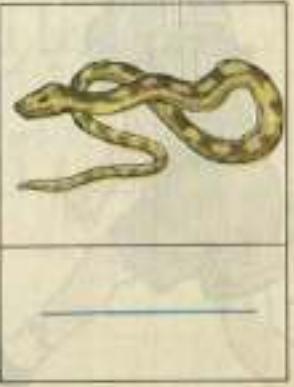
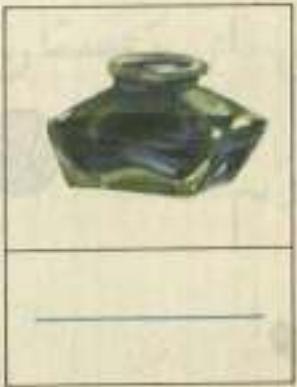
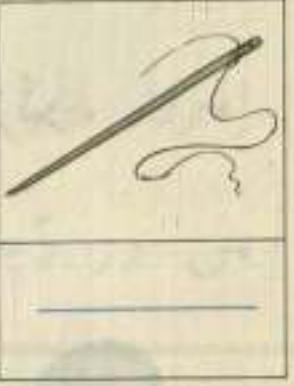
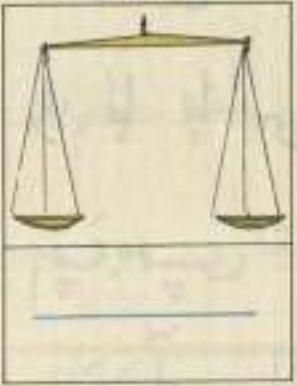
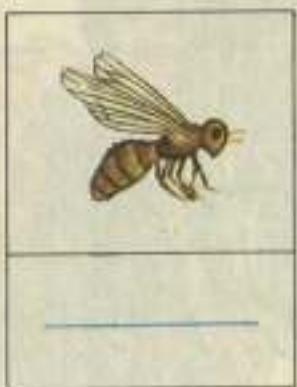
آن مرد می رود .

او در ~~بلل~~ می رود .

او با ~~بلل~~ می رود .

او ژند می رود .

زَرِي بادبَادَك دارد.
اَكْبَر بادبَادَك دارد.
اَكْبَر و زَرِي بادبَادَك

اَكْبَر بازِي می‌کنَد.
زَرِي بازِي می‌کنَد.
اَكْبَر و زَرِي بازِي ~~می‌کنَد~~

امروز باران بارید.

امروز باران شُد بارید.

من در دَسْتَان بودم.

من از دَسْتَان آمدم.

من در باران از دَسْتَان آمدم.

من شُد آمدم.

توب بازی

پَرویز و پَروین بازی می‌کنند.

پَرویز و پَروین توب بازی می‌کنند.

پَروین توب را می‌اندازد.

پَرویز توب را با پا می‌زند.

پ پ

سارا س^۹ روز بیمار بود.
 امروز سارا ب^۹ دَبِستان می‌رَوَد.
 مادر سارا ب^۹ مدیر دَبِستان نام^۹
 می‌نویسَد.
 او ب^۹ مدیر می‌نویسَد که سارا بیمار
 بوده است.

اسم این پسر نادر است.
 دارا دوست نادر است.
 کتاب دارا در دست نادر بود.
 نادر کتاب او را پس داد.

دara از بازار میخ خرید.

دara از بازار تخته خرید.

او میخ و تخته را به خانه برد.

او با تخته و میخ میز ساخت.

دara میزِ خوبی ساخت.

خ خ

دara در خانه کار میکند.

او با تخته و میخ میز میسازد.

او با تخته و میخ

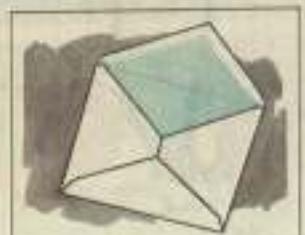
آسباب بازی میسازد.

سara در خانه کار میکند.

او در خانه به مادر کنگ میکند.

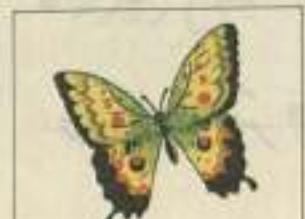
لایه

بیدار

کتاب

پروانہ

گوسفند

خوکا

کاسہ

سیسٹکل

نیکار

دارا نامہ می نویسے۔

او بے دوستِ خود نامہ می نویسے۔

با با نامہ

او دوستِ خود نامہ می نویسے۔

مادر می نویسے۔

بے خود نامہ می نویسے۔

مادرِ سارا آش می پزد.
 سارا به مادرش کک می کند.
 سارا سبزی را پاک می کند.
 مادر سبزی را در آش می ریزد.
 آش پخته می شود.
 سارا آش را دوست دارد.

ش ش

دیروز بَرَف بارید.
 بَرَف زمین را سفید کرد.
 پرویز و نادر بَرَف بازی کردند.
 دارا کیف خود را به سارا داد.
 دارابا پرویز و نادر بَرَف بازی کرد.

ف ف

سara و دara به مادر کوک می‌کنند.
سara سفره را به اتاق می‌آورد.
Dara بُشَقاب و فاشق را به اتاق
می‌آورد.

سara قندان را پر از قند می‌کند.

ق ق

ک گ

زنگ دستان را زدند.
Dara و سara به خانه برگشتند.
پدر بزرگ به دیدن سara
و Dara آمدہ بود.
Dara و سara پدر بزرگ خود را بوسیدند.
Dara و سara با پدر بزرگ به کردش
رفتند.

دَارَا بِهِ كَرْدِش مَيْرَوْد .
سَارَا بِهِ كَرْدِش مَيْرَوْد .
دارَا و سَارَا بِهِ كَرْدِش مَيْرَوْنَد .
دارَا و سَارَا با پَدَرِ و مَادِرِ خُود
بِهِ .

پَدَرِ بَرَايِ دَارَا كِيف مَيْخَرد .
پَدَرِ بَرَايِ سَارَا كِتاب مَيْخَرد .

دارَا و سَارَا تَا شَب كَرْدِش كَرْدَند .
پَدَرِ بَزْرَگ از بازار بَرَايِ دَارَا و سَارَا
أَسَابِب بازى خَرِيد .

بَرَايِ دَارَا يِكْ ثَفَنْك خَرِيد .

بَرَايِ سَارَا يِكْ تُوب قَشَنْك خَرِيد .

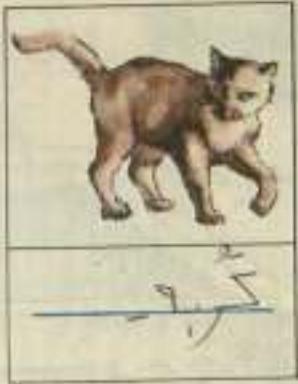
سَارَا و دَارَا با پَدَرِ بَزْرَگ به خانه بَرَگَشَتَند .

يِ هِ

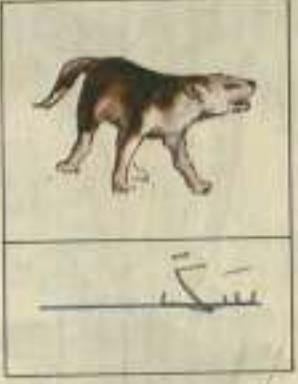

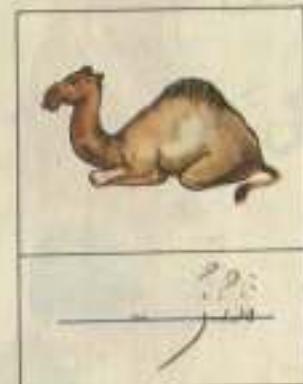
میش

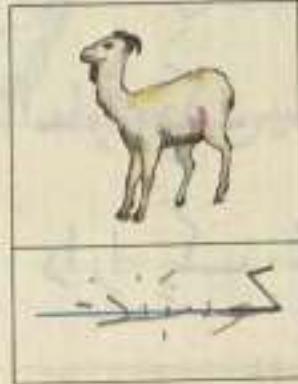
کُرید

سَكَّ

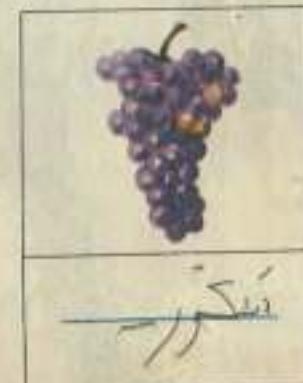
میش

کَسَنْدَن

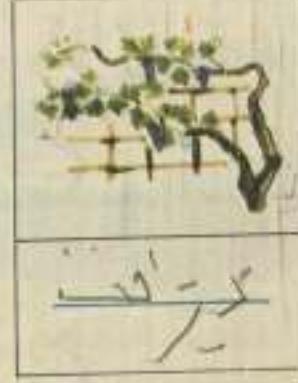
گَلَّا

سَكَرَر

بَرَك

گَزَد

دارا و سارا به مادر کچک می‌کنند.
مادر بُشقاب و فاشق را می‌شوید.
دارا بُشقاب و فاشق را خشک می‌کند.
مادر قَنَدان رامی‌شوید و خشک می‌کند.
سارا قَنَدان را به آتاق می‌برد و پر از قَنَدان
می‌کند.

سara جوجه خود را دوست دارد .
سara برای جوجه خود آب می برد .
سara برای جوجه خود دانه می برد .
او دانه را روی زمین می ریزد .
جهجه به زمین نوک می زند و
دانه می خورد .

سara یک جوجه دارد .
درا یک خروس دارد .
خروس تاج دارد .
جهجه تاج ندارد .
تاج خروس قشنگ است .

ج ج

شب بود . ماه پشت ابر بود . دارا
و سارا با آسمان نگاه می کردند . آنها ماه
و ستاره ها را نمی دیدند . همچنان تاریک
بود .

باد ابرها را برد . ماه از پشت ابر
بیرون آمد . مهتاب زمین را روشن
کرد . سارا گفت : ببه ، مهتاب همه
جا را روشن کرده است .

۵۴۵

دیروز رسید - تردیکِ دستان است
سفید - شیرین - می خورد - آب است

جوچه جوجه سارا دانه گلدم و جو
را

میوه درخت توت است

سفره رنگ سفره ما است

کوزه آب پر از

نامه دوست من

خانه خانه ما

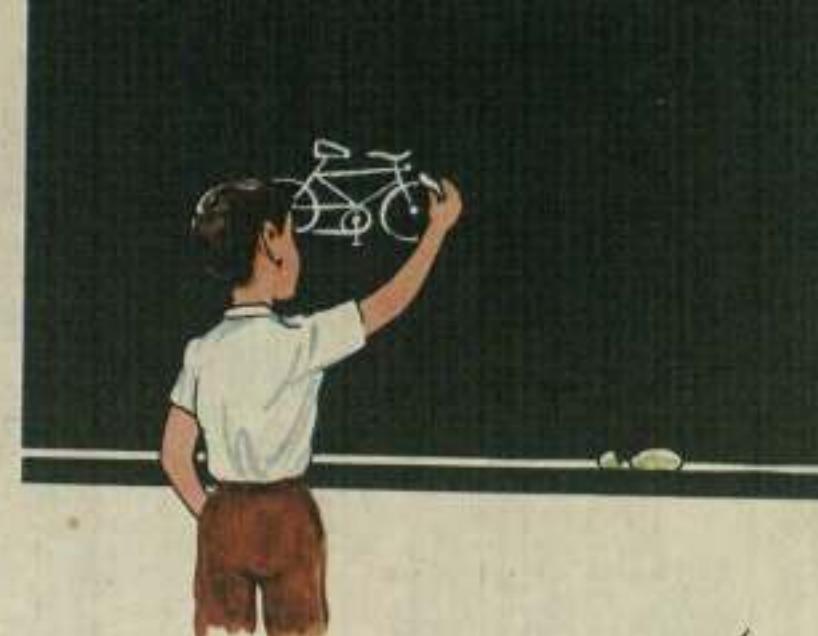
لباسِ سارا یک پیراهن است. پیراهن
سارا گلهاي قشنگ دارد. لباسِ داراكت
و شلوار است. کت و شلوارِ دارا هم قشنگ
است.

ل ب اس

سراودارا با پدر و مادر خود در بازار
هستند. آنها در بازار خرید می کنند. پدر
سراودارا پول می دهد و برای آنها لباس
می خرد.

بیژن و ژاله با دارا و سارا همراه
 هستند. آنها با هم بازی می‌کنند.
 دارا یک دوچرخه کوچک دارد. دارا
 به بیژن دوچرخه سواری یاد می‌دهد.
 ژاله و سارا با هم توپ بازی می‌کنند.
 این چهار نفر با هم هم بازی هستند.

ژ

دارا یک تخته سیاه است.
 او گچ در دست دارد.
 او با گچ شکل می‌کشد.
 او شکل یک دوچرخه می‌کشد.
 دارا دوچرخه سواری را دوست دارد.

چ چ

ژاله کِنارِ تخته سیاه است .

ژاله شِکل می‌کشد .

او روی تخته سیاه شِکل می‌کشد .

او با گچ شِکل یک گل می‌کشد .

سara می‌نویسد .

او تخته سیاه می‌نویسد .

او با گچ روی ————— می‌نویسد .

خورشید زمین را روشن می‌کند .

روز که خورشید می‌تابد ،

آفتاب زمین را گرم می‌کند .

روزهای آفتابی گرم و روشن است .

شبهایی که ماه می‌تابد ،

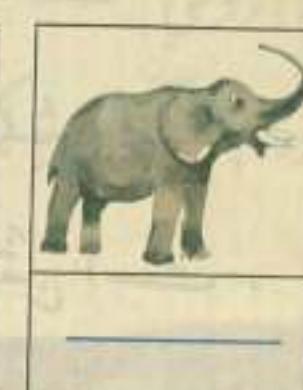
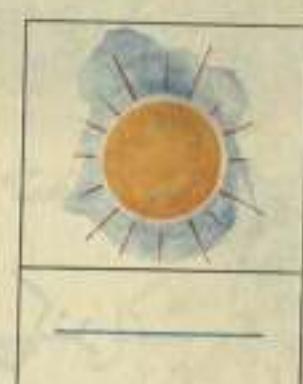
مَهتاب زمین را روشن می‌کند .

شبهایی که ماه نمی‌تابد تاریک است .

سارا و دارا **خواهر** و برادر هستند. آنها
با هم به دبستان می روند. آنها در
دبستان درس می **خوانند**. این **خواهر** و
برادر نوب درس می **خوانند**.

خوا ← خا

درخانه سارا و دارایک درخت هست.

گنجشکها روی این درخت لانه دارند.

سaranan را ریز ریز می کند. او ریزه های نان را روی زمین می ریزد. گنجشکها از بالای درخت پایین می آیند. آنها به زمین نوک می زنند و ریزه های نان را می خورند.
سارا گنجشکها را آذیت نمی کند. او نی گزارد کسی گنجشکها را آذیت کند.

ز

سارا شاگرد کلاس اول است.

دارا شاگرد کلاس دوم است.

سارا در کلاس اول درس می خواند.

دارا در کلاس دوم درس می خواند.

سارا و دارا بچه های خوبی هستند.

بچه های خوب راهه دوست دارند.

دَلَارُوسَارا ضَبْحٌ زَوْدَ ازْ خَوَابِ بِيدَلَرِ
مَیْشَونَد. هَرَرُوزِ ضَبْحٌ دَسْتُ وَصُورَتِ
خَوَدَ رَا باَآبَ وَصَابُونَ مَیْشَوَيَنَد. دَنْدَانَهَا
راِسْوَاكِ مَیْكَنَد. دَسْتُ وَصُورَتِ رَا
باِخُولَهِ خُشَكِ مَیْكَنَد. لِبَاسِ مَیْپُوشَنَد وَ
پِيشِ مَادِرِ وَپِدرِ مَیْرَونَد. باَآنَهَا سَلامَ وَ
أَهْوَالِ پِرسِی مَیْكَنَد.
ضَبْحَانَهِ مَیْخُورَنَد وَبِهِ
دَبْسَتَانِ مَیْرَونَد.

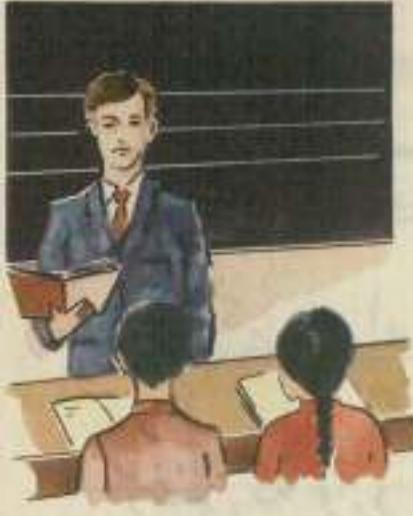
ح ح

دَلَارُوسَارا زَوْدَ ازْ خَوَابِ بِيدَلَرِ مَیْشَونَد
آنَهَا دَسْتُ وَصُورَتِ خَوَدَ رَا باَآبَ وَ
صَابُونَ مَیْشَوَيَنَد. هَرِيكَ ازْ آنَهَا رِسْوَاكِ
مَخْصُوصِ بِهِ خَوَدَ دَارَد. آنَهَا باِسْوَاكِ
مَخْصُوصِ بِهِ خَوَدَ دَنْدَانَهَا رَا رِسْوَاكِ
مَیْكَنَد. اينَ خَواهَرَ وَبَرَادَ رِپَاكِيزَهِ هَسْتَنَد.

ص ص

گفت - تا - رفند

این دُختر و پسر به
حرفاٰی آموزگار گوش
می‌کنند — درس خود را خوب یاد بگیرند.
زنگ تفریح را زدند و بچه‌ها از کلاس
بیرون — .

دارا به آسمان نگاه کرد و —
به به مهتاب هم‌جا را روشن
کرده است.

پدر هر روز صبح زود از خواب بیدار
می‌شود. مادر هر روز صبح زود از خواب
بیدار می‌شود.

پدر هر روز نهار می‌خواند.
مادر هر روز نهار می‌خواند.
وقتی که پدر نهار می‌خواند، دارا و سارا
گوش می‌کنند تا یاد بگیرند.

آنها می‌خواهند وقتی که بزرگ شدند
نهار بخوانند.

خداکسی را که نهار می‌خواند دوست دارد.

زنگِ تَفْرِیح است . بَچه‌ها در حَیَاطِ

دبستان بازی می‌کنند . در وَسَطِ حَیَاطِ

یک حَاطِ کشیده‌اند . بَچه‌ها در دو طَرفِ

این حَاطِ بازی می‌کنند .

سلا در یک طَرفِ حَیَاطِ با زیورِ

طَناب بازی می‌کند .

ط

می-روی-دبستان-از-می-کنیم-زود

روز شنبه — باز می‌شود .

وقتی که واردِ دبستان می‌شویم به دوستانِ
خود سلام — .

دیروز نادر — به دبستان رسید .

گُنجشک — درخت لانه می‌سازد .

شکوفه درختها در بهار باز — شود .

اسمِ کدام یک شما زاله است ؟

بچه‌ها موقع ناهار **غَرْوَسَكَهَا** را جمیع
کردند و سرگاهی خود گذاشتند. بعد
از ناهار دوباره شروع به بازی کردند. آنها
تائے صرتوب بازی و طناب بازی کردند.

ج م ج ع

زیور و زیبا دختر **عَمَوِی** سارا هستند.
روز جمعه زیور و زیبا به خانه **عَمَوِی**
خود آمدند. سارا با آنها چند ساعت
غَرْوَسَک بازی کرد.

شُریا و کیومَرث خواهر و برادر هستند.

کیومَرث و شُریا به دبستان می‌روند. شُریا

مثل سارا شاگردِ کلاس اول است. کیومَرث

مثل دارا شاگردِ کلاس دوم است. کیومَرث

و شُریا دارا و سارا همسایه و همیزی هستند.

این چهار نفر با هم به دبستان می‌روند.

شُریا

نَزَدِيْكِ ظَهِيرَةِ دَبَسْتَانِ تَعْطِيلِ مَيْشَدِ مَدِيرِ وَنَاظِمِ بِهِ حَيَاطِ دَبَسْتَانِ مَيْشَدِ آيَنْدَه. بِچَهَهِ هَلَبا

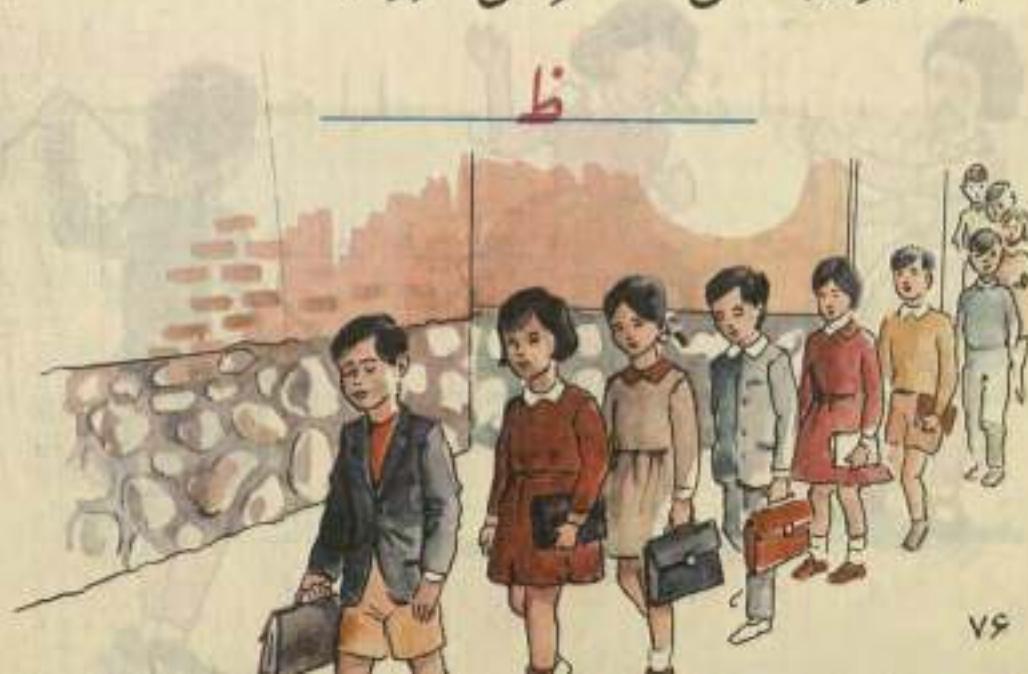
نَظَمَ از دَبَسْتَانِ بِيرُونِ مَيْشَدِ رَوْنَدِ مَوْقِعَ رَفَقَنِ

از مَدِيرِ وَنَاظِمِ خَدَاحَافِظِيِّ مَيْشَدِ كَنْدَه.

چَندَ نَفَرَ از بِچَهَهِ هَلَبا ظَهِيرَةِ دَبَسْتَانِ مَيْشَدِ مَانَدَه.

آنَهَا دَبَسْتَانِ نَاهَارِ مَيْشَدِ خَوَرَنَدَه.

ظَهِيرَةِ

عَصْرِ آن روز سارا برای احوالپرُسی به خانهٔ ثریا رفت. سارا عَوْضِ آموزگار و بچه‌ها هم از او احوالپرُسی کرد.

ض ض

یک روز ثریا مَرِیض بود. وقتی که آموزگار اسم شاگردان را می‌خواند، ثریا حاضر نبود. سارا به آموزگار گفت: ثریا مَرِیض است. آموزگار گفت: خانه کدام یک از شما نزدیک خانهٔ ثریا است؟ سارا به آموزگار گفت: ما هبسایه هستیم. آموزگار به سارا گفت: عَصْرِ به خانهٔ ثریا برو و عَوْضِ من از او احوالپرُسی کن. بعضی از بچه‌ها هم به سارا گفته‌اند: عَوْضِ ما هم از ثریا احوالپرُسی کن.

یک روز جمعه دلارا و سارا با پدر و مادر خود به کردش رفتند. آنها به یک باغ بزرگ رفتند. با غبان آن باغ با آنها دوست بود. وقتی که وارد باغ شدند، با غبان مشغول کار بود.

سارا و دلارا پیش با غبان رفتند. با غبان برای آنها چند شاخه گل سرخ چید. شاخه های گل پراز تیغ بود. سارا و دلارا مواظب بودند که تیغ به دستشان نرود.

غ غ غ غ

پدر بزرگ برای سارا قصه و داستان —
بیشتر دیروز بعد از ظهر در — حاضر نبود.
چه ها مُواظِب بودند — تیغ — دَسْتِشان نَرَود.
هر روز صبح، ساعتِ هفت صبحانه —
در تاپستان چشمها و رودها پر — می شوند.
در — بسیاری از میوه ها می رسد.
از — خود سپاسگزاریم که به ما خواندن
و نوشتَن یاد داد. اگنون می توانیم —
بخوانیم .

چه ها با نظم از دبستان بیرون —
بعضی از — ظهر در دبستان می مانند.
چه ها غرسکها راجع — و سرجای
خود گذاشتند .
چه ها بعد از ناهار دوباره شروع به
کردند .
مادرِ سارا در خانه مشغولِ کار —
سارا — و — خود را جمع
می کند و در کیف می گذارد .

الفبای فارسی

صدا و شکل هریک از حروفهای الفبای فارسی را یادگرفتیم. آنون اسم هریک از آنها را هم یاد می‌گیریم:

فِ	فَ	زِ	زِ
قاف	قَق	ژِ	ژِ
کاف	کَک	سِین	سِس
گاف	گَگ	شِین	شِش
لام	لَل	صاد	صَص
میم	مَم	ضاد	ضَض
نوون	نَن	طا	طِ
واو	و	طا	ظِ
هـ	هـ	عین	عَع
سـ	سـ	غـ	غَغ

چِ	چچ	الف	ا
حِ	حـ	بـ	بـ
خِ	خـ	پـ	پـ
دال	دـ	تـ	تـ
ذال	ذـ	ثـ	ثـ
ـ	ـ	جـ	جـ

میهَن

کِشُورِ ما ایران است.

ما در ایران زِندِگی می کُنیم.

ما ایرانی هستیم.

کِشُورِ ایران شهرها و روستاهای بسیار دارد.

بعضی از مردم ایران در شهرها زِندِگی می کنند.

بعضی از مردم ایران در روستاهای زِندِگی می کنند.

مردم ایران در هر جا که زِندِگی کنند ایرانی هستند.

میهَنِ ما ایران است.

ما میهَنِ خود را دوست داریم.

خُدا خورشید و زمین را آفرید. خُدا ماه و سِتارِ گان را آفرید.

خُدا گیاهان و جانوران را آفرید. خُدام را آفرید.

ای خدای مهربان که خورشید و زمین و ماه و سِتارِ گان را آفریدی.

ای خدای مهربان که گیاهان و جانوران را آفریدی.

ای خدای مهربان که مارا آفریدی.

ای خدای مهربان که برای ما همه چیز آفریدی.

ما همیشه تورا می پرسیم.

فرَزَنْدانِ ایران

فرَزَنْدانِ ایرانیم

ما نَنْدِ جان می دانیم

هُشیار و بینا باشیم

باید توانا باشیم

آزاد باش ای ایران

دلشاد باش ای ایران

ما گلهای خنداشیم

ما سر زمین خود را

ما باید دانا باشیم

از بهر حفظ ایران

آباد باش ای ایران

از ما فرزندان خود

پَرَچَمِ ایران

پَرَچَمِ کَشُورِ مازِبَاست.

پَرَچَمِ کَشُورِ ماسه رَنَگِ دارد.

رَنَگِ بالای پَرَچَمِ ایران سَبَز است.

رَنَگِ وَسْطِ پَرَچَمِ ایران سَفِید است.

رَنَگِ پَایینِ پَرَچَمِ ایران سُرخ است.

ما به پَرَچَمِ میهَنِ خود احترام می گذاریم.

پایتخت ایران

کشور ایران بزرگ است. ایران شهرها و روستاهای بسیار دارد. مردم ایران در شهرها و روستاهای زندگی می‌کنند.

تهران یکی از شهرهای ایران است.

تهران پایتخت ایران است.

شاهنشاه و شهبانو و ولیعهد در پایتخت زندگی می‌کنند.

عِيدِ نوروز

نوروز عِيدِ همه مَردم ایران است.

نوروز روز اَوَّل سالِ ما مَردم ایران است.

عِيدِ نوروز را همه ما جَشن می گیریم.

در جَشنِ نوروز ما به دیدَنِ یکدیگَر می رویم.

از یک نوروز تا نوروز دیگَر یک سال است.

دبستان در عِيدِ نوروز سیزَدَه روز تعطیل است.

روزهای هفته

یک هفته هفت روز است.

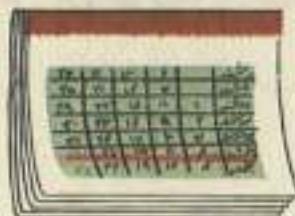
اسم روزهای هفته شنبه، پِکشنبه، دوشنبه،

سه شنبه، چهارشنبه، پنجمشنبه و جُمعه است.

شنبه روز اَوَّل هفته است.

جمعه روز آخر هفته است.

روز جُمعه دبستان تعطیل است.

ماه و سال

چهار فصل

یک سال چهار فصل دارد:

فصل بهار، فصل تابستان، فصل پاییز و فصل زمستان.

یک فصل سه ماه دارد:

فروردین، اردیبهشت و خرداد ماههای فصل بهار هستند.

تیر، مرداد و شهریور ماههای فصل تابستان هستند.

مهر، آبان و آذر ماههای فصل پاییز هستند.

دی، بهمن و اسفند ماههای فصل زمستان هستند.

یک سال دوازده ماه است.

اسم این دوازده ماه را یاد بگیریم:

فروردین اردیبهشت خرداد

شهریور مرداد تیر

آذر آبان مهر

اسفند بهمن دی

فصل بهار

در بهار هوا کم کم گرم می شود.

در بهار برف کوهها کم کم آب می شود.

در بهار گیاهان سبز می شوند.

در بهار درختها پُر از برگ و شکوفه می شوند.

در بهار درختها میوه می دهند.

در بهار کشاورزان بیشتر کار می کنند.

فروردین و اردیبهشت و خرداد ماههای فصل بهار هستند.

عید نوروز، روز اول بهار است.

فصل تابستان

در تابستان هوا گرمتر می شود.

در تابستان برف کوهها بیشتر آب می شود.

در تابستان چشمهای رودها پُر آب می شوند.

در تابستان پیاری از میوه‌ها می رسند.

تیر و مرداد و شهریور ماههای فصل تابستان هستند.

در فصل تابستان دبستان تعطیل است.

فصل زمستان

در زمستان هوا سرد می شود.

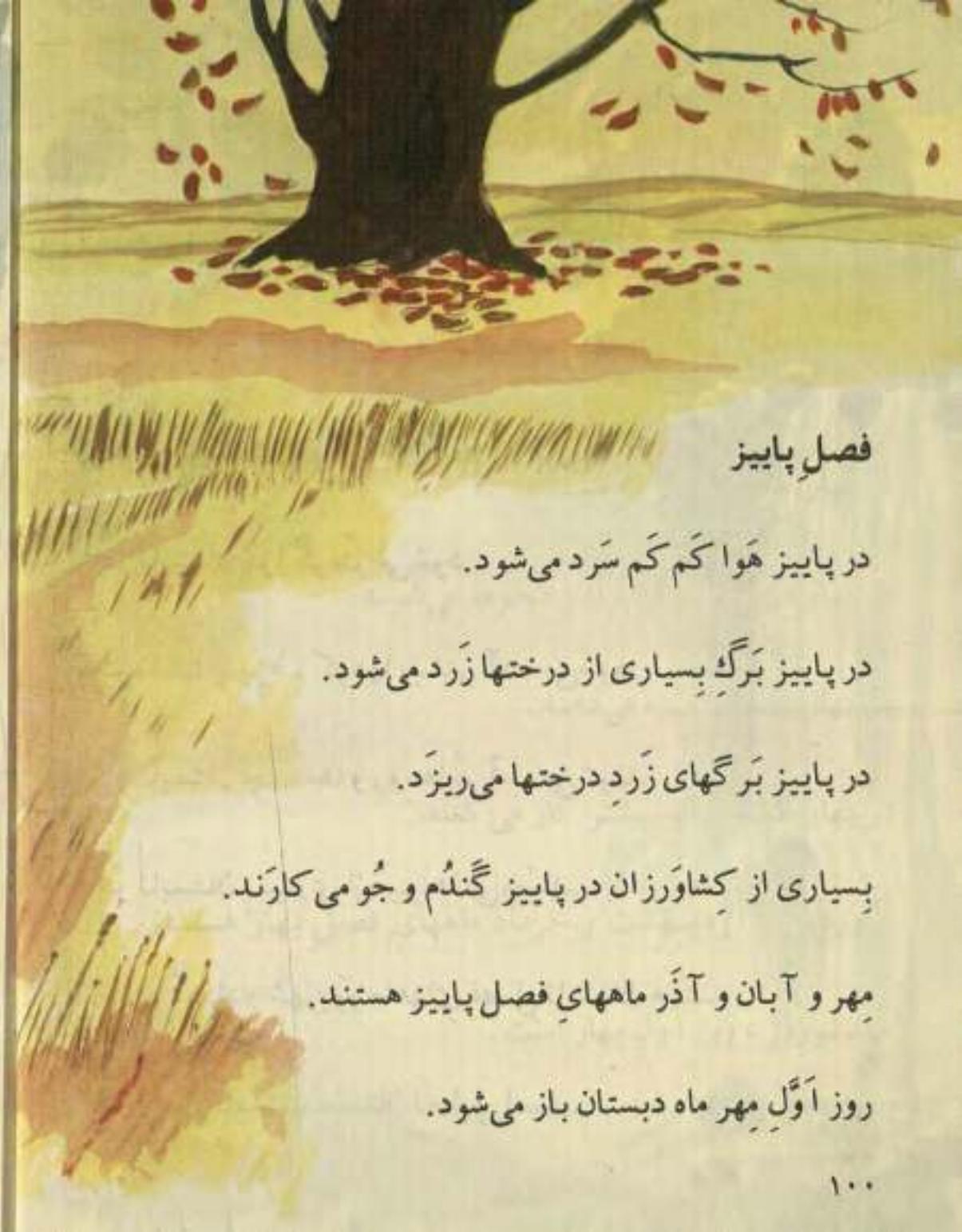
در زمستان هوا بیشتر آبری است.

در زمستان باران و برف می بارد.

در جاهای خیلی سرد برف روی زمین و کوهها می نشیند.

در جاهای خیلی سرد کار کشاورزان در زمستان کم می شود.

دی و بهمن و اسفند ماههای فصل زمستان هستند.

فصل پاییز

در پاییز هوا کم کم سرد می شود.

در پاییز برگ‌های بسیاری از درختها زرد می شود.

در پاییز برگ‌های زرد درختها می ریزد.

بسیاری از کشاورزان در پاییز گندم و جو می کارند.

مهر و آبان و آذر ماههای فصل پاییز هستند.

روز اول مهر ماه دستان باز می شود.

مُعلِّم به ما درس می دهد . مُعلِّم همه ما را دوست دارد.

مُعلِّم می خواهد که ما خوب درس بخوانیم و خوشبخت شویم . ما مُعلِّم مهربان خود را دوست داریم .

پیغمبر مُعلِّم همه مردم است . پیغمبر را خدا برای خوشبختی مردم فرستاده است .

ما همه پیغمبران را دوست داریم و به آنها احترام می گذاریم .

اسم پیغمبر ما مُسلمانان ، حضرت مُحَمَّد (ص) است .

قرآن کتاب دینی مُسلمانان است .

دستورهای دین اسلام در قرآن نوشته شده است .

قرآن به ما یاد می دهد که راستگو و دُرُستکار باشیم .

خدا مردم راستگو و دُرُستکار را دوست دارد .

خدا در قرآن به ما دستور می دهد که با پکدیگر

دوست و مهربان باشیم .

قرآن کتاب تحد است .

ما به قرآن احترام می گذاریم .

درس آخر

امروز درس آخر این کتاب را می‌خوانیم. آکنون می‌توانیم بخوانیم و بنویسیم. می‌توانیم قصه‌ها و داستانهای شیرین بخوانیم. سال دیگر به کلاس دوم می‌رویم. از آموزگار خود که به ما خواندن و نوشتן یاد داد سپاسگزاریم.

خدایا تو را شکر می‌کنیم که به ما توانایی دادی تا خواندن و نوشتن را یاد بگیریم. خدایا تو را شکر می‌کنیم که برای ما همه چیز آفریدی. خدایا تو را شکر می‌کنیم و تو را می‌پرسیم.

راهنمای تدریس کتاب

فارسی

برای کلاس اول دبستان

حق چاپ محفوظ است

وزارت آموزش پرورش

توانابود هر که دانابود

بنام خدا

فهرست:

صفحة

پیشگفتار . . . . .
تریت مقدم بر تعلیم (ساد و سبله است به هدف، نخستین وظیفه شناخت کودک
است، قلم و انبساط، تشویق و تنبیه) . . . . .
۱۳

آموزش زبان (ارکان سمعی و بصری زبان، تعریف سواد، روش مستقیم،
استفاده از محسوسات و معاهدات محیط تحصیل برای تعلم
زبان فارسی در مناطقی که مردم به لهجه‌های محلی گفتگو
می‌کنند) . . . . .
۱۳

دوره آمادگی و تدریس لوحه‌ها . . . . .
(حدفهای دوره آمادگی، صفحه ۲۰ - معلم و دوره
آمادگی: پیش از آغاز نخستین درس، صفحه ۲۱ -
نخستین روز درس، صفحه ۲۵)
۴۰

تدریس لوحه‌ها: لوحه اول، صفحه ۲۷ - لوحه دوم،
صفحة ۳۱ - لوحه سوم، صفحه ۳۷ - لوحه چهارم،
صفحة ۳۱

از انتشارات

سازمان کتابهای درسی ایران

تألیف

عباس سیاحی

ابرج جهانشاهی

پیشگفتار

همکاران ارجمند

برای اینکه در کار تدریس کتاب فارسی اول دچار اشکال نشود و با رحمت کمتر به نتیجه مطلوب برسید، توصیه می‌کنیم که پیش از آغاز نخستین درس حتی این کتاب را، از مقدمه تا پایان، یک بار با دقت بخوانید و در باره پیشنهادهای آن و روش تدریس هر درس با مراجعه به متن آن درس در کتاب فارسی اول دستان فکر کنید، پس از این مطالعه کلی، نیز باید قبل از تدریس هر درس بار دیگر متن درس و راهنمای تدریس آن را مطالعه کنید و با آمادگی کامل به تدریس آن پردازید. یقین است که با اتخاذ این روش در کار خطیری که بر عهد گرفته‌اید توفيق کامل خواهد یافت.

نکته دیگر که تذکار آن را لازم می‌دانیم این است که تعلیم و تربیت مانند سایر امور زندگانی اجتماعی پیوسته در حال تغیر و تحول است و به این لحاظ مستolan تعلیم و تربیت یک جامعه، خاصه معلمان، که مستقیماً عهده‌دار و مسئول آماده کردن و تربیت نسل جوان بر مبنای نیازمندیهای جامعه خود هستند، باید بدتحولات سریع تعلیم و تربیت و روش‌های مطلوبتری که عرضه می‌شود آگاه شوند و راه به کار بردن این روشها را در رسیدن به هدفهای که منتظر نظر است به خوبی بدانند و به آن عمل کنند.

کتاب حاضر با توجه به این اصول ویژه بر پایه روش‌های تکامل یافته و متداول تعلیم الفبا در ایران تهیه شده است و یادآور نکته‌هایی است که مسلمًا پیاری از معلمان کلامهای اول دستان، خود یا مطالعه و تجربه دریافته‌اند و به آنها عمل می‌کنند، اما از

صفحه

- صفحه ۴۱ - لوحة پنجم، صفحه ۴۳ - لوحة ششم ،
صفحه ۴۷ - لوحة الثامنة، صفحه ۵۱ - لوحة العاشرة ،
صفحه ۵۷ - لوحة نهم، صفحه ۵۹ - لوحة العاشرة ،
صفحه ۶۱ - لوحة يازدهم، صفحه ۶۵ - لوحة دوازدهم،
صفحه ۷۴)

آموزش خواندن ونوشتن:

جند نکته اصلی . . . . .
(شکل صدای و جگونگی توشن آنهاست به خط نویسه ،
صفحه ۷۷ - کلمه کلید و روش استفاده از آن ، صفحه ۸۰
جدول حروف ، صفحه ۸۱ - جند نکته در باره آموزش
خواندن، صفحه ۸۵ - جند نکته درباره آموزش نوشتن ،
صفحه ۸۶)

تدریس الفبا . . . . .
(راهنمایی در باره روش تدریس هر یک از حروف الفبا
و تصریفات زبان آموزی ، از صفحه ۸۸ تا ۱۵۰)

مہارت در خواندن ونوشتن . . . . .

تعریف و مقدمه بر تعلیم

مقدمه

شما به عنوان اخترین معلم، کار تدریس را برای کودکانی که اکثریت قریب به افق آنان تاکنون به کودکستان و دبستان نیامده‌اند آغاز می‌کنید. از روی را که شما در نجاشیین بین خود را، در روزهای اول دبستان و به دنبال آن در طول يك سال تحصیلی در روح این کودکان می‌گذارید خشت اول تعلیم و تربیت رسمی است و بیشتر براین پایه است که آینده طفل پی‌دیزی می‌شود. اگر نسلی که تعلیم و تربیت آنان به شاپرده شده است افرادی آزاد، با شخصیت، شجاع، یا هدف، فعال، مغاید به حال خود و جامعه، مؤمن به دین و مقدسات ملی، راستکار و درستکار، دانشطلب و اهل مطالعه و آشنا به رفتارهای صحیح اجتماعی بار آیند و به معنی واقعی کلمه، متین و خوبیت شوند، وظیفه مقدس را که جامعه با اعتماد کامل بر عهده شما گذاشته است به خوبی انجام داده‌اید و ملت را به حقنایی از خدمات خود موظف کرده‌اید و اگر در اتحام این وظیفه بزرگ ملی به هر علت قصور شود اثر نامطلوب آن نسلها به میراث پاکی خواهد گاند.

در این کتاب که خدف آن راهنمایی همکاران ارجمند در تدریس درس فارسی به شاگردان کلاس اول دبستان است، بحث درباره کلیه نکته‌ای که معلم باید به عنوان يك معلم و مرلي به آنها توجه کند، به آن سبب که به تفصیل در دوره‌های کارآموزی موردن بحث بوده است، زائد بدقظر می‌رسد. با این حال ذکر چند نکته مهم خالی از فایده نخواهد بود:

سجاد و سبله است نه هدف

در گذشته، پیش‌بازی از معلمان می‌شد اشتبک که غرض از آمدن حفل به دبستان فقط فراگرفتن مطالب کتاب یا کتابهای درس و گذاردن امتحانی برای این موارد بر نامه تحصیلی است، برای اینکه شاگرد در آینده بتواند از آنچه آموخته است در زندگی استفاده کند، امروز کلیه معلمان و مسئولان تعلیم و تربیت معتقدند که سجاد و تحصیل فقط وسیله‌ای است

آنچه که این کتاب حاصل تقریب‌ها و تجارت پیش‌بازی از دانشمندان تعلیم و تربیت و معلمان پیش‌بازی ساخته‌نیز گذشته و حال است^۱، لطفاً و دقت در مطالب و پیشنهادهای آن را به همه همکاران ارجمند، حتی آن گروه از معلمان که در کلاسهای کارآموزی فن تدریس البا را فرا گرفته‌اند، توصیه می‌کنیم. یعنی داریم که این هدف از همکاران ما نیز خود را بنیاز از مطالعه دقیق این کتاب تحویل‌دهند دانست و خواهند در سدد خواهند بود که راهی هموارتر و کوتاه‌تر برای نیل یاردهای تعلیم و تربیت بیایند و از کلیه کتابها و نوشت‌های دیگر بیز که به نحوی در کار تدریس آنان مؤثر خواهید بود استفاده کنند. شک تبیت که هر کتاب درسی و راهنمای تدریس آن پاید پیوسته مورد تجدیدنظر قرار گیرد و به مقتصای پیش‌فهای آموزش و پیازمندی‌های جامعه تغییر باید، سازمان کتابهایی درس ایران امیدوار است که نظریه‌های همکاران ارجمند خود را درباره کتاب فارسی اول دبستان و راهنمای تدریس آن، پس از يك دوره تدریس، دریافت دارد تا در تجدید نظرهای آینده از پیشنهادهای منفرد آنان استفاده کند.

^۱ در تألیف کتاب فارسی اول دبستان و راهنمای تدریس آن هنایع و مأخذ زیر نیز مورد مطالعه و استفاده قرار گرفته است:

- ۱ - کلبه کتابهای درسی که تا کنون برای کلاس اول دبستان جای شده است.
- ۲ - کتابهای «روش تدریس آمادگی» و «روش تدریس کتاب اول دبستان» تألیف یانو ثیبینه یاغیجه‌بان (پیر نظر) با همکاری یانو لیلی آهن (ایمن).
- ۳ - کتابهای «علم آموزش» و «اسرار تعلیم و تربیت یا اصول تعلیم البا» تألیف آقای حبیار یاغیجه‌بان.
- ۴ - نوشته‌ها و تصریفات اسناد فقید دکتر محمد باقر هوشیار درباره رونی تلحیص در الفبای فارس و خط زمینه.
- ۵ - کتاب «خط و فرهنگ» تألیف آقای ذیبیج بهروز.

- در دانشسای عالی در بازه روش تدریس البا)
- ۶ - کتاب «تدریس زبان فارسی در دبستان» تألیف آقای دکتر سلیمان پیشاری (نشریرات ایشان
  - ۷ - مجلدات اول و دوم کتاب «راهنمای تعلیم و راهنمایی معلم» از انتشارات وزارت آموزش و پرورش.
  - ۸ - کتاب «راهنمای تدریس الفبای راه نو» تألیف شادروان حسین کاظم‌زاده ایرانشهر.
  - ۹ - کتاب «دستور تعلیم الفبا» تألیف شادروان میریقلی هدایت.
  - ۱۰ - «رساله خط داعی» تألیف شادروان سید محمد علی داعی‌الاسلام.

مداش و فعالیتهای خانواده خود مشارکت داشته باشد انتظار نخواهید داشت که تکالیف درس او به نحو کامل انجام پذیرد.

● پیشرفت‌های تحصیلی اورا مناسب با توانایی وی و محیط زندگانی او مورد منحصراً متناظر قرار نمی‌گیرد. کودکی که از لحاظ زندگانی خانوادگی خود در فقر پسر می‌برد و توانایی تهیه و سایر تجهیزات را ندارد، در خانه‌ای در فقر از مساعدة از لحاظ نیازمندی‌های تحصیلی زندگی می‌کند، در خانه‌ای از رادیو و تلویزیون نیست، افراد خانواده‌اش با کتاب و مطالعه سروکار ندارند و در محیطی پسته و عقیمانده زندگی می‌کند، مسلماً از لحاظ شرایط تحصیل و میزان اطلاعات و رشد قوای ذهنی و بدنی با کودکی که در محیط زندگانی خود کمپودی ندارد متناظر است، بدون شک مقایسه پیشرفت‌های تحصیلی این دو کودک، با استفاده از یک معیار واحد، خلاف اصول تعلیم و تربیت است.

● به نوع تربیت و عادت‌هایی که طفل برای محیط خاص خانوادگی و اجتماعی خود پیش از آمدن به مدرسه کسب کرده است آشنا شود، عادت‌های خوب او را پرورش دهید و به تدریج در تغییر عادات نامطلوب او بکوشید و در او تربیتی سالم و عادت‌هایی مورد پستد پسندیده کنید. شما به خوبی می‌دانید که نقش مهم تعلیم و تربیت به وجود آوردن عادت‌های مطلوب در طفل است: مرآقب بهدادشت و پاکیزه یوشده، بداندگه چگونه از جان خود در برایر خطرات محافظت کنند، خود را خوب و پاکیزه یوشده، بداندگه آزادی خود و احترام به آزادی دیگران را پنهانند، درست نشستن و پرسخاستن و راه رفتن را بدانند، آداب گفتن و شنیدن و معاشرت با دیگران را رعایت کنند، درست خواندن و درست نوشتن را یاد بگیرد و در کار تحصیل پستکار داشته باشد، از شکست نهر است و آن را با کوشش بیشتر جبران کنند، شاد و امیدوار باشند و...

● کودکان کثارتگیر و خجول یا مزاحم و گستاخ و ناسازگار را پنهانید و علی نامهانگی آنان را با کودکان دیگر کشف کنید و کوشش مداوم در بر طرف کردن مقایس آنان بده کار برید.

● کودکان را که دارای استعداد و هوش بیش از سن هوشی و عقلی خود هستند

برای بهتر زندگی کردن در حال و رسیدن به زندگانی بهتر درآینده، به این لحاظ است که تعلیم و تربیت کنوی انسانه براینکه نیازمندی‌های زندگی کنوی کودک را فراموش نمی‌کند، اساس تربیت هدف خود را این می‌داند که استعدادهای نیفتد او را بشناسد، آنها را برانگیزد و قوای بدنی و روحی کودک را طوری معادل پسروش دهد که این استعدادها در فرستای شرایط مناسبی که برای طفل فراهم می‌شود تربیت شود و داشت آمور امروز پس از فراغت از تحصیل پتواند در جامعه قبول مسئولیت کند و فردی مستقل، وظیفه‌نشناس، مفید به حال خود و جامعه و سازگار با محیط زندگانی خویش بار آید.

نخستین وظیفه شناخت کودک است

کودکی که تعلیم و تربیت او به شما سپرده می‌شود گرچه به ظاهر کوچک و ساده است، باطنی بزرگ و پیچیده دارد. پیش از آنکه قدم به دستان بگذارد بر اثر عوامل و شرایط محیط زندگانی خود، از روز ولادت تا به آن روز، از لحاظ جسم و روح دارای خصوصیت‌های شده است که نمودار شخصیت تکوین یافته است. اگر معلم هرچه زودتر به این اختصاصات فردی طفل توجه نکند و یکایک شاگردان را از لحاظ جسم و روح نهادند و همچنین به وجوده اشتر ای صفات اختصاصی آنان بی ترسد، راهی به خلا در تعلیم و تربیت کودکان پیموده است که اکثر آجران آن غیر ممکن می‌شود.

جا دارد که در اینجا به اهم وظایف آموزگار از لحاظ شناخت کودک اشاره مختصی شود:

۱- با خصوصیات زندگی فردی و خانوادگی یکایک کودکان آشنا شوید تا:

● اگر خدای نکرده از لحاظ خانوادگی احساس کمپود محبت می‌کند، شما با محبت بیشتر این کمپود را جبران کنید.

● نوع وظایف و تکالیف را که برای او تعیین می‌کنید مناسب با امکانات زندگانی وی باشد، مسلماً از کودکی که پدر و مادری پیسواد دارد و در محیط زندگانی او، کسانی که بتوانند در کار تحصیل به وی کمک کنند وجود ندارند، انتظار نخواهید داشت که از بزرگترهای خود برای جبران عقب‌مانده‌گیهای تحصیلی کمک بگیرد و خود شما برای او این امکانات را فراهم خواهید کرد، همچنین از کودکی که ناگزیر است پس از پایان درس روزانه در امن تهیه

از لحاظ دقت درسلامت کودکان وایجاد عادتهای بهداشتی در آنان و کوشش در راهنمایی اینها محدود به روزهای اول سال نخواهد بود. یا بد حمانگونه که همواره به پرورش قوای فکری او توجه داردید به سلامت او بین توجه کنید، شک نیست که اگر به کشف شخصی درسلامت طفل توفيق یافتد این نکته را با اولیای اوردمیان خواهد گذاشتند خود طفل، که ممکن است در ایجاد ناراحتی روحی کند.

۳- به تفاصیل خلقی و عضوی بعضی از کودکان که ممکن است در شمار شاگردان شما باشند و حق شوید و با آنان باروشی مطلوب رفتار کنید.

● اگر درین شاگردان کلاس شاکودکان چپ دست (چپنویس)^۰ وجود دارند در رفتار خود با آنان به این نکته ها توجه کنید:

« هر گز کودک چپ دست را وادر نگیرد که ترک عادت کند و دست راست خود را برای نوشتن به کار بیندازد، توجه داشته باشد که این عادت ممکن است بعلت وضع طبیعی بدن پیدا شده باشد و تغییر آن موجب تاراحتیهای دیگر در طفل خواهد شد.

« اگر راه درست نوشتن به کودکان چپ دست آموخته شود آنان نیز درست و زیاخواهند نوشت.

« شاگردان که با دست راست می نویسن معمولاً گوشة چیزیان صفحه کاغذ را کمی به چیز متمایل می کنند.

شاگران چپ دست هاید گوشة راست پایین صفحه کاغذ را کمی به راست متمایل کنند.

« باید به چیز نویسان عادت داده شود که هنگام نوشتن، دست آفان زیر نوشته حر کت

« تاکتون بطورقطع و بین علت چپ دست چپ دست شدن روش نشده است. گروهی از داشمندان چپ دستی را از دست دادند و گروهی دوکن علیهای از این قبیل برای چپ دست شدن ذکر کردند، بر ترتیب قدرت دیدنیت چشم نسبت به چشم دیگر، نامساوی بودن تندیه خون طرف چپ و راست مغز، تغییر محل من گزینش بدن به علت انحراف مخصوص محل قرار گرفتن احتهان و اعماق، گروهی هم چپ دستی را به علت عادت می دانند و مخصوص اعتقاد دارند که رفتار مریان اولیه کودک باعث چیزیستی آنان شده است.

بشناسید و روشی خاص دربروز استعدادهای آنان و تعلم و تربیت ایشان به کار ببرید تا وسائل پیشرفت سرمایر ایشان را در تحصیل فراهم نموده باشد و اگر لازم باشد که تحت تعلم و تربیت خاص مناسب با هوش و استعداد خود قرار گیرند، شما سی کنید که وسائل آن را فراهم کنید.

● با اولیای طفل همواره درباره تعلم و تربیت امثناوت کنید و ترتیبی بدهید که خانه و مدرسه درین راه روش همراهگ کنند.

۲- قوای جسمی یکایش شاگردان را مورد مطالعه قرار دهید.

از بیماریهای که طفل هم اکنون به آنها مبتلاست یا پیش از آن مبتلا بوده است به کمک اولیای او بایزشکان آگاه شوید، وسائلی بر انگزید که به کوشش اولیای طفل یا بهداری آموزش گاهها یا پزشکانی که در اینجا من همکاری خانه و مدرسه عنیت دارند سلامت کودکانی که تباز به درمان و مداوا دارند تأمین شود.

در همان روزهای اول سال باید با همکاری عتیسان یا با استفاده از روشیانی که در دوره های کارآموزی فرا گرفته اید اقدامات بهداشتی زیر را انجام دهید:

● میزان بینایی هریک از چشمها کودک را اندازه گیری کنید تا اگر نیازی به مینک یا معالجه دارد اولیای او بیان اطلاع نمایند.

● میزان شتوایی هریک از گوشها کودک را اندازه گیری کنید تا اگر نیازی به معالجه یا سمع دارد اولیای او آگاه شوند.

● جای کودکان را که از لحاظ بینایی یا شتوایی ضعیف هستند تردیکنر به تخته سیاه و معلم تبیین کنید.

● وسائلی فراهم کنید که کودکان مبتلا به بیماریهای واگیر پیش از آنکه کنار کودکان دیگر قرار گیرند و آنان را مبتلا کنند معالجه شوند. مسلمًا توجه دارید که تعلم و تربیت مهمترین عامل تأمین سلامت فرد است. وظیفه شما

* توجه داشته باشد که بر طرف کردن اختلالات صوتی یا گرفتگی ولکنت زبان به آسانی دیگر سرت امکان پذیر نیست، باید علاوه بر مین و بر نامهای مداوم داشته باشد، بعض از تقاضاها تکلم نیز فقط به وسیله پژوهش متخصص و گاه عمل جراحی بر طرف خواهد شد.

* در صورتی که طفل از تکلم در برابر جمع رنچ می برد، اول و ادار نکنید تا در حضور دیگران سخن بگویید و موجبات عذاب روحی برایش فراموش شود، با استفاده از هر فرمت با این قبیل کودکان دو تهایی گفتگو کنید و وقتی که آماده سخن گفتن در برابر جمع شدند از آنان بخواهید تا دربرابر کودکان دیگر سخن بگویند.

* هر گز ترجمان بیان این قبیل کودکان نشوید، زیرا طفل احساس خواهد کرد که به تنهایی قادر به بیان اتفاقات خود نیست داین امر موجب شکست روحی او خواهد شد.

● اگر درین شاگردان کلاس شما کودکان وجود دارند که دارای تقاضاها عضوی مشهود هستند، مانند تقاضای در حالات چهره (لب، چشم، گوش، مو، رنگ مو...) یا تقاضای در اندازهای بدن (دست، پا، قدر، چاقی مفرط و ...) از عمان روزهای اول می کنند که رفقار شاگردان نسبت به این قبیل کودکان رفتاری عادی و با محبت (نه ترحم آمیز) باشد و هر گز به این نشانهای توجهی که موجبات شکست روحی طفل را فراهم کنند نداشته باشد و آنها را خیلی عادی و طبیعی تلقی کنند.

* در روش و رفتار خود با کودکان به وجوده اشتراک صفات احتمالی آنان که بعض از آنها ذیلا بادآور می شود کاملاً توجه کنید:

● مهمترین وجه اشتراک کودکان «کودک بودن» است، کودکان از این انجام دادن کارهای بزرگ و خارج از توانایی خود را ندارد.

● قوه تشخیص و گفتار و کردار کودک نی تواند به خوبی مردمان را باشد، صویه هاست، شکافتگی سقف دهان، بزرگی بین از حد زبان، نفس قوه شناوری، خوب جلت نشدن دندانها، کوتاهی بین زیر زبان، تقلیل های نایجا، محیط ناساک است، نفس دش بدن، نفس فیض عادی، ناسازگاری عاطق، عوامل موروثی و عادت.

کنند در دست گرفتن مداد و قلم برای این گروه مانند روشی است که به راست نویسان توصیه می کنید.

* شاگرد چپ نویس را در انتهای چیزی بازی دهد تا هنگام نوشتن نه او هراسم شاگردان راست نویس نشود و نه آنان من احتمال اشوند، فایده دیگر این کار این است که از همان ابتدا عادت نخواهد کرد که به نوشته دوست کنار خود نگاه کند، همچنین توجه داشته باشد که جای چپ نویسان را درجه هنی از کلاس تبعیں کنید که از محل نوشتن خود بتواند هم مطالب نوشته شده بر روی تخته سیاه و هم نوشته خود را به آسانی ببینند، اگر یعنی از یک شاگرد چپ دست در کلاس شما وجود دارد همه آنان را کنار یکدیگر بنشانید.

● اگر درین شاگردان کلاس شما کودکان وجود دارند که از لحاظ تکلم مبتلا به اختلالات صوتی یا گرفتگی ولکنت زبان هستند در رفتار خود با آنان به این نکته ها توجه کنید:

* از اولیای آنان بخواهید که در سورت امکان برای رفع تقاضای تکلم کودک خود به پژوهش متخصص هر اجمعه کنند.

* اعتماد این قبیل شاگردان را به خود جلب کنید تا بدون ترس از سخن گفتن، مانند شاگردان دیگر، در بیانها و گفتارها شرک کنند، تربیتی بدهید که شاگردان دیگر نیز مانند شما با حوصله به گفتار آنان گوش کنند تا موجبات ناراحتی طفل فراموش شود، به کودکان تلقین کنید که این نشانها قابل علاج است و به تدریج بر طرف خواهد شد، پس از این قبیل لکتهای زبان که به علت عادت و محیط ناساک است به این طریق بر طرف شده است.

* با این قبیل شاگردان بیشتر تماس بگیرید و بیش از معمول با آنان گفتگو کنید.

● داشتن دنیان تاکنون مدل اختلالات صوتی یا گرفتگی ولکنت زبان را چنین ذکر کرده اند: نفس صویه هاست، شکافتگی سقف دهان، بزرگی بین از حد زبان، نفس قوه شناوری، خوب جلت نشدن دندانها، کوتاهی بین زیر زبان، تقلیل های نایجا، محیط ناساک است، نفس دش بدن، نفس فیض عادی، ناسازگاری عاطق، عوامل موروثی و عادت.

و یا غریک از آنان به فرآخور شخصیت وی رفتار کند.

● کودک نمی‌تواند ساعات متمادی را به کار کردن و تفکر بگذراند، باید در فرسته‌ای لازم و مناسب اور آزاد گذاشت تا هر چه مورد علاقه اوست انجام دهد و معلم فقط ناظر و راهنمای باشد.

● کودک با آزادمنشی خاص خود، دوستان خود را بدون توجه به اختلافات طبقاتی برمی‌گزیند و روسیه‌ای مساعدبرای دوستی و محکاری با همکان دارد.

● مفهوم زمان برای کودک نامعلوم و مبهم است. به تدریت ممکن است به گذشته پا آینده‌ای دور پسندیده، بداین لحاظ در انجام دادن کارها و تکالیف خود پر حوصله و مآل اندیشه تیست.

● کودک پادقت و کنجکاوی بسیار درباره مسائل مختلف، که با آن موافق می‌شود، می‌اندیشد و سوال می‌کند. سؤالهای کودکان بیشتر در جدید تجارت خود ایشان است و اگر در مرحله نخستین با خوشروی و مهربانی به آنان پاسخ داده شود یه تدریج کنجکاویتر می‌شوند و از این راه دائمه اطلاعات و معلومات ایشان گشتنش می‌یابد.

● کودکان علاقمند هستند که هر چه زودتر در کاری که آغاز کرده‌اند کلیباب شوند. اگر معلم و مربی روشی به کاربرند که کودک در کار خود زودتر به موقعیت برسد، به تدریج در ادبیل به پشتکار و اقدام به کارهای تازه، به وجود آورده‌اند و اگر انتقاد بزرگترها از کار او شدید و آزار دهنده باشد، امیال پسندیده طفل جای خود را به سرافکنده‌گی و عدم اعتماد به خود خواهد داد.

● کودکان علاقمند هستند که به آنان مسئولیت داده شود. قبول مسئولیت را در خانه با انجام دادن کارهای شخصی خود و کمک به بزرگترها یادگر نهادند و تمرین کرده‌اند. معلم نیز باید مسئولیت‌های مناسب با تو انجامی و علاقه مندی کودکان به آنان محول کند.

● کودکان دارای تخیل بسیار قوی هستند. گاه خود را به جای قهرمان داستان باقصه‌ای

که از بزرگترها شنیده‌اند و یاد رسمتهای قبیل و تأثر دیده‌اند می‌گذارند و در عالم خیالی که برای خود ساخته‌اند، از واقعیات زندگی دور عین افتدند. معلم و مربی باید پاروشن مطلوب کودکان را که در عالم تخیل فرد رفته‌اند به دنبای واقعیات و حقایق سوق دهند.

● در انجام دادن بسیاری از کارهای مشکل، کودکان به کمک بزرگترها نیاز دارند. اگر معلم و مربی به کودکان اطمینان دهند که مواظب ایشان هستند و در مورد لزوم به کمک آنان خواهند شناخت، کودکان با شجاعت و جسارت و اطمینان پیشتر به انجام دادن کارهای مشکل خواهند پرداخت.

نظم و انضباط

یکی از اساسی‌ترین وظایف معلم بوجود آوردن خشم و انضباط در کلاس است. اگر شاگردان معلم خود را دوست بدارند، بدون ترس و تسلی به او احترام بگذارند و به رفتار و روش کار او اطمینان حاصل کنند، سلماً رعایت نظم و انضباط را خواهند کرد. تشویق و تنبیه بی‌مورد و عدم تسلط معلم در روشی که برای تعلیم و تربیت شاگردان به کار می‌برد و به کار دن روش‌های غامض‌لوب عوامل اصلی برهم زدن نظم و انضباط یک کلاس هستند. مغلور از نظم و انضباط در کلاس درس آن تیست که کودکان ساکت و بی حرکت بنشینند و به امور و نواعی بزرگتران تسلیم شوند. با انضباط‌ترین کلاس آن است که شاگردان آن در حالی که احسان آزادی می‌گند با اراده خود و با پیروی از عقل و مصلحت هر گز هر تکب عملی که نظم کلاس را برهم زند نشوند.

تشویق و تنبیه

تشویق بموقع مهترین عامل ایجاد رغبت در کودک برای کار و گوشش و پیشرفت است. باید هر کار خوب کودک مورد توجه معلم و مربی قرار گیرد. و بدنه‌ی مژئ کودک به موقع مورد تشویق دافع شود، در بسیاری از «وارد» تشویق کودک به کارهای خوب مؤثث از تنبیه او برای خطاهایی است که هر تکب شده است.

هدف از تنبیه نیز جز متوجه کردن، یعنی آگاه کردن طفل به خطاگیری که هر تکب شده است نیست. برای این‌منظور باید با محبت و مهربانی پیشتر در تهایی با او گفتگو کرده تأثیل بدو بودن کاری را که انجام داده است بداند. باید به اثر همیشگی تنبیه که جلوگیری از تکرار خطا است توجه

داشت. بعضی از مردمان که حوصله گفتوگو با طفل خاطر را ندارند، برای اینکه هرجه زودتر او را ساخت کرده باشند، یا او را در نگاه از عملی که انجام می دهد باز دارند، متول به تنبیه شدید وی می شوند و به این تنبیه توجه دارند که باز گشت فوری قلم و فراهم شدن شرایط مساعد برای ادامه کار است و به این منظور به پرخاش کردن و درستگویی و تنبیه بدنه طفل می پردازند. تنبیه این نوع تنبیه ترس، عصیان و مطلبان، انتقام‌جویی، زبوانی، بدینی و از دست دادن اراده و شخصیت و سرافحات فرار از تحصیل و مدرسه است.

بعضی از معلمان برای تنبیه کردن شاگرد روشهای دیگری به کار می بردند از قبیل: «حریمه دادن» . یعنی شاگرد را مکلف می کنند که از روی متنی جندبار بنویسد، نه فقط بداین علت که آن متن را یاد نگرفته است، گاهه این حریمه به عنوان عقوب خطاگیری است که هرگز با کار درس او ارتباط پیدا نمی کند. توسل به این روش دیگرانها بسیار دارد از حمله شاگرد را پدررس و مدرسه و نسبت به کاری که باید همیشه با حوصله و دقت و علاقمندی انجام دهد می توجه و بیزار می کند. چون این کار متناسب با توانایی او نیست غریب نمی شود او را وادار کردهایم که به تقلب و دروغگویی توسل جوید. برهمن میاق است نگهداشت شاگرد در پایان درس در کلاس، به عنوان تنبیه.

بعضی از معلمان برای تنبیه، شاگرد را برای مدتی از کلاس اخراج می کنند. ممکن است گاهی شاگردان بازیگوش تقابل داشته باشند که به تحوی از کلاس رها شوند، در این صورت به تکرار خطا می پردازند تا آزادی پیشتری به دست آورند.

هر معلم خوب در این است که بدون توسل بروشهای منطق انتظامات و تنبیه شدید، در کلاس خود قلم و انسپاکت را با همراهان و احترام مقابل شاگرد و معلم پایه دریزی کند.

آموزش زبان

زبان و سیلهایست برای انتقال فکر از انسان به انسان دیگر، انتقال افکار آدمیان به دیگری از راه شنیدن، گفتن، خواندن و نوشتن امکان پذیر است. افراد بیساد فقط از دو دکن از ارکان چهار کاخ زبان استفاده می کنند و از راه شنیدن و گفتن به درک مقاصد دیگران یا بیان افکار خود می پردازند. شنیدن و گفتن را «ارکان سمعی» و خواندن و نوشتن را «ارکان بصیری» زبان نیز می نامیم.

برای اینکه آدمی متواند از زبان پیغام‌آن یا کل سیلهای موتوری در پیشتر کردن زندگانی اجتماعی خوبیش استفاده کند و از محدودیت زمان و مکان و دایره قدرت سمعی خود، درآگاهی از تعقاید دیگران یا انتقال افکار خود، خارج شود، ناگزیر بدهارت یافتن در ارکان بصیری زبان نیز خواهد بود. به این لحاظ است که علمای تعلیم و تربیت سواد را بهترین و سبله رسیدن به زندگانی بهتر شناخته‌اند.

سواد مجموعه‌ایست از مهارت‌های فرد در شنیدن، گفتن، خواندن و نوشتن یا کل زبان. امروزگی را با سواد می دانیم که بدون از اطلاعات و معلوماتی که از طریق این مهارت‌ها گسب کرده است به نحو مطلوب و مؤثر در کار و زندگانی خوبیش استفاده کند.

بسیاری از اولیای داشن آموزان و بعضی از معلمان اصرار دارند که از همان نخستین روزی که طفل پدیستان می آید خواندن و نوشتن را آغاز کند، غافل از اینکه آموزش خواندن و نوشتن، بدون مهارت یافتن در شنیدن و گفتن که هر یک به ترتیب پایه و اساس هنر زبان آموزی است امکان پذیر نخواهد بود.

زبان در مرافق نخستین یادگیری را هنر تقلیدی است. کودک پیش از آنکه زبان باز کند و نخستین کلمه را بگویند آن را پارحا از راه گوش شنیده است، بمعنی و مفهوم آن کلمه بی برده است و به تقلید برای بیان افکار خود آن کلمه را بزبان می آورد. تا کودک کلمه‌ای را نشنود هرگز نمی تواند آن را بیان کند. تقلید این شبده‌های است که سبب می شود کودک پیش از اینکه

ذیر است :

۱ - آموزش ارگان سمعی زبان، یعنی شنیدن و گفتن - برای این مرحله از زبان آموزی که آنرا «دوره آمادگی» نامیده‌ایم وسیله کار معلم دو از ده لوحه آموزشی خواهد بود که هم چلور جداگانه و به اندازه بزرگ در اختیار او قرار گرفته است و هم در ابتدای کتاب (صفحة ۱ تا ۱۲) جایشده است. مسلمًا همکاران ارجمند توجه خواهند داشت که تنها استفاده از این لوحه‌ها نمی‌تواند ما را کاملاً پنهان آموزش زبان در این مرحله بررساند. باید اضافه برای این لوحه‌ها معلم از تصاویر و اشیاء و سایر مناسب دیگر و میمیزین ا نوع پازی، سرگرمی، قصه، داستان، شعر، سرود و... نیز استفاده کرد تا به نتایج ذیر برسد:

● کودکان به خوب شنیدن عادت کنند. از شنیدن سخن دیگران لذت ببرند. به بیان گوینده خوب گوش کنند. به آنچه می‌شنوند، با احترام به گوینده و تمرکز حواس، دقت کنند تا مقصود گوینده را در بینند. سخن گویند، را قطع نکنند.

● کودکان به خوب سخن گفتن عادت کنند. از گفتگو با دیگران لذت ببرند. سهاهای هر کلمه را بشناسند و کلمات را درست تلفظ کنند. جملات را درست بدکار ببرند. در بیان مطالب، افکار خود را ملتزم کنند. از حالات جهره و کوتاهی و بلندی صدا و آهنتگ کلامات و جملات در زبان مطالب خود درست استفاده کنند.

● کودکان طرز تلفظ و معنی و معنوم کلمه‌های را که در زندگی روزمره خود بدکار

* کتاب فارسی اول دبستان پاروشن معین (روش آمیخته) و پایه‌دان نوشته شده است. این همان روشن است که اکثر معلمان کلامهای اول دبستان به آن آگاهی دارند. منظور از روش آمیخته آن است که اول کلمه تلفظ شود. بعد این کلمه با جزء آن - یعنی بخشها و هر بخش مصداقاً تسمیگردد و شکل هر صدای جدید ور قال کلمه‌ای که قبل شاگردان معنی و معنوم تلفظ آن را بخوبی بادگرفته باشد و بقیه حروف آن را نیز آموخته‌اند تدریس شود. در اینجا این روش خصوصیات زبان و خط فارسی مورد نظر فرادرگ فده است و به معنی وجه تقلیدی از پاکدروش حاس آموزش زبان در گشودهای دیگر نیست.

۴ یکی از وظایف مهم معلم در زبان آموزی، بخصوص در دوره آمادگی، پادداون تلفظ صحیح کلمات است. کودکان بدل اینکه در مرحله شنیدن و گفتن، و سهاهای بعضی از کلمات دقت نکرده‌اند یا کلمه‌ای را از دیگران پالتفظ فلت شنیده‌اند، آنها را احتمالگویه که شنیده‌اند بازگو می‌کنند. متلاشی از کودکان «اس» را «ایس»، «فقل» را «فلفه»، «کفشن» را «کش» و... می‌گویند. یکی از حدیثی ای سوت آموزی (تخییف سهاهای هر کلمه از راه بخش کردن و گشیدن گفتن) ایاد دادن طرز تلفظ صحیح کلمات است.

به مدرسه باید تاحدی دارکان سمعی زبان مهارت باید. اساس کار دبستان نیز که آموزش زبان بصری (خواندن و نوشتن) است برای آمیخته مهارتهای کودک در زبان سمعی (شنیدن و گفتن) استوار می‌شود.

با توجه به این مقدمه به این نتیجه می‌رسیم که در آموزش زبان نمی‌توان فقط به ارکان بصری آن توجه کرده و اثر هر یک از رکن‌های دیگر، بخصوص تقویت فکر، یعنی وسعت دادن به اطلاعات و معلومات فرد را نادیده گرفت. شنیدن، یعنی گوش کردن و فهمیدن، اولین مرحله زبان آموزی است و پایه‌ای است برای مهارت یافتن در گفتن، یعنی بیان مقاصد از طریق سخن گفتن. پس از مهارت یافتن در این دوره مرحله است که معلم می‌تواند کار آموزش زبان را بهتر تدبیر باشند و نوشتن دنبال کند. در متألفقی که عرض به اینچه‌های محلی تکلم می‌کنند و کودک هنگام آغاز تحصیل در دبستان مهارتی در شنیدن و گفتن بهزبان فارسی ندارد، معلم تا گزیر خواهد بود که آموزش زبان را از شخصیتی مرحله، یعنی شنیدن، آغاز کند و به تدریج مقاومت کلامات و جملات فارسی را به او بیاموزد و به دنبال این مرحله است که کودک نا آشنا بهزبان فارسی به بیان مطالب خود به این زبان می‌پردازد و آماده فرآگرفتن مرحله بعده زبان، یعنی خواندن و نوشتن می‌شود.

مجموعه کلامات و جملاتی که کودک در مرحله شخصیتی زبان آموزی، یعنی مرحله شنیدن و گفتن فرا می‌گیرد پایه‌ای برای آموزش خواندن است و مهارت یافتن در این سه مرحله است که کودک را برای آموزش مرحله دیگر، یعنی نوشتن، آماده می‌کند. معلمی در کار زبان آموزی توفيق خواهد یافت که به از روش و اهمیت هر یک از این مرحله توجه کند و کار آموزش زبان را بر مبنای مهارت طفل در هر یک از این مرحله انجام فرآورده. باید توجه داشت که ارتباط این جهاد را کن زبان آموزی بدون تقویت فکر نوآموز و استعداد از حافظه و دقت و استدلال او و بدکار آنداختن و هدایت صحیح عصوهای مؤثر در اتفاق فکر امکان پذیر نخواهد بود. مسلم است که برای شنیدن از گوش و برای گفتن از زبان و برای خواندن از چشم و برای نوشتن باید از دست کمک پذیرم. اما درست شنیدن، درست گفتن، درست خواندن و درست نوشتن هری است که معلم به آن توجه دارد و از شخصیتی مرحله آموزش زبان هدف و بر تابه خود برای یاده می‌گذارد. کتاب فارسی اول دبستان یا توجه به اصول آموزش زبان تهیه شده است و شامل مرحله

کنید، مسلماً اگر به شاگردانی که پلهجه تر کی گفتنکو می‌کنند بگوییم «آب» یعنی «سو»، اما این نوع تعلیم زبان نسبت به روش مستقیم به ساده‌ترین خواهد بود و روش صحیح را در آموزش زبان پذیر نمایم.

اگر توانیم یعنی از کلمه‌های را بطور مجسم در میدان دید و حواس شاگردان قرار دهیم، از جالت نیمه‌جسم آنها استفاده می‌کنیم و تصویر آنها را به شاگردان نشان می‌دهیم، یاروی تخته سیاه نقاشی می‌کنیم، بطور مثال اگر در یک ده کوچتاپی برای یاد دادن کلمه «شتر» دیدن دشته باشیم، برای شاگردان ممکن نباشد می‌توانیم از تصویر آن استفاده کنیم، با استفاده از روش مستقیم می‌توانیم کلمه‌ای را هم که تحصیم آنها امکان پذیر نیست به شاگردان یاد بدهیم، و با تمرین و تکرار آنها را بگوییم. برای نمونه کلمه‌ای شش درس اول کتاب فارس اول دستان را با روش مستقیم تجزیه و تحلیل می‌کنیم تا همکاران ارجمند بیشتر با استفاده از این روش در تدریس زبان فارس آشنا شوند:

❶ در درس صفحه ۱۳ کلمه «آب» را می‌توانید بانشان دادن آب در لیوان یا حوض مستقیماً به شاگردان یاد بدهید.

❷ در درس صفحه ۱۴ کلمه «بابا» را با استفاده از تصویر کتاب به شاگردان یاد بدهید.

❸ در درس صفحه ۱۵ کلمه «نان» را می‌توانید بانشان دادن یک قرص نان مستقیماً به شاگردان یاد بدهید، در این درس ضمیر اشاره «آن» را هم به این ترتیب می‌توانید به شاگردان یاد بدهید که از دور به اشیایی نظر تخته سیاه، کتاب، گچ و ماتن آن اشاره کنید و حمله‌ای از قبیل «آن تخته سیاه»، «آن کتاب»، «آن گچ» و... را بگویید و تکرار کنید تا شاگردان معنی کلمه «آن» را دریابند.

❹ در درس صفحه ۱۶، در جمله «بابا نان داده» روش یاد دادن کلمه «داده» را به این ترتیب پیشنهاد می‌کنیم: اسم یکی از شاگردان را مذاکنید و کتاب را یاد بدهید. (فرم می‌کنیم اسم این شاگرد

می‌برند، یا بدآنها نیاز دارند، یاد بگیرند، همچنین تلفظ صحیح و معنی و مفهوم کلمه‌های که بعداً در کتاب، در مرحله خواندن و نوشتمن، مورد استفاده قرار خواهد گرفت به آنان آموخته شود.

❺ کودکان برای آغاز خواندن و نوشتمن از هر لحظه آماده شوند، آموزش ارکان بصیری زبان، یعنی خواندن و نوشتمن در این مرحله از زبان آموزی، که بیشتر مورد توجه معلم و اولیای طفل و شاگرد است، وسیله اصلی کار معلم کتاب فارسی اول دستان است. مثلاً همکاران ارجمند به ارتباط درس فارسی با مواد دیگر بر تامه توجه دارند و هنگامی که درس را از کتاب علوم یا کتاب حساب تدریس می‌کنند هدفهای زبان آموزی را در این درسها نیز دنبال خواهند کرد. شک نیست که استفاده از کتابهای آسان که با توجه به اصول ساده‌نویسی و روانشناسی کودک و توائی طلق در درک مطالب آنها برای این گروه سنی تقویت شده باشد و کار آموزش زبان در این مرحله کمال تأثیر را خواهد داشت.

روش مستقیم

در مناطقی که مردم به لهجه‌های محلی صحبت می‌کنند، عده‌ای از معلمان در تعلیم خواندن و نوشتمن فارسی مواجه با مشکل عدم آشنایی شاگردان خود به زبان فارسی هستند، به تجربه ثابت شده است که اگر معلمان این کلاسها به لهجه محلی آشنا نداشته باشند، گرچه تدریس زبان فارسی در ابتدای کار مشکل خواهد بود ولی سریعتر و بهتر پیشرفت می‌کند. شک نیست که برای تدریس زبان فارسی در این قبیل مناطق باشد کتابهای خاص تهیه شود و در مرحله اولیه آموزشی، لغات مشترک فارسی و زبان محلی مورد استفاده قرار گیرد، ولی با به کار بردن روش مستقیم و تدبیر بیشتر، معلمان قادر خواهند بود که با استفاده از کتاب فارسی اول دستان نیز زبان شیرین فارسی را به این قبیل شاگردان خود بیاموزند.

در آموزش زبان، روش مستقیم را به این ترتیب به کار می‌بریم که هرچه بیشتر از محسوسات مشاهدات محیط زندگی و تحصیل شاگردان برای یاد دادن کلمه‌ها و جمله‌ها استفاده کنیم. بطور مثال اگر بخواهیم کلمه «آب» را به شاگردان تعلیم دهیم باید یک لیوان آب به کلاس بیاوریم و توجه شاگردان را به ساخته لیوان جلب کنیم و با اشاره به مایع درون لیوان و یا ریختن آب به گفتن اتفاق و تلفظ و تکرار کلمه «آب» از ساخته بصیری و سمعی آنان برای بادگیری کلمه «آب» استفاده

«حسن» باشد) سپس شاگرد دیگر را صداقت کند. (فرض می‌کنیم اسم این شاگرد «کریم» باشد) از «حسن» بخواهید که کتاب را به «کریم» بدهد. هنگامی که کتاب بدست کریم رسید، حمله «حسن» کتاب را به کریم داده را بیان کنید. بخواهی که تأکید آهنگ سدا روی کلمه «داد» باشد. با کمک گرفتن از شاگردان دیگر واستفاده از اشیای مختلف، جمله‌های دیگری را که دوستان اتفاق داده «داد» پیکار برده شود ادا کنید، و از شاگردان نیز بخواهید که کاری را که دوستان اتفاق داده است در حمله‌ای بیان کنند. به این ترتیب مفهوم کلمه «داد» را باد خواهند گرفت.

برنامه تدریس کتاب فارسی اول دبستان

دوره آمادگی و تدریس لوحه‌ها . . . . . از صفحه ۹ تا ۱۲ تدریس: «آ، ب، ذ، ن، د، و، آ، هم، او، س، زت، و تمرین و ارزشیابی . . . . . از صفحه ۱۳ تا ۲۷ تدریس: «ز، گ، ل، ا، ی، و، آ، پ، ۱-۵، ۴، خ، و تمرین ارزشیابی . . . . . از صفحه ۲۸ تا ۴۵ تدریس: «و، ف، ش، ق، س، گ، ب، ج، ج، ۳-۴، و تمرین و ارزشیابی . . . . . از صفحه ۴۶ تا ۵۵ تدریس: «۵-۴، ۵-۱، چ، چ، ز، خواه، ن، صص، ح، و تمرین و ارزشیابی . . . . . از صفحه ۵۶ تا ۷۳ تدریس: «ط، ع، ه، ع، ظ، ئ، ض، ه، ه، غ، و تمرین و ارزشیابی و یاد دادن اسمون الفبا فارسی . . . . . از صفحه ۷۴ تا ۸۵ ۷ - هاه فروزدین دوره درس‌های گذشته و تدریس درس‌های: خدا، شاه، ولی‌عهد و شهبانو، پیغمبر، پرجم ایران، فرزندان ایران، پایتخت ایران، عید نوروز . . . . . از صفحه ۸۶ تا ۹۵ ۸ - هاه از دیگریست تدریس درس‌های: روزهای هفته، ماه و سال، چهار فصل، فصل بهار، فصل تابستان، فصل پاییز، فصل زمستان، پییمبر، قرآن، درس آخر . . . . . از صفحه ۹۶ تا پایان کتاب ۹ - هاه خرداد دوره کتاب و ارزشیابی هایی.	۱ - ماه مهر ۲ - ماه آبان ۳ - ماه آذر ۴ - ماه دی ۵ - ماه بهمن ۶ - ماه اسفند

در درس صفحه ۱۷ کلمه «بار» را می‌توانید باسانس باشان دادن «بار» بر روی الاغ یا وسائل تابعه در محوطه تزدیک «درسه به شاگردان یاد بدهید و با اتصافین کتاب برای یاد دادن این کلمه استفاده کنید. کلمه «باران» را هم اگر همزمان با تدریس شما در حیاط مدرسه بارندگی است با اشاره به «باران» یاد بدهید، با اخطبوط درین شیوه باران را در تصویر کتاب به شاگردان نشان بدهید. یاد دادن کلمه «داراء» هم، که نظراین اسم را شاگردان در محیط زندگان خود بسیار شنیده‌اند و با آن آشنازی دارند، کاری است آسان.

در درس صفحه ۱۸ اگر ممکن باشد باشان دادن «اتار» این کلمه را به شاگردان یاد بدهید و اگر «اتار» در دسترس نباشد، اتصافین آن استفاده کنید. برای یادداش دو کلمه «دارد» و «ندارد» دونفر از شاگردان را صداقت کنید، بهینگن از آنان (فرض می‌کنیم اسم او «احمد» باشد) دادن «دارد» را بدهید (یا کتاب یاشیشی دیگر) و با اشاره به اغفار در دست او حمله «احمد از اداره» (یا احمد ... دارد) را بیان کنید و با اشاره به شاگرد دیگر (فرض می‌کنیم اسم او «علی» باشد) حمله «علی از اداره» را بیان کنید، بهینگن ترتیب پاسدا کردن شاگردان دیگر و استفاده از اشیای مختلف جمله‌های دیگری را که در آنها کلمه‌های «دارد» و «ندارد» پیکار برده شود ادا کنید و از شاگردان نیز بخواهید که این حمله‌ها را خودشان بیان کنند.

***

باتوجه به آنچه در سوره پیکار بردن روش مستقیم گفته شد قادر خواهید بود بسیاری از مطالب کتاب را با استفاده از محسوسات و مشاهدات شاگردان و تجسم حالات به آنان یاد بدهید.

اداره کنندگان دستان.

۵ - آگاهی از میزان اطلاعات و معلومات شاگردان و آشنایی به خصوصیات زبان آنان و اینکه کلمات را برای چه معناهایی بکار می‌برند و تاچه میزان می‌توانند گفتار معلم را درک کنند.

۶ - تدریس لوحه‌های آموزشی به سلیمانی بکار آنداختن و هدایت چشم، گوش، زبان (بیان)، دست و مخصوص فکر شاگرد در مسیر صحیح آموزش با توجه به هدفهای اصلی و فرعی هر لوحه و بوجود آوردن عادت‌های مطلوب در آنان، تا از حواس مؤثر در پادگیری پلور صحیح استفاده کنند.

پذیری است که قبل از دوره آمادگی آگاه کردن اولیای شاگردان به اهمیت دوره آمادگی و جلب هنکاری آنان در بکار بردن روشی واحد در تعلیم و تربیت فرزندان ایشان مورد توجه آموزگار خواهد بود.

علم و دوره آمادگی

الف - پیش از آغاز تحصیل درس :

برای یک معلم علاقمند نمی‌توان ممکن کرد که دوره آمادگی او برای تدریس از چه زمانی آغاز می‌شود. معلم دلسرور و فعال از هر فرصتی پیش از آغاز تحصیل درس، برای طرح درس و فعالیتهای خوبی کوشش می‌کند و وسائل وابزار کار خود را با نتشه و هدف مشخص آماده می‌کند. به عنوان نمونه به اهم وظایف معلم در این دوره اشاره می‌شود:

۱ - مطالعه کتابهایی که در زمینه تعلیم و تربیت کودکان نوشته شده است و تهییه پاداشتهای لازم.

۲ - مطالعه دقیق کتاب راهنمای تدریس حاضر و کتابهای دیگری که در این زمینه نوشته شده است.

۳ - تهییه عکسها و تصاویر و نشانهای مدلایی که از لحاظ آموزش مطالب مختلف مورد بحث در کتاب فارسی اول دستان می‌توانند مورد استفاده در کلاس قرار گیرند. مثلاً برای درس «دان» (صفحة ۱۵) عکس‌های نشانهای از شخص کردن، دانه‌گاشتن، آیاری کردن، دروکردن، خرمن کردن، جدا کردن دانه، حمل گندم به آسیاب، آرد کردن، دکان نانوایی و انواع نان می‌توانند قبلاً تهییه کنند و در هنگام درس و بحث درباره «دان» در کلاس مورد استفاده قرار دهند.

۱

دوره آمادگی و تدریس لوحه‌ها

قبل از اینکه کودک خواندن و نوشتن را آغاز کند پاک دوره آمادگی برای معلم شاگرد لازم است. این دوره برای معلم از این لحاظ اهمیت دارد که در فرستی مناسب بکار شاگردان کلاس خود را بشناسد و خصوصیات هر یک را در باید و کلاس خود را برای تدریس خواندن و نوشتن آماده کند. برای شاگرد نیز در این دوره فرمتهای لازم فراهم خواهد شد تا با محیط مدرسه و کلاس انس بگیرد، افرادی را که با او سر و کار دارند بشناسد، و حواس مؤثر در یادگیری و قوای دهنی او، با بکار بردن روش مناسب و صحیح، پتدربیح تربیت و هدایت شود.

مدت دوره آمادگی در شرایط متفاوت و برای شاگردان نقاط مختلف متفاوت دارد، ولی بطورکلی می‌توان ماه مهر را به عنوان دوره آمادگی، به این کار اختصاص داد.

هدفهای دوره آمادگی

۱ - شناختن بکار شاگردان از لحاظ خصوصیتهای روحی و جسمی و استفاده از این اطلاعات در امر تعلیم و تربیت آنان.

۲ - جلب علاقه و اعتماد شاگردان به محیط آموزشی و انس‌گیری با هم‌شاگردان و کارکنان دستان.

۳ - برانگیختن انگیزه تحصیل در شاگردان.

۴ - آشنایی شاگردان به محیط و میراث دستان و وظایف و منشیهای آنان و

* مسلمًا در تمامی که شاگردان بعزمایهای محلی تکلم می‌کنند و آشنایی به زبان فارسی ندارند دوره آمادگی طولانی تر خواهد بود.

با اگر بخواهید اضافه بر مطالب کتاب، خدمتکاران جامعه را به شاگردان معرفی کنید من توانید تصاویری از معلم، پزشک، کارگر، کشاورز، پاسبان، زاندارم، سپاهان، رفته، نامه رسان و... قبلاً توجه کنید و آنها را بر روی مقوایی بزرگ بچسبانید و در کلاس مورد استفاده قرار دهید.

۴- تهیه کتابهای قصه و داستان و شعر و مثل و بازی وسیعی علمی برای کودکان. این کتابها برای رسیدن به هدفهای ذیر می‌توانند مورد استفاده شما و شاگردان شما در کلاس قرار گیرند:

۵- پندریج که شما قسمتی از یک کتاب را در فرمایشی مناسب هر روز برای شاگردان می‌خوابید، علاوه بر اینکه بر اطلاعات و معلومات آنان من افزایید و آنان را به کنجکاوی و گفتگو و بحث درباره این مطالب تشویق می‌کنید، بطور خوبست قم در آنان شوق به مطالعه را بوجود آورید تا علاقمند شوند که هر چه زمانی خواندن را یادداشتند و خود این کتابها را مورد مطالعه قرار دهند.

۶- پندریج هتل کنودک به اهمیت کتاب و کتابخانه جلب می‌شود. (جای مناسبی از کلاس را به کتابخانه اختصاص دهید و از شاگردان نیز بخواهید که برای کتابخانه کلاس خود در صورت امکان کتاب جمع آوری کنند.)

۷- استفاده از این کتابها موجب می‌شود که گاهی کلاس از خشکی و یکنواختی تدریس خارج شود و از آن گذشته بطور غیر مستقیم شاگرد موارد استفاده از مواد را برای دلک لذت یافته از مطالعه خواندن و یادگیری مطالبی که بدآنها بیان دارد بشناسد.

۸- آماده کردن لوحه های آموزشی برای تدریس. برای اینکه بتوانید پاسالی لوحه های آموزشی را مورد استفاده قرار دهید و برای سالهای بعد نیاز آنها استفاده کنید اهای ذیر را پیشنهاد می کنیم:

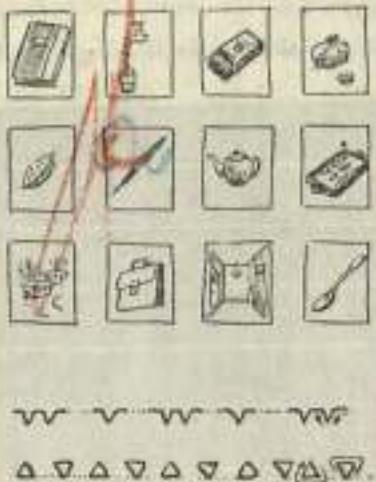
۹- هر یک از لوحه ها را روی صفحه مقوایی تختیم به اندازه لوحه بچسبانید و برای تدریس هر لوحه آن را روی قسمت پایین تخته سیاه قرار دهید.

۱۰- هر یک از لوحه ها را مانند نشده های جفرافیا روی کرباس یا منقال با پارچه مناسب

ملوکی بچسبانید که پارچه قسمت بالای عن لوحة به اندازه پنج سانتیمتر آزاد گذاشته شود. پس از اینکه یک یک لوحة ها آماده و ذیر قید خلک شد، آنها را به ترتیب روی مقدم قرار دهید و قسمت آزاد پارچه بالای لوحة ها را مانند دفتر بدهم یدویزید. در قسمتی از دیوار کلاس به فاصله ای ارزیب که در دیدرس و دسترس شاگردان بناند دو میخ سر کچ، به اندازه کمی بیشتر از عرض لوحة بکویید و چوب پاریکی را که طول آن کمی بیشتر از فاصله دو میخ کوییده شده بددیوار بآشده آن وسط اوراق دفتر لوحة بگذرانید و لوحة هارا به وسیله این چوب به میخها بپاریزید. (توجه داشته باشید که بهتر است ذیر تخته سیاه و لوحة ها را برای ایستادن شاگردان تعبیه شود تا شاگرد هنگام نوشتن روی تخته سیاه یا انتشار دادن تصاویر لوحة ها روی آن سکون باشند).

۹- تخته سیاه و گچ و تخته پاک کن را مناسب با فعالیتهای کلاس خود قبلاً آماده کنید. برای این منظور بدنه که های ذیر توجه کنید:

۱۰- چون اساس کار آموزش نوشته، تاعنگامی که آموزش القبا پایان نهیمه رفته است، (تغییاً او اخر استفاده) استفاده از خط زمینه است و این خط باید در این مدت بر روی تخته سیاه مورد استفاده معلم و شاگرد قرار گیرد، قبلاً تخته سیاه کلاس خود را خط کشی کنید. برای این منظور عرض تخته سیاه را به فواصل پا تزده سانتیمتری تقسیم کنید، با خط کشی یا هر سیله دیگر در طول تخته سیاه خطوط افقی بستخامت تقریباً س میلیمتر رسم کنید. در این خطوط بهتر است با استفاده از رنگ کار نمایی باشد تاهم بر روی تخته سیاه مشخص باشد و هم با رنگ گچی که بیشتر مورد

کلاس در آن بنویسید، هر چند صفحه از این دفتر را بهین که شاگردان اختصاص بدهید، خصوصیت‌های روحی و جسمی هر یک از شاگردان را که همندازی او را پندریج نمود کار و فعالیت و بازی و گذردن علمی و فضایی‌های دیگر کشف خواهید کرد در این دفتر بنویسید، پیش‌فتها و عقب‌افتدگی‌های تحصیلی ویرا نیز بعضاً روزگری در همین دفتر پاداش می‌کند. این پاداشها راهنمای خوبی برای شما خواهد بود که پندریج نایاب طفل را از لحاظ تعلیم و آریخت بر طرف کنید.

ب - نخستین روز درس:

- ۱- ایندا با مهریانی و خوش‌فرم خود را به شاگردان معرفی کنید.
- ۲- با توجه به آنچه قبلاً ذیره‌توان «نخستین وظیفه شناخت کودک است، پادآورشها ام حای عربی از کودکان را در کلاس تعیین کنید. شکل‌بیست پندریج که مطالعات شما در باره کودکان افزایش می‌باشد و مصلحت آموزشی ایجاد می‌کند جای آنان را تغییر خواهید داد.
- ۳- از یکایک شاگردان بخواهید که کنار تخته سیاه بساید و رویه شاگردان دیگر باشند و خود را به دیگران معرفی کنند.
- ۴- مسابقه ای ترتیب بدهید تا هر شاگرد که تعداد بیشتری از هم‌شاگردان خود را به اسم و چهره بشناسد مورد تشویق کلاس قرار گیرد. این کار را در روزهای دیگر دوره آمادگی نیز دنبال کنید تا پندریج همه شاگردان یکدیگر را بشناسند و با یکدیگر دوست شوند.
- ۵- نام یکایک شاگردان را یاد بگیرید و سئون کنید همانگونه که پدر و مادر و بستگان نزدیک و دوستان، اورا به نام کوچک خطاپ می‌کنند شایر اورا بیشتر به نام کوچک وی بخوانید تا احساسی محبت‌آمیز ثبت بعثما و مدرسه داشته باشد.
- ۶- از مدیر و ناظم دبستان بخواهید که به کلاس شما بیایند. آغاز را به شاگردان معرفی کنید و با گمک یکدیگر بازی‌های ساده و در خود فهم کودکان مقررات آموزشگاه را، به آن میزان که در همان روزهای اول مورد نیاز کودکان است، برای ایشان بیان کنید.
- ۷- شاگردان را به خارج از کلاس ببرید و محیط آموزشگاه را به آنان نشان دهید تا باد بگیرند از کجا می‌توانند آب بیاهمانند، دست خود را کجا بشویند، مستراح کجاست، کجا می‌توانند بازی کنند، به کدام اتفاقهای باید وارد شوند و جراحت می‌گیرند. همچنین شاگردان با مستخدمین مدرسه آشنا شوند و بداتند که اگر قیل با پمدادزنگ با معلم و ناظم و مدیر کاری داشته باشند چگونه و در کجا باید به آنان مراجعه کنند.

استفاده نوشتمن قرار من کم دفاوت داشته باشد. چون این خطای برای مدتی طولانی مورد استفاده شما و شاگردان قرار دهن گردد بیشتر است در ترسیم آنها از دنگ استفاده کنید که زود پاک نشود.

* کوشش کنید که همواره تخته سیاه و نگ کرده و پاک و آماده نوشتمن باشد.

* در انتخاب گچ و تخته پاک کن دقت کنید. همیشه باید در کلاس گچ سفید و دنگی و تخته پاک کن دودسترس باشد.

۷- با اولیای شاگردان هنگام نامنویس قرنیزدان ایشان با پیش از آغاز نخستین درس، تماس بگیرید* مقصود از این کار این است که اولاً اولیای داشن آموزان آگاه شوند که روش کار شما در باساده کردن فرزندان ایشان چیست و کوشش‌های خود را با روشن شما همانگه کنند و از هر گونه عجله و نارسانی که بیشتر بدعالت خلو مدت دوره آمادگی و پر عیز لازم از آغاز خواندن نوشتمن در این دایرای کار پیش می‌آید، قبلاً جلو گیری شود. تایباً شما درباره هر یک از شاگردان اطلاعات لازم را از لحاظ شناخت خصوصیت‌های روحی و جسمی شاگرد از طریق اولیای آنان جمع آوری کنید.

۸- دفتر مناسب انتخاب کنید و پندریج مطالعات خود را درباره هر یک از شاگردان

* بهتر است پاک پارهه پیش از آغاز نخستین درس کلیه اولیای داشن آموزان کلاس خود را به دستان دعوت کنید و درین جلسه وامهریانی و حوصله از انتظارات ایشان از دستان آگاه شوید. نظرات خود را نیز درباره آنچه از آنان انتظار دارید برای پیشرفت کار فرزندان خود انجام دهند بیان کنید.

۸- به یکاپاک شاگردان عملاً یاد بدهید که چگونه باید از خیابان عبور کنند و مواطن سلامت خود در مقابل خطرهای وسائل تقلیل پاشند ، به این منظور می توانید حیاط دیستان را خط گش راستگاه چیزی کنید و عملاً شاگردان را تمرین دهید و نکته های لازم درباره رفت و آمد بین خانه و مدرسه را به آیینه بازپارساده یاد آور شوید.

۹- به آنان شعر یا سرود ساده ای یاد بدهید که باهم همدا بخواهند، یکی دویازی گروهی به آنان یاد بدهید که باهم همیازی شوند. هدف این است که از عمان روز اول بدانند کی گردی هی عادت کنند و از این راه میل به دوست یابی و همکاری و تعاون اجتماعی در آنان تقویت شود .

۱۰- از آنان بخواهید که هر کس که مایل است کنار تخته سیاه بیاید و شعر یا قصه ای برای دوستان خود بگوید.

۱۱- برای آنان با استفاده از کتاب مناسی که قبلاً تهیه کرده اید داستان یا شعری بخواهید .

۱۲- هنگامی که می خواهند از دیستان خارج شوند یا یکاپاک آنان با همراهان و خوشبوی خدا حافظی کنید تا آنهاگ پر لطف صدای شما در دل آنان پنشند و به شما و مدرسه علاقمند شوند .

ج - تدریس لوحه ها:

از روز دوم، کار تدریس لوحه هارا با توجه به هدفهای اصلی و فرعی و روش تدریس هر لوحه که به تفکیک راهنمایی شده است آغاز گلید ،

- روش تدریس :
- ۱- لوحه را در دیدرس شاگردان درجای مناسب نصب کنید.
  - ۲- توجه شاگردان را به لوحه جلب کنید و از آنان بخواهید که درباره آنچه در لوحه می بینند فکر کنند.
  - ۳- به شاگردان تذکر بدهید که پس از آنکه درباره این لوحه فکر کرده اند از آنان سوال خواهید کرد تا هر چه را از آن فهمیده اند بگویند .
  - ۴- پس از اینکه فرست کافی برای فکر کردن بشاگردان داده شده از یکی از آنان بخواهید که کنار لوحه بیاید و به سوالهای شما درباره لوحه جواب بدهد .

نوتة گفتگوی معلم و شاگرد:^{*}

معلم - (یا اشاره به لوحه) این شکل کجا را نشان می دهد ؟

* برای اجتناب از تطويل کلام، از ذکر کلمه های مهر آمیز و مورده علاقه گردیدگان در نوتة گفتگوی معلم و شاگرد^{**} این درس و درجهای آینده خودداری شدند. مثلاً همکاران ارجمند برای جلب علاقه بینش شاگردان کلمه های مهر آمیز مناسب را در گفتگوی باشگرد بکار خواهند برد.

شاگرد - کلاس درس.

علم - چلور فیمیدی که کلاس درس است ۴

شاگرد - یون شکل میز و نیمکت و تخته سیاه و آموزگار و شاگرد در آن است.

علم - پجهای که کنار لوحة ایستاده است چه می کند؟

شاگرد - به حرفاها معلم گوش می کند و جواب می دهد.

علم - بچهای دیگر چه می کنند ۵

شاگرد - گوش می کنند.

علم - در این شکل چند نفر دختر می بینی؟ آنها نشان بده.

شاگرد - دونفر (شاگرد به دخترهای که در شکل می بیند اشاره می کند)

علم - در این شکل چند نفر پسر می بینی؟ آنها نشان بده.

شاگرد - دونفر. (شاگرد به پسرهای که در شکل می بیند اشاره می کند)

علم - هر چه روی دیوار می بینی نشان بده.

شاگرد - لوحة، تخته سیاه، تخته و... (شاگرد به یکدیگر آنها اشاره می کند)

علم - روی میز معلم چه می بینی؟

شاگرد - دوات، کتاب، کاغذ. (به آنها اشاره می کند)

علم - روی میز شاگردان چه می بینی؟

شاگرد - کتاب، مداد. (به آنها اشاره می کند)

علم - لباس این دختر چه رنگ است؟ (علم بددختری که در روی اول تصویر لوحه دیده می شود، اشاره می کند)

شاگرد - سبز.

علم - دیوار کلاس چه رنگ است؟

شاگرد - سفید.

... و سوالهایی از این قبیل.

۴ تکه های لایر لایر لوحة کنید:

● اگر شاگردی که کنار لوحة ایستاده است بدست اشما نتوانست جواب بدهد، خودتان جواب ندهید. آشند نوع بسان سؤال را تبییر بدهد و ساده تر بگویید یا منتظر شمارا درک کنند.

● اگر یاقوتیز نوع بیان سؤال به جواب مورد قفس نرسیده باشد شاگردان

پیر مسد: کدامیک از شما من دایمیه مسلماً تمدداً از شاگردان بعنوان، آمادگی خود را برای

جواب دادن ایراز خواهند کرد، در این موقع فرمات مناسی است که به شاگردان تذکر دهید

هر وقت جواب سؤالی را من داشتم، یا خود سؤالی دارند، دست داشت خود را بلند کنند و منتظر

بمانند تا شما از یکی از آنان سؤال کنید.

● در سینه به جواها سعی کنید پیشتر شاگردان کلاس را در گفتگو شرکت دهید و

هر یک از شاگردان به کنار لوحة بیاید و به یکی دو سؤال شما جواب بدهد.

● شاگردان کناره گیر و خیول را بشناسید و آنان را در گفتگو شرکت دهید.

● از همین درس اول رعایت نوبت و تسلیم و ترتیب را با محبت در شاگردان

باشه گذاری کنید.

● در تدریس این لوحة و با استفاده از آنچه شاگردان در کلاس درس خود می بینند،

سعی کنید نام همه آنها درست تلفظ کنند، ماتنند؛ شاگرد، معلم، در، پنجره، دیوار و سقف و

کف اتاق، میز و نیمکت شاگردان، میز و صندلی معلم، دوات، دفتر، قلم، مداد، کاغذ، کتاب،

تخته سیاه، گچ، تخته پاک کن، تخته و...

● وقتی که اطمینان حاصل کرده باشد که همه شاگردان با لوحة به هدفهای این لوحة در

درس شرکت کرده اند و کار تدریس این لوحة پایان پذیرفته است با پیانی ساده کتاب را به شاگردان

معرفی کنید. برای آنان از آنچه در کتاب می خواهند و مورد توجه کودکی در آن سن می تواند

قرار گیرد صحبت کنید. بنحوی این کار را انجام دعید که «لیستکی و علاقه آنان را از عمان روز

اول درس به کتاب برانگزیده، سپس روش درست گرفتن و ورق زدن کتاب را به آنان یاد بدهید

و از جندهای بخواهید که بترتیب پیاپنده و روش شاگردان پشت میز شما بشینند و عمل حالت مطالعه

و درق زدن کتاب را تکرار کنند، تا همه شاگردان به آن توجه کنند. آنگاه به توزیع کتاب بین

شاگردان پردازید. پاید نام و نام خانوادگی و کلاس و نام و نشانی دستان و نشانی خانه هر یک

اشاگردان را قبل از خانوادگی و خوانا بر پشت کتاب نوشته باشد. از شاگردان بخواهید

که کتاب را در جهت درست روی میز خود بگذارند. آنرا به ترتیبی که به آنان یاد داده اید بازگشته و در قرآن نمایند. مطالب هر صفحه را تا صفحه‌ای که لوحه اولدا تدریس کردید به آنان نشان بدهید و برای آنان بخوانید و درباره آن باشاگردان گفتگو کنید، درباره شاهنشاه آریامهر، علیاحضرت شهبانو فرج، والاحضرت ولیمهد و شاهدخت اشرف پهلوی و کوشش سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی به ترتیب که در صفحات قبل از لوحه اول در کتاب آمده است، به زبانی ساده و شیرین باشاگردان گفتگو کنید. بعضی از عبارت «بنام خدا» که برای ای لوحة اول در کتاب چاپ شده است اشاره کنید و آنها را ذکر نام خدا و توکل به او را در کارها باشاگردان تذکر دهید. سپس به آنان بگویید که سیگونه باشد کتاب خود را پاکیزه نگذارند. اکنون لوحة ای را که بر روی دیوار کلاس نصب کرده اید از دیدرس آنان دور کنید و از یکارکشاگردان بخواهید که پاک کار کردن به لوحه اول که در کتاب چاپ شده است پیشوایان را جواب بدهند.

در پایان درس، از شاگردان بخواهید که به ترتیب و نوبت و قلم و سلیقه کتابهای خود را روی میز شما یا در کتابخانه یا قفسه‌ای که در قسمی از اتفاق تعییه کرده‌اید بگذارند و روز بعد با قلم و ترتیب آن را از حمامچا بردارند. بیشتر است که تا پایان دوره آمادگی کتابهای داشاگردان در کلاس نگهداری شود و به خانه برد. نشود تا هم از تجهیز اولیای کودک در تدریس، که مسلمان بدون توجه به روش خواهد بود. جلوگیری شود و هم شاگرد در مدت آمادگی بتدربیح روش استفاده از کتاب را بخوبی فراگیرد. از شاگردان بخواهید که روز بعد یک دفتر خطدار و مداد پاک کن و چندتا مداد رنگ و یک دفتر بخط باخود بیاورند.

لوحة دوم:

موضوع: یک داستان «صور در مش محله» سه دویف:

دویف اول: در تصویر اول: سگ در باغ گردش می‌کند.
در تصویر دوم: سگ از دور گر بهای را می‌بیند.

دویف دوم: در تصویر اول: سگ به دنبال گر به می‌دود.
در تصویر دوم: گر به از ترس سگه فرار می‌کند و بالای درخت می‌رود.

دویف سوم: در تصویر اول: سگ سعی می‌کند که گر به را دنبال کند و بالای درخت پرورد، ولی من تواند.
در تصویر دوم: گر به از روحی شاسته درخت پایین می‌جهد و فرار می‌کند.

زیرنویس لوحة: خطهای راست ساده از بالا به پایین، (تمرین بکار انداختن دست پرای توشن حرف «ا» و قسمی از حروف «ا» و «ط» و «ظ»).

هدف:

- ۱- هدایت چشم از راست به چپ، بعسان ترتیب که برای خواندن و توشن خطهای سیم لازم است.
- ۲- عادت دادن شاگردان به شنیدن، دیدن، فکر کردن و گفتن.

۳- شناختن و فهمیدن و بیان کردن هر یک از محتنها.

۴- بیان مفهوم هر تصویر بجزیان فارس و درک ارتباط تصاویر با یکدیگر و دنبال کردن موضوع داستان.

۵- تشویق کردن شاگردان به حرف زدن و کشش و رفع اشکالات تلفظ آنان.

۶- باددادن تلفظ صحیح کلمهای که بالاستفاده از تصاویر لوحه بیان نمی شود مانند: سگ، باغ، راه، سنگ، درخت، گربه، شاخه، عقب، جلو، بالا، پایین، زیر، رو و ...

۷- آغاز پیکار اندامن دست برای توشن. (تمرین زیر نویس لوحه)

۴- آغاز بتکار اندامن دست برای توشن:

● ابتداء نظر شاگردان را به تخته سیاه جلب کنید و به آنان بگویید که تخته سیاه وسیله ای است برای توشن و نقاشی کردن. طرز خط کشیدن با کچدرا بر روی تخته سیاه و پاک کردن خط را با تخته باک کن به شاگردان باد بدینید. مخصوصاً به آنان باد بدینید که گچ را در دست بگیرند و روی تخته سیاه خط بکشند و چگونه تخته باک کن را برای پاک کردن خطهای روی تخته سیاه را بالا به پایین و پارامن، فقط در جاهایی که خلی بر روی تخته سیاه کشیده شده است، بکشند و از پراکنده کردن ذرات گچ در فضای اتاق چا آنجا که ممکن است برای حفظ سلامت خود و هم شاگردان خود جلو گیری کنند.

● به خلیهای زمینه تخته سیاه از راست به چپ و سطح بمصر از بالا به پایین اشاره کنید و به آنان بگویید که ما با استفاده از این خلیها توشن را آغاز می کنیم. قبل از اینکه کار توشن را آغاز کنید باید شاگردان کاملاً «روی خط» و «بالای خط» و «پایین خط» را بشناسند. برای این منظور می توانید با گذاشتن انگشت بر روی خط زمینه و بالا و پایین آن و موال کردن از شاگردان که دست شما در کجا ای خط قرار گرفته است، رو و بالا و پایین خط را به آنان بیاموزید.

● توجه شاگردان را به آماده بودن خود برای شروع توشن و حرکت دست خود جلب کنید و با گچ سفید چند خط عمودی شبیه آنچه در زیر نویس لوحه می بینند طوری روی تخته سیاه دسم کنید که حرکت گچ از بالای خط زمینه شروع شود و مماس با خط زمینه پایان پذیرد. این کار را چندبار تکرار کنید و بعد از یکایک شاگردان بخواهید که بر روی تخته سیاه خلیهای خود را

روش تدریس:

۱- لوحه را در دیدرس شاگردان در جای مناسب نسب کنید و تصاویر آن را از راست پهیج به ترتیب ردیفها برشاگردان نشان بدهید و از آنان بخواهید که درباره هر تصویر و داستانی که این شش تصویر نشان می دهد فکر کنند.

۲- پاسوال کردن از یکایک شاگردان می کنید به جوابهای مورد نظر که بیان کنند داستان و ارتباط تصاویر با یکدیگر باشد پرسید. توجه داشته باشید که سوالها باید به ترتیبی مطرح شود که جواب مورد نظر را شاگردان بیان کنند و معلم فقط سوال کنند. باشد نه بیان کنند جوابهایی که خود سوال کرده است. اگر جواب شاگرد جمله مورد نظر را نرساند باید باحوصله آنقدر تجوه بیان کردن سوال را تغییر دهید تا سر انجام شاگرد جواب مورد نظر را بیان کند.

۳- با استفاده از تصاویر این لوحه نه تنها می توانند مفاهیم و تلفظ صحیح کلمه های مورد بحث در قسم ششم هدف این لوحه را برشاگردان باد بدینید بلکه باشند مهارت و مهربوت دیگر می توانند یا شاگردان خود گفتگویی ساده درباره باغ، درخت و فواید آن، زندگی سگ و گربه، رنگها و بسیاری مطالب دیگر داشته باشند. همچنان برای اینکه مفاهیم عقب، جلو، بالا، پایین، زیر، رو، چپ و راست را شاگردان بخوبی بادیگیرند باید با استفاده از نمایش عملی و تمرین دادن یکایک شاگردان این مفاهیم را به آنان باد بدینید. مثلاً کنجدست خود را بالای سر نگذارد و از شاگردان سوال کنید «دست من کجاست؟» جواب می دهند «بالای سر تان». کف دست را روی سر بگذارد و پرسید «حالا دست من کجاست؟» جواب می دهند «روی سر تان». با گذاشتن کتاب بر روی میز و زیر میز و ایستادن در جلو و عقب میز، مفاهیم «زو»، «زیر»، «جلو» و «عقب»

رسم گشته

● از شاگردان بخواهید که مداد و مداد پاک کن خود را در روی میز بگذارند. شما طرز

صحیح بادست گرفتن مداد را بیکایک آنان بادبینید و به طرز صحیح پشت میز خود پنشینید و سفچه‌گاهه سفید بزرگه خط داری را که قبل آمده کرده‌اید جلو خود بگذارید، مداد را درست در دست بگیرید و در همه حالات برشاگردان توجه بدهید که شما چگونه نشسته‌اید و چگونه می‌نویسید. اگرnon خطای روی گاهه بکشید (شبیه زیرنویس لوحه) و آن را از نزدیک برشاگردان نشان بدهید، بد مداد پاک کن و طرز کار آن را برشاگردان معرفی کنید و خطاها را که روی گاهه کشیده‌اید پاک کنید تا یکایک شاگردان طرز پاک کردن خطاها مدادی را با مداد پاک کن بگیرند.

● از شاگردان بخواهید که صفحه اول دفتر خطدار خود را باز گشته، مداد را در دست بگیرند آماده نوشتن شوند. شما هم تخته سیاه را باک کنید، گچ را در دست بگیرید و آماده نوشتن شوید. برشاگردان بگویید به شما توجه کنند و همراه باشما حرکت گچ را با مداد روی صفحه دفتر خود و اینجا به نقطه شروع و ختم هر یک از خطای تقسیم کنند. (توجه داشته باشید که یک خط در میان بنویستند). هر خط را که روی تخته سیاه با توجه به نقطه شروع و ختم آن خط (در زیرنویس لوحه با علامت قمر نشان داده شده است) می‌کشید، بطرز نشستن و طرز نوشتن یکایک شاگردان از نزدیک دقت کنید و از همان روز اول اشتباههای هر یک را بادآور شوید و دقت کنید که رامسحیح نوشتن را بگیرد.

● وقتی که سطر اول خط (معینه تخته سیاه «الف») نوشته شده، از شاگردان بخواهید که با خطوط مشابه «الف» نوشته شود، از شاگردان بخواهید که با استفاده از سطوح‌های دفتر خود این تعریف را تکرار کنند و در تمام مدت شما ناظر بر کار یکایک شاگردان باشید.

● وقتی که اطمینان حاصل کرده‌ید که همه شاگردان با توجه به مدعوهای این لوحه در در شرکت کرده‌اند و کار تدریس این لوحه پایان یافته است، از آنان بخواهید که با نظم و ترتیب کتاب خود را از جایی که روز پیش گذاشته‌اند بردارند و باز کنند و ورق بر نهاد تابه لوحه‌ای که مورد تدریس امروز است بر سند، در این مدت شما لوحه‌ای را که بر روی دیوار کلاس نصب کرده‌اید از دیدرس آنان دور کنید و از یکایک شاگردان بخواهید که با نگاه کردن به لوحه‌دوم که در کتاب حاصل شده است به سؤالهای شما جواب بدهند.

● از شاگردان بخواهید که دفترهای خطدار خود را روی میز بگذارند و شما با نشان دادن خطای یکی از صفحات این دفتر، بدهمان ترتیب که خطای زمینه تخته سیاه را نشان داده‌اید، پنهانه شاگردان تذکر بدهید که خطای این صفحه دفتر آنان مثل خطای روی تخته سیاه است و به هر ترتیب که شما با استفاده از خط زمینه تخته سیاه عمل می‌کنید آنان هم باید روی خط دفتر خود عمل کنند. (باید به آنان تذکر دهد که هنگام نوشتن در دفتر خود یک خط در میان بنویسند).

● طرز صحیح نشستن روی نیمکت و زاویه‌بدن را نسبت به میز برای خواندن و نوشتن و چیز و دوری و تزییکی چشم را بست بدسته دفتر و کتاب برشاگردان باد بدهید. توجه داشته باشید که باید بدرست نشستن یکایک شاگردان در موقع نگاه کردن به تصاویر کتاب و نوشتن بر روی صفحه دفتر کاملاً و مداوماً در دوره آمادگی دقت کنید و در آنان عادت صحیح بوجود آورده. بیشتر کسانی که در موقع نوشتن و خواندن مشکلاتی از قبیل دور و نزدیک کردن چشم خود بدسته کتاب با گاهه را کجی می‌گیرند... به این علت بوده است که در هنگام آغاز خواندن و نوشتن در آنان عادات صحیح بوجود نیامده است. مسلماً توجه دارید که سفچه کتاب یادداشت باید تقریباً عمود بر حاشیه طول میز گذاشته شود، ستون فرات خواهد بانویسند. راست باشد، چشم خوانده بانویسند از صفحه کتاب یا گاهه در حدود ۴۵ سانتیمتر فاصله گذاشته باشد.

برای اینکه حالات صحیح نشستن را برای خواندن و نوشتن، شاگردان بخوبی باد بگیرند باید شخصاً در جهات مختلف میز خود بطرز صحیح بنشینند و برشاگردان توجه بدهید که برشاگردان از نشان داده شده، از آنان بخواهید که بدهمان طریق در پشت میز خود قرار گیرند و شما طرز نشستن یکایک آنان را اصلاح کنید.

● توجه داشته باشید که اندازه این خطای باید در حدود اندازه حرف «الف» (۱۱) باشد. زیرنویس اوجههای دیگر نیز به منظور آماده کردن دست شاگردان برای نوشتن یکایک چند جمله از حروف الفبا تبیین شده است و مسلمانه از این حروف امروزی داشته باشند. کامرانی از این خطای ساده برای نوشتن کدام دسته از حروف پایه‌گذار رود و باز کیمی خطای را توان حرفی را نوشت و حدود اندازه هر خطای این ترتیب می‌گذارد که باز کیمی خطای را توان حرفی را نوشته باشند. میان خطای دیگر باز کیمی خطای را نوشته باشند. برای اجتناب از تکرار، در روشن تدریس لوحه‌ای دیگر باز کیمی نوشته باشند.

- هوازه‌سی کنید که تدریس شما خسته کنند، و یکتوانست خارج از توانایی و تمیز کن حواس‌شناگری داشت.

لوحة سو۳:

موضوع: یك داستان «صور در شش صحنه» معرفی:

ردیف اول: در تصویر اول: چهار نفر بجهه (دو دختر و دو پسر) غردیک یك درخت توب بازی می‌کنند.

در تصویر دوم: توب آنها بالای درخت می‌افتد و لای شاخه‌ها
گیر می‌کند. پسرها قاب می‌گیرند و بالا
می‌روند تا توپ را پایین بیاورند. درخت بلند است
و نمی‌توانند.

ردیف دوم: در تصویر اول: هر چهار نفر فکر می‌کنند که چگونه توب را
پایین بیاورند.

در تصویر دوم: کمک می‌کنند و فردیانی می‌آورند تا از آن بالا
بروند و توب را از درخت پایین بیاورند.

ردیف سوم: در تصویر اول: کمک می‌کنند و فردیان را به درخت تکیه
می‌دهند. یکی از دخترها نزدیک رانگه می‌دارد
و یکی از پسرها بالا می‌رود.

در تصویر دوم: توب را پایانی پایین می‌آورند. بجهه
خوشحال می‌شوند.

زیرنویس لوحة: خلیه‌ای راست ساده افقی، اذراست به چپ و نعله. (تمرين
بکار انداختن دست برای نوشتن قسمتی از حروف

● در فرستهای لازم، برای رفع خستگی شاگردان به آنان تمرينهای ساده ورزشی بدهید.
مانند برخاستن و نشستن، بالا و پایین و به چپ و راست بردن دستها، دولا و راست شدن و مانند
آن، که در کلاس امکان پذیر باشد. همچنین خواندن شعر و سرود و گفتگو قصه و داستان با کتاب
خواندن برای آنان با استفاده از تصاویر و اسنایپ بازیها یا فعالیتهای دیگری که همکاران ارجمند
لازم و مناسب می‌دانند، می‌توانند خستگی آنان را برطرف کنند.

● نقاشی کردن و کاردستی در موقع مناسب بین اساقه بر اهمیت آموزش که دارد و میله‌ای
برای برطرف کردن خستگی شاگرد و یکتوانی کلاس است. سلماً انتخاب نوع دروش نقاشی
و کاردستی بستگی به توانایی و سلیقه معلم ووسایلی دارد که در اختیار او و شاگردان است.

ذهنی و تربیت فردی و اجتماعی آنان تأثیر بسیار خواهد داشت.
بعضی از هدفهای فرعی این لوحه را ذیلاً بادآور می‌شوند:

● آموزش حساب و راد دادن مفهوم شمارهای ۱، ۲، ۳، ۴ با بکار بردن سوالهایی

از این قبیل:

- در این شکل چند بچه می‌بینید؟
- چند نفر آنها دختر هستند؟
- چند نفر آنها پسر هستند؟
- این بچه‌ها با چند توب بازی می‌کنند؟
- چند درخت در این شکل می‌بینید؟
- این درخت کوته است یا بلند؟
- چند نفر از بچه‌ها بالای نرده‌بان و قفه‌اند؟
- چند نفر از بچه‌ها ترده‌بان را نگداشتند؟
- اگر پسرها از بازی بیرون بروند چند نفر از بچه‌ها می‌مانند؟

● آموزش رنگها

● بالا بردن اطلاعات عمومی و علمی شاگردان با بکار بردن سوالهایی از این قبیل:
- نرده‌بان را از چه می‌سازند؟

- به کسی که نرده‌بان چوبی می‌سازد چه می‌گویند؟
- به کسی که نرده‌بان فلزی می‌سازد چه می‌گویند؟
- از نرده‌بان برای چه کارهایی استفاده می‌کنند؟
- توب را از چه می‌سازند؟

- جرا بعض از توبها را وقتی به زمین بزیم بالا می‌رود؟
- جرا توب را پر از هوا می‌کنند؟

- اگر توب لاستیکی سوراخ شود چه می‌شود؟

● توجه دادن شاگردان به اهمیت همکاری و همکاری.

ب، پ، ت، ث، ف، ل، م، و خط اتصال حروف به
بکدیگر (نقطه)

هدف:

- ۱ - هدایت چشم از راست به چپ، به همان ترتیب که برای خواندن و نوشتن خط فارسی لازم است.
- ۲ - هدایت دادن شاگردان به همیند، دیدن، فکر کردن و گفتن.
- ۳ - شناختن و فهمیدن و بیان کردن غریب از صحنه‌ها.
- ۴ - بیان مفهوم هر تصویر به زبان فارسی و درک ارتباط تصاویر با بکدیگر و دنبال کردن موضوع داستان.
- ۵ - تشویق کردن شاگردان به حرف زدن، اصلاح کردن سمله‌های آنان و کشف و رفع اشکالات تلقی آنان.
- ۶ - پاددادن تلفظ صحیح کلمه‌ها و فعلهایی که با استفاده از تصاویر لوحه بیان می‌شود مانند: دختر، پسر، یک، دو، سه، چهار، توب، نرده‌بان، فکر کردن، کمک کردن، همکاری کردن، بالا رفتن، پایین آمدن، پرتاب کردن، بازی کردن و ... .
- ۷ - مقایسه نتیجه داستان این لوحه با نتیجه داستان لوحه دوم، به این منظور که کودک فکر کند و دریابد که انسان به تبریزی فکر و با استفاده از وسائل و ایرادی که خود می‌سازد با طبیعت در اختیار او می‌گذارد بر مشکلات فائق می‌شود.
- ۸ - بکار اندختن دست برای نوشتمن. (تمرین زیر تویس لوحه)

روش تدریس:

- ۱ - آنچه داده شده در مورد روش تدریس لوحه دوم نوشته شده است بار دیگر بخوانید و در تدریس این لوحه نیز بکار ببرید.
- ۲ - توجه داشته باشید که غیر از هدفهای اصلی که برای تدریس این لوحه بسادآور شده‌اند، این لوحه و لوحه‌های دیگر می‌توانند وسیله رسیدن به هدفهای دیگر در کار آموزش و پژوهش کودکان نیز قرار گیرند که غریب از آنها به نوعی در امر پژوهش قوای فکری و

● توجه دادن شاگردان به حفظ سلامت و رعایت اینها با پسکار بردن این سؤال که «در دو شکل آخر جوا آن دختر فردیان را نگعداشته است» و به دنبال این بحث می‌توان از سوچی که بر اثر می‌احتیاطی در راه مدرسه و یا در خانه و هنگام بازی ممکن است برای کودکان پیش آید بسادگی سخن گفت و آنان را آگاه کرده که برای حفظ سلامت خود به استقبال خطر نروند*

لوحة پنجم:

موضوع: یک دامستان مصور در شش صفحه، سه ردیف:

ردیف اول: در تصویر اول: زنی رختهای شسته شده را در طشت گذاشته است و به حیاط من آورد که روی طناب پهن کند. گریهای روی دیوار نشسته است و نگاه می‌کند.

در تصویر دوم: زن رختها را روی طناب پهن کرده است و من دود، گریه به عیک پراهن باقتنی که نجی از آن آوریزان است نگاه می‌کند.

ردیف دوم: در تصویر اول: گریه از روی دیوار پایین آمده است و نجی را که از لباس باقتنی آوریزان است می‌کند.
در تصویر دوم: گریه با نخهایی که از لباس باقتنی کشیده است بازی می‌کند.

ردیف سوم: در تصویر اول: زن برای جمع کردن رختها به حیاط من آید.
با تعجب به پراهنی که گوتاه شده است نگاه می‌کند. گریه از قرس را روی دیوار رفته است.
در تصویر دوم: زن نخهای لباس را جمع می‌کند. گریه از قرس فرار کرده است.

زیرنویس لوحة: خطهای راست ساده از بالا به پایین. (تمرسین

* هنکاران ارجمند ماید توجه داشته باشند که بعضی از هنرهای فرعی این لوحة به منظور پیشنهاد و مثال ذکر شده و معلم علاقمند و مبتدئ از هر تصویر و درس و وسایل‌های برای تعلیم و تربیت شاگردان خود در موقع مناسب استفاده می‌کند. شاک نیست که چون در قسمهای دیگر این کتاب به ملت اجتناب از تعلویل کلام به هنرهای فرعی اشاره‌ای نخواهد شد، هنکاران ارجمند خود در هنگام تهیه درس فهرستی از این هنرهای و آنچه باید به شاگردان پیامورزند و نحوه مطرح سوالها در راه رسیدن به پاسخها را قبل از پیش‌بینی خواهند کرد.

بکار آنداختن دست برای نوشتن قسمتی از
حروف (م*)

هدف:

- ۱ - هدایت چشم از راست به چپ، به همان ترتیب که برای خواندن و نوشتن خط فارسی لازم است.
- ۲ - عادت دادن شاگردان به شنیدن، دیدن، فکرگردن و گفتن.
- ۳ - شناختن و فهمیدن و بیان کردن هر یک از صحنه‌ها.
- ۴ - بیان مفهوم هر تصویر به زبان فارسی و درک ارتباط تصاویر با یکدیگر و دیال کردن موضوع داستان.
- ۵ - تقویق شاگردان به حرف زدن، اصلاح کردن جمله‌های آنان و کشف و رفع اشکالات تلقی شاگردان.
- ۶ - پاددادن تلخی صحیح کلمه‌ها و فعلهایی که با استفاده از تصاویر لوحه بیان می‌شود مانند: ذن، طشت، لیاس، رخت، حیاطه، طناب، حوض، آب، گل، گلستان، پانجه، گربه، دیوار، نخ، کوتاه، بلند، آمدن، رفتن، بین کردن، جمع کردن و ...
- ۷ - بکار آنداختن دست برای نوشتن. (تمرین زیرنویس لوحه)

روش تدریس:

با توجه به روش تدریس لوحه‌های قبل و سوالهای مناسب شاگردان را هدایت کنید تا داستان را بفهمند و بیان کنند و به هدفهای اصلی و فرعی این لوحه برسید.

هدف:

- ۱ - هدایت چشم از راست به چپ، به همان ترتیب که برای خواندن و نوشتن خط فارسی لازم است.

- ۲ - عادت دادن شاگردان به شنیدن، دیدن، فکرگردن و گفتن.
- ۳ - شناختن و فهمیدن و بیان کردن هر یک از صحنه‌ها.
- ۴ - بیان مفهوم هر تصویر به زبان فارسی و درک ارتباط تصاویر با یکدیگر و دیال کردن موضوع تا آخرین تصویر.
- ۵ - کشف و رفع اشکالات تلقی شاگردان.

روش تدریس :

۱ - با توجه به روش تدریس لوحه‌ای قبیل و سوالهای مناسب شاگردان را هدایت کنید تا موضوع هریک از صفحه‌ها را بفهمند و بیان کنند و به عده‌های اصلی و فرعی این لوحه پروردید.

۲ - توجه داشته باشد که بالشاره به هر تصویر باید سوالهای را طوری انتخاب کنید که شاگردان جمله‌های مذکور در قسم ششم هدف این لوحه را پشتیبانی کنند. (علت اینکه در این جمله‌ها اسمهای خاصی مانند «سارا» و «دارا» انتخاب شده، آن است که در متن کتاب نیز این اسمهای آمده است و بحاجت است که شاگردان در دوره آمادگی با بعضی از کلمه‌ها و جمله‌ها که بعداً در کتاب خواهند خواند آشنا شوند).

۳ - برای فضونه، گفتگوی معلم و شاگرد را که می‌توان برای رسیدن به هدف تصویر اول ردیف بالا بکار برد، پیشنهاد می‌کنیم:

معلم - (بالشاره به تصویر اول) در این شکل چند نفری بیان؟
شاگرد - دو نفر.

معلم - این دو نفر چه هستند بازیگر؟
شاگرد - بجهه.

معلم - دختر هستند یا پسر؟
شاگرد - یک دختر، یک پسر.

معلم - (بالشاره به تصویر دختر) این چیست؟
شاگرد - یک دختر.

معلم - (بالشاره به تصویر پسر) این چیست؟
شاگرد - یک پسر.

معلم - (بالشاره به تصویر دختر) اسم این دختر چیست؟
شاگرد - (اسم می‌گوید).

معلم - (از همه شاگردان می‌رسد) شما بگویید اسم این دختر چیست?
شاگردان - (هر کس دست پلند می‌کند و اسمی می‌گوید).

معلم - (اگر درین اسمهایی که شاگردان می‌گویند این اسم «سارا» شنیده شد، معلم می‌گوید:) بله، اسم این دختر را «سارا» می‌گذاریم. (اگر شاگردان این اسم را بیان نکرددند، معلم خود می‌گوید «اسم این دختر را «سارا» می‌گذاریم» و بعدبا اشاره به تصویر پسر)

۶ - بیان جمله‌های کوتاه و ساده با استفاده از موضوع تصاویر:

● سارا از خواب بیدار می‌شود، دارا از خواب بیدار می‌شود، سارا و دارا از خواب بیدار می‌شوند.

● سارا دست و صورت خود را می‌شود، دارا دست و صورت خود را می‌شود، سارا و دارا دست و صورت خود را می‌شوند.

● سارا دندانهای خود را مساوک می‌کند، دارا دندانهای خود را مساوک می‌کند.
سارا و دارا دندانهای خود را مساوک می‌کنند.

● سارا دست و صورت خود را با حوله خشک می‌کند، دارا دست و صورت خود را با حوله خشک می‌کند، سارا و دارا دست و صورت خود را با حوله خشک می‌کنند.

● سارا گفتش خود را می‌پوشد، دادا کت خود را می‌پوشد، سارا و دارا لباس خود را می‌پوشند.

● سارا و دارا باید رومادر خود صحنه‌های می‌خورند.
● سارا و دارا بامادر خود خداحافظی می‌کنند.

● سارا و دارا به دستان می‌روند، سارا و دارا در دستان درس می‌خوانند.

● سارا در کلاس اول درس می‌خواند.
● سارا و دارا از میوه‌ها و گلهای می‌خواهند.

۷ - باد دادن تلفظ صحیح گلمه‌ها و فعلهای جمله‌هایی که با استفاده از تصاویر لوحه بیان می‌شود.
۸ - بکار انداختن دست برای نوشتن، (تمرین ذین تویس لوحه)

اسم این پسر چیست؟ (به همان ترتیب که به اسم «سارا» رسیده بام نام پسر راهم «دارا» بگذارید و بعد با اشاره به تصویر سارا) سارا چه می‌کند؟

شاگرد - از خواب بیدار می‌شود، (ممکن است شاگرد بگوید «من خواهد»، در این صورت پاسوالهای دیگر واشاره به تصویر بعدی شاگرد متوجه خواهد شد که این صحنه من بوظ به صحیح است و جمله مورد تصریف را بیان خواهد کرد.)

علم - (به همه شاگردان و با اشاره به تصویر) همه باهم بگویید: سارا از خواب بیدار می‌شود.

شاگردان - سارا از خواب بیدار می‌شود.

علم - (با اشاره به تصویر دارا) دارا چه می‌کند؟
شاگرد - از خواب بیدار می‌شود.

علم - (به همه شاگردان و با اشاره به تصویر) همه باهم بگویید: دارا از خواب بیدار می‌شود.

شاگردان - دارا از خواب بیدار می‌شود.

علم - (با اشاره به تصویر سارا و دارا) سارا و دارا چه می‌کنند؟
شاگرد - از خواب بیدار می‌شوند.

علم - (به همه شاگردان و با اشاره به تصویر) همه باهم بگویید: سارا و دارا از خواب بیدار می‌شوند.

شاگردان - سارا و دارا از خواب بیدار می‌شوند.
برهمین قیاس سایر تصاویر لوحه را با طرح سوالهای مناسب تدریس کنید.

لوحة ثالثة:

موضوع: سلطنت ایل از زندگان کودکان.

تصاویر ردیف اول: طناب بازی کردن، توپ بازی کردن - زنگزدن، سف بستن - نوشتن، شکل کشیدن.

تصاویر ردیف دوم: داشتن، نداشتن - دادن، گرفتن - آمدن، رفتن.

تصاویر ردیف سوم: توپ دایا پازدن، توپ را پادست انداختن - درباران را درقتن - فروختن، خریدن.

زیرنویس لوحه: خطهای ساده از بالا به پایین و از راست به چپ و از پایین به بالا (تمرین بکار انداختن دستبرای نوشتن قسمی از حروف «ب، پ، ت، ث، ف، ل، ع، گ»)

هدف:

- ۱ - حدایت چشم از راست به چپ، به همان ترتیب که برای خواندن و نوشتن خط فارسی لازم است.
- ۲ - هدایت دادن شاگردان به شنیدن، دیدن، فکر کردن و گفتن.
- ۳ - شاختن و فهمیدن و بیان کردن هر یک از صحنه‌ها.
- ۴ - کشف و رفع اشکالات تلفظی شاگردان.
- ۵ - بیان جمله‌های کوتاه و ساده با استفاده از موضوع تصاویر.

شاگردان را هدایت کنید تام موضوع هر یک از ساخته‌ها را بفهمند و بیان کنند و به عدهای اصلی و فرعی این لوحه پرسید .

۲ - برای اینکه مفهوم کلمه و جمله و شمردن تعداد کلمه‌های هر جمله را شاگردان یاد بگیرند گفتگوی معلم و شاگرد من تواند به روش پیشنهادی زیر دنبال شود :

علم - امروز می خواهیم کلمه و جمله را یاد بگیریم . کدامیک از شما می توانید یک کلمه بگویید ؟

شاگردان - (بعضی از شاگردان دست بلند می کنند و معلم از یکایش آنان سؤال می کند و باعکن است سکوت کنند) .

علم - گوش کنید من چند کلمه می گویم (شعرده و جدا جدا ادامی کند) دست ، کلاس ، دارا ، نخته سیاه . (پس معلم از یکایش شاگردان می خواهد که هر یک کلمه‌ای بگوید) حالا توکل کلمه بگو .

شاگرد - کلاس (بیشتر ممکن است شاگرد یکی از کلمه‌های را که معلم گفته است بگوید : «دست ، کلاس ، دارا ، نخته سیاه») .

علم - این کلمه را من گفتم ، تو کلمه‌ای بگو که من نگفته باشم .

شاگرد - میز .

علم - درست است ، «میز» یک کلمه است .

(معلم به همین ترتیب از یکایش شاگردان سؤال می کند تا هر یک کلمه‌ای بگوید و اطمینان حاصل کند که یکایش شاگردان به مفهوم کلمه پس بردند . بعد با اشاره به «دارا» در تصویر اول ردیف اول لوحه از یکی از شاگردان می پرسد) اسم این پسر چیست ؟

شاگرد - دارا .

علم - «دارا» یک کلمه است . (بعد با اشاره به توپی که در این تصویر دارا با آن پاری می کند) این چیست ؟

شاگرد - توپ .

علم - «توپ» هم یک کلمه است ، حالا من با این کلمه یک جمله می گویم ، گوش کنید : «دارا توپ دارد» ، «دارا توپ دارد» یک جمله است . می توانی بگویی این جمله چند کلمه دارد ؟

شاگرد - (فکر می کند ، می شارد و می گوید) سه کلمه .

علم - کلمه اول آن چیست ؟

● سارا مطلب بازی می کند . دارا توپ بازی می کند .

● ناظم (پامدیر) زنگ می زند . به چهار سف بسته‌اند .

● دارا می نویسد . نادر شکل می کند . (نقاشی می کند یا شکل یک دوچرخه می کشد) .

● سارا عروسک دارد ، زیور عروسک ندارد .

● سارا عروسک خود را به زیور می دهد ، زیور عروسک را از سارا می گیرد .

● سارا به کلاس می آید . زیور از کلاس بیرون می رود .

● دارا توپ را پایانی زند . زیور توپ را با دست می اندازد .

● سارا و دارا در باران راه می روند .

● آن مرد اسباب بازی می فروشد . نادر برای سارا و دارا اسباب بازی می خرد .

۶ - یاد دادن تلفظ صحیح کلمه‌ها و فعلها و جمله‌های که با استفاده از تصاویر لوحه بیان می شود .

۷ - یاد دادن مفهوم کلمه و جمله و شمردن تعداد کلمه‌های عرب‌جمله . (جمله عای تاده و کوتاه)

۸ - یکارانداختن دست برای نوشتن . (زیرنویس لوحه)

روش تدریس :

۱ - با توجه به روش تدریس لوحه‌های قبل ، بخصوص لوحه پنجم ، و سوالهای مناسب

شاگرد - دارا .

علم - کلمه دوم :

شاگرد - توب .

علم - کلمه سوم :

شاگرد - دارد .

علم - پسیار خوب، اسم توجیت :

شاگرد - سوسن .

علم - یک جمله بگو که در آن کلمه «سوسن» باشد .

شاگرد - (فکر من کند ، معلم با سؤالهای مناسب به او کمک من کند) سوسن شاگرد کلاس اول است .

علم - پسیار خوب ، این جمله بخند کلمه دارد .

شاگرد - پنج کلمه ،

(شاگرد در جواب سؤالهای معلم ، کلمه های این جمله را پشتیبانی من کند .
معلم با استفاده از این لوحه و لوحه های قبل و طرح سؤالهای مناسب از یکاییک شاگردان من خواهد
که عربیک جمله های بگویند و کلمه های آن جمله را بشمارند و بیان کنند .)

لوحة هشتم :

موضوع :

تصاویر ردیف اول : داس - خروس - لباس - آثار .

تصاویر ردیف دوم : گوش - آتش - موش - مار .

تصاویر ردیف سوم : میخ - نخ - چرخ - باد .

زیرنویس لوحه :

ردیف اول : خلها های ساده به هم پیوسته . (تمرین بکار

انداختن دست برای توشن قسمت از حروف

(س ، و ، ش ، و دندانه ها) .

ردیف دوم : خلها های راست مایل . (تمرین بکار انداختن

دست برای توشن قسمت از حروف : (د ،

ز ، ر ، ز ، و ، لک ، عک) .

هدف :

۱ - هدایت چشم از راست به چپ ، به همان ترتیب که برای خواندن و نوشتن خط
فارسی لازم است .

۲ - عادت دادن شاگردان به شنیدن ، دیدن ، فکر کردن و گفتن .

۳ - شناختن و بیان کردن نام عربیک از تصویرها بدینسان فارس و یا تنظیم صحیح .

۴ - بیوت آموزی (مذاشناسی با تمرین صدایی : س ، ش ، خ ، ر) .

۵ - بکارانداختن دست برای نوشتن . (تمرین زیرنویس آوچ)

توضیح :

شاگرد بی سواد هر کلمه را فقط یک صدا می شنود . هنلا اگر از او بپرسید «کلمه موش چند صداست؟» من گویید «یک صدا». در صورتی که کلمه «موش» از سه صدای «ه» و «ش» تشکیل شده است . *

صدا شناسی مهمترین مرحله آمادگی برای خواندن و نوشتن است ، زیرا خواندن و نوشتن بوسیله الفبا انجام می گیرد و الفبا نشانه های قراردادی صدایهاست .

صدایهای که دو کلمه های فارسی بکار می رود صدای طبیعی هر یک از شکل های زیر است :

آ آ آ او او ب ب ت ت ج ج خ خ د د ز ز س ش ف ف ک ک گ گ ل ل م م ن ن و و ي ي

این صدایها را می توان به دو دسته تقسیم کرد :

یک دسته را می توان کشیده و مبتد ادا کرد و آنها عبارتند از : آ آ آ او او خ د د ز ز س ش ف ف ل ل م م ن ن و و ي ي (به این دسته صدایهای «امتداد پذیر» می گوییم .)

دسته دیگر کوتاه و بر عده آدا می شوند و آنها عبارتند از :

ب ب ت ت ج ج د د ق ق گ گ (به این دسته صدایهای «امتداد ناپذیر» می گوییم .) شناساندن صدای دسته اول بمراتب آسانتر است و به عنین دلیل در ابتدای سوت آموزی (صدایشناست) از کلمه هایی استفاده شده است که آخر هر یک از آنها یکی از صدایهای دسته اول باشد . برای اینکه شاگرد هر یک از این صدایها را بطور طبیعی بشناسد باید صدای مورد نظر در آخر چندین کلمه بطور کشیده و مبتد ادا شود .

مثال : برای شناساندن صدای «ش» می توان از کلمه های : موش ، هیش ، آش ،

* توجه داشته باشید که منظور ما از صدای شکل های «ه» و «ش» این حروف ، یعنی «دهمه» ، «واوه» ، «شمن» نیست ، بلکه صدای طبیعی این شکل های است . در هنگام ادای صدای «ه» ، لیها پسته می شود و صدای «ه» از بینی بیرون می آید . هنگام ادای صدای «او» (و) ، لیها پاشکل دایره جمع و گرد می شود و صدای «او» از دهان بیرون می آید . هنگام ادای صدای «ش» ، وسط زبان پسته دهان نزدیک می شود و صدای «ش» از پشت و لای وندانها بیرون می آید .

* در اینجا مردم بمعنی از نقاط این ان «ق» و «خ» با دو صدای متمایز از هم ادا می شود .

داداش ، گوش ، ماش به این ترتیب استفاده کرد که صدای «ش» را در آخر همه کلمه ها کشیده و مبتد ادا کنیم و از شاگرد پرسیم که در آخر این کلمه ها چه صدایی شنیده است؟ مسلماً پس از چند بار تمرین صدای «ش» را ادا خواهد کرد .

کلمه های زیر برای شناساندن صدایهای که در زبان فارسی بکار می رود پیشنهاد می شود . مسلماً همکاران محترم با توجه به هدف سوت آموزی (صدایشناست) می توانند از کلمه های مناسب دیگر که شاگردان با آنها آشناشوند دارند نیز استفاده کنند :

برای صدای	۱۶	کلمه های :	ما	شما	آقا	با با
گردو	،	او	،	مو	رو	ابرو
سبزی	،	ایر	،	بازی	سینی	قویی
شاخ	خ	میخ	خ	جیخ	جرخ	شاخ
خار	ر	مار	ر	سار	بار	خار
ساز*	ز	میز	ز	حوض	کاغذ	ساز
کوثر	ڈ	کاراژ	ڈ	زرو	زرو	کوثر
لباس*	س	داس	س	خرس	ارت	لباس
آش	ش	موس	ش	آتش	گوش	آش
قیف	ف	برف	ف	کیف	لحاف	قیف
حال	ل	بال	ل	گل	بول	حال
بام	م	شام	م	بادام	قلم	بام
نان	ن	باران	ن	رن	ماتین	نان
ناو	و	گاو	و	گیو	دیو	ناو
ماه*	ه	رویاه	ه	سبح	رایه	ماه
نای	ی	چای	ی	لی	دی	نای
آب	ب	لب	ب	سب	خوب	آب
چاپ	پ	توب	پ	جب	جب	چاپ
دهمه	ت	توت	ت	دوت	دوت	سوت*
تاج	ج	کاج	ج	هوج	هوج	اسفناج
پیچ	ج	پارچ	ج	قوچ	قوچ	پیچ
پاد	د	مداد	د	دود	دود	پاد

برای مدادی

کلمه‌های

فائق باخ اراق جاق

باش بادبادک مرؤٹ خاک

بر عک سک کر عک تنگ

برای شناساندن سه صدای آن بهتر است از کلمه‌های استفاده شود که این صدای در اول آنها آمد، باشد.

برای صدای آن کلمه‌های: آب علی احمد ابر

استکان اشان علم ایم

احاق عمر اردک استاد

روش تدریس:

۱- با توجه به روش تدریس لوحه‌های قبل و موالهای مناسب کلمه‌های مریوط به هر تصور را از شاگردان پشتیبانی و به عده‌های اصلی و فرعی این لوحه بررسید.

۲- دد پاره هریک از تصاویر با شاگردان گفتگو کنید تا چنین حاصل شود که یکاپک شاگردان مفهوم و معنی هر کلمه را می‌دانند. (بلور مثال ممکن است بعضی از شاگردان که در شهرها زندگی می‌کنند ندانند داس چیست و با آن چه می‌کنند. توضیحی درباره داس، که چیست، آن را از جمله می‌سازند، برای چه مطلع‌هایی آن را بکاری بزنند و نشان دادن عکس‌هایی از درو

* با اینکه شکل صدای آخر کلمه‌های «عنی»، «جوس»، «کافد» متفاوت است، صدای هرسه شکل («ذ»، «ض»، «ظ») در تلفظ فارسی زبانی یکی است و عدف در اینجا صوت آموزی است نه شکل آموزی. شکلهای «س» و «ص» و «ث» - «ه» و «ح» - «ت» و «ط» و «خ» نیز همین حالت را دارند.

† توجه داشته باشید که در مورد تصور سوم ردیف اول ممکن است شاگردان بگویند «کت، شلوار، پیراهن» در این صورت باید با سؤالهای مناسب و توضیح لازم شاگرد را هدایت کنید تا خود کلمه «لباس» را بگوید. همچنین مطلع از تصویر دوم ردیف سوم «لنج» است، در سوچتی که ممکن است شاگردان بگویند «قرقره». دد این صورت نیز باید با سؤالهای مناسب و توضیح لازم، هستای این سوال که «به قرقره چه پیچیده‌ماند؟» شاگردان را هدایت کنید تا کلمه «لنج» را بیان کنند. اگر در تدریس لوحه‌های دیگر لیز به چنین مشکلی برخورد کرده، نوع سوال را تغییر دهد تا شاگرد خودش فکر کرده است و به جواب صحیح رسیده است.

کردن گندم وجو و چیزی غلط، و توضیحی که درباره هریک از این عکسها خواهد داد برشاگرد کمک من کنده که مفهوم کلمه «داس» را بخوبی باد بگیرد).

۳- وقتی که اطمینان حاصل کرده که یکاپک شاگردان نام هریک از شکلهای ادا می‌داند و درست تلفظ می‌کنند، از همه شاگردان کلاس پیخواهید که به هر شکل که اشاره کرده نام آن را با مدادی بلند بگویند، بعد هریک از شاگردان را کنار لوحه بیاورید واز او پیخواهید که با نشان دادن شکل، نام آن را بگوید و دقت کنید که درست تلفظ کنند.

● از شاگردان پیخواهید که به شما توجه کنند و با استفاده از تصاویر ردیف اول لوحه کلمه‌های داس، خروس، لباس، اثار، را بترتیب طوری بیان کنند که صدای آخر هر کلمه کشیده و ممتد شنیده شود، سپس از شاگردان پیخواهید که هر کلمه را باشما بعهمان ترتیب با صدای بلند بگویند و این کار را چند هار تکرار کنید.

به شاگردان بگویید «من یک بار دیگر این کلمه‌ها را کشیده می‌گویم، شما گوش کنید و بگویید صدای آخر کدامیک از این چهار کلمه با صدای آخر سه کلمه دیگر متفاوت دارد» * سپس با اشاره به هریک از شکلهای پیش‌تیپ از راست به جنب چند یار کلمه‌های «داس، خروس، لباس، اثار» را کشیده بگویند. بعد از شاگردان پرسید «صدای آخر کدامیک با به کلمه دیگر متفاوت داشت؟» شاگردان جواب خواهند داد «اثار».

● وقتی که اطمینان حاصل کرده یکاپک شاگردان متفاوت صدای آخر کلمه «اثار» را با صدای آخر سه کلمه دیگر در راسته اند، به آنان بگویید «پس صدای آخر سه کلمه داس، خروس، لباس یکی است، حالا من صدای آخر این کلمه‌ها را کشیده می‌گویم، شما دقت کنید و بگویند در آخر هر سه کلمه چه صدایی می‌شود؟» و به این متنظر هر کلمه را چندبار پیش‌تیپ طوری بیان کنید که صدای آخر هر کلمه (صدای «س») پیش از معمول کشیده شود و اعتماده پایا بد. چندبار هم از شاگردان پیخواهید تا در کشیده گفتن صدای آخر این کلمه‌ها با صدای بلند باشانه افهی کنند و بعد از آنان پرسید «چه صدایی را در آخر این سه کلمه شنیدید؟» خواهند گفت «س» (صدای طبیعی «س» را کشیده و ممتد ادا خواهند کرد). بعد از یکاپک شاگردان بیان نشان دادن هریک از شکلهای پرسید «صدای آخر کلمه «داس» (خروس و لباس) چه بود؟» تادر جواب شما صدای «س» را کشیده و ممتد بگویند.

● به همین ترتیب که در مورد کلمه‌های ردیف اول عمل کردید، کلمه‌های ردیف دوم و سوم لوحة را نیز تدریس کنید تا با استفاده از تصاویر ردیف دوم، شاگردان تفاوت صدای آخر کلمه «مار» را با صدای آخر کلمه‌های «گوش»، «آتش»، «موش» بشناسند و سدای طبیعی «ش» را نیز تشخیص بدهند و آن را کشیده و ممتد پکویند. همچنین با استفاده از تصاویر ردیف سوم شاگردان تفاوت صدای آخر کلمه «بار» را با صدای آخر کلمه‌های «میخ»، «دخ»، «چرخ» تشخیص دهند و سدای طبیعی «خ» را بشناسند و کشیده و ممتد آداکنند.

● وقتی که اطمینان حاصل کردید که شاگردان صدای‌های طبیعی «س»، «ش»، «خ» را در تصاویر سه ردیف لوحة کاملاً شناخته اند به تصویرهای آفار، هار و یار برتری از بالا به پایین اشاره کنید و هر یک از این کلمه‌ها را چند بار طوری آدا کنید که صدای آخر آنها بیش از معمول کشیده شود. تا شاگردان در پایان که صدای آخر این سه کلمه «رو» است و آن را نیز کشیده و ممتد تلفظ کنند.
۴- در پایان درس می‌توانید با ازایهای مختلف شاگردان را به تکرار و تعریف درس تشویق کنید. برای نمونه بازیهای زیر پیشنهاد می‌شود:

● دو نفر، دو نفر شاگردان را کنار تخته سیاه بیاورید و از آغان بخواهید که در کشیده گفتن دیگر نفس ادا کردن یکی از صدای‌های «س»، «ش»، «خ»، «ور» مسابقه بدهند. با اشاره شما بازی را شروع کنند و داور مسابقه بقیه شاگردان باشند. هر یک که مدت پیشتری صدارا یک نفس و کشیده ادا کرد بر تنه است.

● از شاگردان بخواهید که به هر یک از شکل‌ها که شما اشاره می‌کنید صدای آخر آن کلمه را تا وقتی که دست شما روی آن شکل است بلند و ممتد و کشیده پکویند. پندریج سرعت حرکت دست خود را از روی شکل به شکل دیگر که صدای آخر آن باقی مانده است پیشتر کنید، در این حال مثلاً اگر شما دستان را سرعت از روی تصویر «موس» به روی تصویر «میخ» ببرید شاگردان باید فوری صدای «ش» را قلع کنند و صدای «خ» را کشیده پکویند.

● از شاگردان بخواهید که خودشان کلمه‌های بگویند که صدای آخر آنها یکی از چهار صدای «س»، «ش»، «دخ»، «ور» باشد. می‌توانید این بازی را باش کنید دو نفر، دو نفر از شاگردان یا دو گروه از شاگردان بطور مسابقه نیز انجام دهید.

لوحة هشتم:

موضوع:

تصاویر ردیف اول: بزر - همیز - گل - پول.

تصاویر ردیف دوم: نان - باران - یادبادک - عروسک.

تصاویر ردیف سوم: ماه - کلاه - قوب - جیپا.

زیرنویس لوحة:

ردیف اول: خطهای راست مایل. (تمرین بکار انداختن

دست برای نوشتن سر کش «لُكْ» و «گُكْ»)

ردیف دوم: خطهای راست مایل به هم پیوسته، (تمرین بکار انداختن دست برای نوشتن قسمت از حروف

ج، ج، ح، خ)

هدف:

۱- هدایت چشم از راست به چپ، بدمعان ترتیب که برای خواندن و نوشتن خط فارسی لازم است.

۲- عادت دادن شاگردان به شنیدن، دیدن، فکر کردن و گفتن.

۳- شناختن و بیان کردن نام هر یک از تصویرها به زبان فارسی و با تلفظ صحیح.

۴- صوت آموزی (صداشناسی پاتمرعن صدای‌های: ز، ل، ن، ک، ه، پ)

۵- بکارانداختن دست برای نوشتن. (تمرین زیرنویس لوحة)

روش تدریس :

۱- با توجه به روش تدریس لوحه‌های قبل، بخصوص لوحه هفتم، و سوالهای مناسب شاگردان را هدایت کنید تا کلمه‌های بوط به هر تصویر را خودبیان کنند و به هدفهای اصلی و فرعی آین لوحه پردازند.

۲- توجه دارید که مدادای آخر کلمه‌های مر بوط به هر ردیف دو بند همپایان هستند. در ردیف اول مدادای «ز» در آخر کلمه‌های «بز» و «بیز» و مدادای «ل» در آخر کلمه‌های «کل» و «بول». در ردیف دوم مدادای «ن» در آخر کلمه‌های «نان» و «باران» و مدادای «لک» در آخر کلمه‌های «بادیادلک» و «هر و مک». در ردیف سوم مدادای «ه» در تدریس مدادای آخر آین کلمه‌ها «کلاه» و مدادای «ب» در آخر کلمه‌های «توب» و «حیب»). در تدریس مدادای آخر آین کلمه‌ها به عمان ترتیب که در قسمت سوم روش تدریس لوحه هفتم پیشنهاد کردیم عمل کنید.

۳- توجه دارید که مداداهای «لک» و «ب» از دسته مداداهای ابتداءهای ناپذیر هستند و باید کوتاه و ببریده ادا شوند.

زیرنویس لوحه :

ردیف اول : خطهای راست به هم پیوسته. (تمرین بکار

انداختن دست برای نوشتن حرف «ب»)

ردیف دوم : خطهای راست به هم پیوسته مثلى شکل.

(تمرین بکار انداختن دست برای نوشتن قسمتی

از حروف هه، هه، هه)

هدف :

۱- هدایت چشم از راست به چپ، به عمان ترتیب که برای خواندن و نوشتن خط فارس لازم است.

۲- عادت دادن شاگردان به شنیدن، دیدن، فکر کردن و گفتگن.

۳- شناختن و بیان کردن نام هر یک از تصویرها به زبان فارس و با تلفظ صحیح.

۴- صوت آموزی (مدافنایی با تمرین مداداهای : ت، ب، ای، م، ق، ف).

۵- بکار انداختن دست برای نوشتن. (تمرین زیرنویس اوله).

روش تدریس:

۱- با توجه به روش تدریس لوحه‌های قبل، بخصوص لوحه‌های هفتم و هشتم، مسئله‌های مناسب شاگردان را هدایت کنید تا کلمه‌های مربوط به هر تصویر را خود بیان کنند و به معنای اصلی و فرعی این لوحه برسید.

۲- توجه دارید که صدای آخر کلمه‌های مربوط به ردیف دو بدو همایان استند، (در ردیف اول صدای «ت» در آخر کلمه‌های «دوات» و «کبریت» و صدای «ب» در آخر کلمه‌های «آب» و «کتاب»، در ردیف دوم صدای «ای» در آخر کلمه‌های «سبنی» و «قری» و صدای «م» در آخر کلمه‌های «قلم» و «بادام»، در ردیف سوم صدای «ق» در آخر کلمه‌های «فاخته» و «اتاق» و صدای «ف» در آخر کلمه‌های «کیف» و «برق»).

۳- توجه دارید که صدای های «ت» و «ب» و «ق» از دسته صدای امتداد ناپذیر هستند و باید کوتاه و پریده آدا شوند.

لوحة دهم:

موضوع:

تصاویر ردیف اول: ابر - آب - کاهو - گرد.

تصاویر ردیف دوم: آب - آهو - دود - مداد.

تصاویر ردیف سوم: چراخ - چرخ - سگه - تنگه.

زیرنویس لوحه:

ردیف اول: خطهای نیمداير و راست بهم پيوسته، (تمرین

بكارانداختن دست برای نوشتن قسمی از حروف:

ن، س، ش، ص، ض، ق، ل، ی)

ردیف دوم: خطهای منحنی، (تمرین بكارانداختن دست

برای نوشتن قسمی از حروف: ج، چ، ح، خ

(ع، غ)

هدف:

۱- هدایت چشم از راست به چپ، بهمان ترتیب که برای خواندن و نوشتن خط فارسی لازم است.

۲- عادت دادن شاگردان به شنیدن، دیدن، فکر کردن و گفتن.

۳- شناختن و بیان کردن نام هر یک از تصویرها به زبان فارسی و بالتفصیل صحیح.

۴- صوت آموزی (سداشناسی با تمرین صدایی: «ا، او، آ، د، ج، چ، گ» با استفاده

شاگردان - کاهو، گردو.
علم - حالا دقت کنید و بگویید در اول کلمه‌های «ابر» و «اسب» چه مدادی می‌شود؟
(جندبار کلمه‌های «ابر» و «اسب» را طوری ادا کنید که مدادی «آ» در اول کلمه‌ها ممتد و کشیده و مدادی بقیه حروف پلور عادی گفته شود). آ-بر، آ-سب.

شاگردان - آ

(بس از آنکه شاگردان مدادی «آ» را تشخیص دادند، معلم از آنان من خواهد که فکر کنند و هر یک چند کلمه که پا مدادی «آ» شروع می‌شود بگویید. پس به عنین ترتیب پا ممتد و کشیده گفتن مدادی «آ» در آخر کلمه‌های «کاهو» و «گردو» مدادی «آ» را نیز تدریس می‌کند و به عنین طریق مدادهای دیگر را در اول و آخر کلمه‌های هم آغاز و همپایان روایتیهای دیگر لوحه).

۲- چون در لوحه‌های عقتم و هشتمن و هنهم شاگردان فقط به تشخیص مدادی آخر کلمه‌ها می‌پرداختند و در لوحه دهم تشخیص مدادی اول یا آخر کلمه‌ها مورد نظر بوده است، بازدیگر از تصاویر سلسله قبلي استفاده کنید و از شاگردان پخواهید و آنان را کمک کنید تا مدادی اول هر یک از کلمه‌های آن لوحه را کشیده و ممتدیان کنند و تشخیص دهند. همچنین کلمه‌هایی که پا مدادی اول هر یک از کلمه‌های این لوحه هم آغاز باشد بگویند.

۳- توجه دارید که از لوحه ششم تا دهم کمتر آموزی را بانمیرین مدادهای مر بوط به کلمه‌های هر لوحه آغاز کرده بمعاً پسته و صدا ازیست و هشت مدادی مورد بحث در قسمت «توضیح لوحه» هر لوحه آغاز کرده بمعاً پسته و صدا ازیست «آ»، «آء»، «آج»، «آئ»، «آء» (ماهند مدادی آخر کلمه «گاه»)، «آی» (ماهند مدادی آخر کلمه «بای») تا کنون تدریس نشده است، برای اینکه کار تدریس کلیه مدادهایی که در زبان فارسی بکار می‌رود در پایان این درس خاتمه باید و قبل از شروع تدریس لوحه پا زدهم، شاگردان باعثه این مدادهای آشناشی داشته باشد و آنها را در اول پا آخر تدریس لوحه پا زدهم، شاگردان باعثه این مدادهای آشناشی داشته باشد و آنها را در اول پا آخر تدریس مدادهای ویان کنند روشن زیرا پیشنهاد می‌کنیم:

● با استفاده از تصاویر مناسب که قبلاً خود تهیه گرداید یا نشان دادن اشیا و طرح مسئله‌های مناسب، شاگردان را هدایت کنید تا کلمه‌های «خانه»، «شانه»، «گوزه»، «دوجرخه» و همچنین کلمه‌های «اسم»، «استکان»، «افسان» را خود بگویند. پس با کشیده و ممتد گفتشند مدادی آخر چهار کلمه اول و مدادی اول سه کلمه آخر مدادی طبیعی «آ» را پاروشن که قبلاً گفته شد به آنان یاد بدهید و از آنان پخواهید که کلمه‌های هم آغاز و همپایان پا این مداد را خود فکر کنند

از تصاویر لوحه و مدادهای آ، آء، آج، آئ، و، ی با استفاده از کلمه‌هایی که پیشنهاد شده است یا خود انتخاب کرده‌اید.)

۵- پیکار اندختن دست برای نوشتن. (تمرین زیر تویس لوحه)

روش تدریس:

۱- با توجه بدروش تدریس لوحه‌های قبل و مسئله‌های مناسب شاگردان را هدایت کنید تا کلمه مر بوط پهلو تسوییر را خود بیان کنند و بمدفهای اصلی و فرعی این لوحه برسید.
۲- توجه دارید که کلمه‌های هر دیده از تصاویر این لوحه پنجه دویده و هم آغاز، و «همپایان» هستند. (در دیده اول مدادی «آ» در آغاز کلمه‌های «ابر» و «اسب» و مدادی «آ» در آخر کلمه‌های «کامو» و «گردو»، در دیده دوم مدادی «آ» در آغاز کلمه‌های «آب» و «آهو» و مدادی «آء» در آخر کلمه‌های «ددد» و «مداد»، در دیده سوم مدادی «آج» در آغاز کلمه‌های «چراغ» و «چرخ» و مدادی «آگ» در آخر کلمه‌های «سگ» و «تفنگ»)، برای ایشکه شاگردان مدادهای هم آغاز و همپایان را بشناسند و آنها را بخوبی یاد بگیرند، روش ادامه این درس و گفتگویی معلم و شاگرد را به طریق زیر پیشنهاد می‌کنیم:

علم - (با اشاره به تصاویر دیده اول، پنجه کلمه‌های «ابر»، «اسب» - کاهو، گردو، را چند بار پلور عادی ادا می‌کنند) دقت کنید و دو تا از این چهار کلمه مدادی اولشان یکی است و دو تا مدادی آخرشان یکی است، حالا من هر کلمه را می‌گویم شما بینید آن دو کلمه که مدادی اولشان یکی است و آن دو کلمه که مدادی آخرشان یکی است کدامها هستند.
آ-«بر». آ-«سب». - کاهو-. گردو-.

(جندبار مدادی اول کلمه‌های «ابر» و «اسب» و مدادی آخر کلمه‌های «کامو» و «گردو» را ممتد و کشیده و مدادی بقیه حروف هر کلمه را پلور عادی ادا کنید و بعد از شاگردان پرسید: مدادی اول کدام کلمه‌ای یکی بود؟

شاگردان - ابر، اسب.

علم - مدادی آخر کدام کلمه‌ای یکی بود؟

« این شانه (۴) در هر جا پیکاربرده شده برای این مطلع است که شما مدادی حرف پیش از آن را جندلخته ممتد و کشیده، ادا کنید

- برای تدریس صدای طبیعی «آ» به عنین ترتیب می‌توانید از کلمه‌های «اردک»، «استاد»، «عمر» استفاده کنید. (یا کلمه‌های مناسب دیگر)

لوحة بازدهم:

موضوع:

تصاویر ردیف اول: نان - بار - باد - بایا،

تصاویر ردیف دوم: داس - اسب - اردک - بادام،

تصاویر ردیف سوم: سیب - توت - آنار - سیبی،

زیرنویس لوحه:

ردیف اول: خطهای دایره‌ای شکل. (تمرین پکار انداختن

دست برای نوشتن قسمتی از حروف: ه، ف، ق،
و.)

ردیف دوم: خطهای پیشی و دایره‌ای شکل. (تمرین پکار

انداختن دست برای نوشتن قسمتی از حروف:
ص، ض، ط، ظ، ه)

هدف:

۱- عدایت چشم از راست به چپ، به عنان ترتیب که برای خواندن و نوشتن خط فارسی
لازم است.

۲- هادت دادن شاگردان به شنیدن، دیدن، فکر کردن و گفتن.

۳- شناختن ویان کردن نام هر یک از تصویرها به زبان فارسی و با تلفظ صحیح.

۴- صوت آموزی. (بخش کردن و کشیده گفتن به متلو رتشیخیں کلیه صدای هر کلمه)

- برای تدریس صدای طبیعی «ج» به عنین ترتیب می‌توانید از کلمه‌های «قاج»، «کاج»، «اسفناج» استفاده کنید. (یا کلمه‌های مناسب دیگر).

- برای تدریس صدای طبیعی «ز» به عنین ترتیب می‌توانید از کلمه‌های «دیوار»، «در»، «زرز» استفاده کنید. (یا کلمه‌های مناسب دیگر).

- برای تدریس صدای طبیعی «و» به عنین ترتیب می‌توانید از کلمه‌های «سیاوه»، «دیبو»، «ناوه» استفاده کنید. (یا کلمه‌های مناسب دیگر).

- برای تدریس صدای طبیعی «ی» به عنین ترتیب می‌توانید از کلمه‌های «چای»، «نی»، «دی» استفاده کنید. (یا کلمه‌های مناسب دیگر).

- ۵- توجه دارد که صدای «و» و «ج» و «ز» از دسته صدای های امتدادهای دیگر هستند و باید کوتاه و بیرونی آدا شوند.

- ۶- با استفاده از کلمه‌های پیشنهاد شده در قسمت «توضیح» لوحه هفتم یا کلمه‌های مناسب دیگر که شاگردان بیشتر با آنها آشنا باشند یک بار دیگر بیست و هشت صدای را که در زبان فارسی پکار می‌رود با شاگردان خود تمرین کنید تا اینسان حاصل کنید که این صدای را به خوبی تشخیص می‌دهند.

۵- بکار امداختن دست برای نوشتن. (تمرین زیرنویس لوحه)

گیرد. چندبار این کار را تکرار کنید و پماد شاگردان پرسید «در موقع گفتن کلمه نان چند دقمه دستم را پایین آوردم؟» شاگردان خواهند گفت «یک دقمه» سپس به شاگردان یکسویید «برای هر بخش دستمان را یک دقمه پایین می آوریم، پس نان چندبخش است؟» شاگردان خواهند گفت «یک بخش». از یکایک شاگردان بخواهید که طرزه بخش کردن را با استفاده از کلمه های یک بخشی لوحه و کلمه های مناسب دیگر که انتخاب کرده اید تمرین کنند.

بیلور مثال :

علم - کلمه «بار» را بخش کنید.

شاگردان - (عزمان با مقاطع گفتن کلمه «بار»، دست راست خود را که بالا برده) اند پایین می آورند) بار.

علم - «بار» چندبخش است؟

شاگردان - یک بخش.

علم - چرا یک بخش است؟

شاگردان - چون دستمان را یک دقمه پایین آوردم.

● پس از کلمه های یک بخشی، از کلمه های دو بخشی استفاده کنید. بطور نمونه قبل از ادای کلمه «باران» دست راست خود را بالا ببرید و عزمان با مقاطع گفتن بخش اول این کلمه (با) دست را پایین ببازد و سپس قبل از ادای بخش دوم این کلمه (ران) دست چپ خود را نزدیک چنان ترتیب بالا ببرید و عزمان با ادای بخش دوم دست را پایین ببازد. چندبار بخش کردن این کلمه را تکرار کنید و پماد شاگردان خود پرسید «در موقع بخش کردن کلمه «باران» چند دقمه دستم را پایین آوردم؟» شاگردان خواهند گفت «دو دقمه» سپس از شاگردان پرسید پس باران چندبخش است؟» شاگردان خواهند گفت «دو بخش» از یکایک شاگردان بخواهید تا طرزه بخش کردن را با استفاده از کلمه های دو بخشی لوحه و کلمه های مناسب دیگر که انتخاب کرده اید تمرین کنند.

بیلور مثال :

علم - کلمه «بادام» را بخش کنید.

شاگردان - (عزمان با مقاطع گفتن بخش دیگر دست راست خود را که بالا برده است

تا کلمه مر بوط پهلو تصور را خود بیان کنند و بعد از آن اصلی و فرعی لوحه پرسید.

۲- تاکنون شاگردان شما یاد گرفته اند که صدای اول یا آخر هر کلمه را تشخیص دهند، اما سوت آموزی وقتی کامل می شود که شاگرد بتواند کلیه صدای های هر کلمه را تشخیص بدد. برای اینکه این مرحله از سوت آموزی را نیز شاگردان باسانی فراگیرند باید هر کلمه را به سیلاهها (عجایعاً) و یا به هیارت دیگر به کوچکترین واحد کلمه تقسیم کرد. (کوچکترین واحد کلمه را، همانگونه که تاکنون در تدریس خواندن و نوشتن فارسی معمول بوده است «بخش» من نامیم.)

کلمه های یک بخشی مانند: آب، نان، بار.

کلمه های دو بخشی مانند: بابا (با - با)، باران (با - ران)، اتار (آ - نار).

کلمه های سه بخشی مانند: ندارد (ن - د - د)، باد باد لک (باد - با - دک)،

دبستان (د - ب - تان).

کلمه های چهار بخشی مانند: شناسنامه (ش - نا - سا - نه)، سکاروا اسرا

(کار - وا - سا - دا).

(بهین ترتیب کلمه های نیز هست که بیش از چهار بخش دارد).

برای اینکه شاگرد بخش های هر کلمه را باسانی تشخیص دهد روش زیر را پیشنهاد می کنیم:

● به شاگردان توضیح بدهید که «من خواهیم کلمه هارا بخش کنیم» و اول از کلمه های یک بخشی استفاده کنید. بیلور نمونه قبل از ادای کلمه «نان» دست راست خود را بالا ببرید و به موازات گردن نگاهدارید، سپس عزمان با مقاطع گفتن کلمه «نان» دست خود را طوری پایین ببازد که در همان هنگام که ادای کلمه «نان» بایان می پذیرد، دست نیز بدون حرکت قرار

کار به این منظور است
که او لا شاگردان
تعداد سداها را در
خر بخش تشخیص
بدهند و تاباً به ترتیب
قرار گرفتن صدا.
های خر بخش که بعد از
شکل آنها نوشته
می شود آشنا شوند.
سلماً توجه کرده اید

که ترتیب اشاره به انگشتان دست چپ هنگام کشیده گفتن کلمه «نان» از لحاظ حرکت چشم

شاگردانی که رو
بروی شما نشتمان
به همان ترتیبی
صورت می پذیرد که
بعد از کلمه «نان»
را با همان ترتیب
روی تخته سیاه
خرآهید نوشت.

پایین می آورند و همان پامقطع گفتن بخش «دام» دست چپ خود را که بعدها ترتیب بالا برده اند
پایین می آورند. معلم نیز در این کار با آنان هماهنگی می کند.) با - دام.

علم - «بادام» چند بخش است؟
شاگردان - دو بخش.

علم - چرا دو بخش است؟
نانگ دان - چون دستمان را دو دفعه پایین آوردیم.

❸ با استفاده از عین روش می توانید پاشاگردان یاد بدمید که تعداد بخش‌های کلمه‌های
چند بخش را نیز تشخیص بدهند. باید آوجه داشته باشید که بخش گردن هسته نیست بلکه
وسیله‌ای است برای تقسیم گردن کلمه به واحدهای کوچکتر ناشاگرد بتواند در هر یک از این
واحدهای کوچک جدا از آسانتر تشخیص دهد. مثلاً تشخیص تعداد سداهای کلمه
«کار و افسر» که از ده سدا تشکیل شده است برای شاگرد مشکل خواهد بود، وقتی که این
کلمه را به چهار بخش «کار - واژ - س - ر» تقسیم کنیم و سپس سداهای خر بخش را کشیده و
همند بگوییم، شاگرد بر احتیت تشخیص خواهد داد که بخش اول سمعتاً (کار) بخش دوم سه
سدا (واژ)، بخش سوم دوسدا (س) - (ر) دیگر چهارم دو سدا (ر) دارد.

۳ - مرحله بعد از بخش کردن کشیده گفتن سداهای خر بخش است. پنور نوله در کلمه
با بخش نان سداهای آن را کشیده بگویید: (ن - ن - ن - ن).

هنگام کشیده گفتن نوله را بسته شما به تخته سیاه
وروی شما پاشاگردان باشد. دست چپ خود را بالا بیاورید و طوری
آن را نگذارید که آرنج دست نسبت به بازو یک زاویه تقریباً ۹۰ درجه داشته باشد. کف این دست را رو پاشاگردان نگاه دارید و
قبل از شروع کشیده گفتن، چهار انگشت آن را به طرف کف دست
بخواهید و باشد آنها را نگاه دارید.

در این هنگام توجه شاگردان را جلب کنید و همزمان با
کشیده گفتن هر یک از سداهای کلمه «نان» پنچ ای انگشت کوچک را منع ادای حدای «ن» و
انگشت پنجم را منع ادای حدای «آ»، و انگشت سوم را منع ادای حدای «ن» آزاد کنید.
برای اینکه توجه شاگردان به هر یک از این سداها و تعداد آنها بیشتر جلب شود، همنم ادای
هر سداء، انگشت اشاره دست راست را روی ای انگشتی که آزاد می شود بگذارد، انجام دادن این

دست راست، دست چپ و دوباره دست راست خود را از بالا به پایین حرکت می‌دهند.) ۵ - به - تان
 (علم نیز در حرکت دادن دست و مقطع گفتن بحثهای این کلمه با شاگردان هماهنگی می‌کند.)

علم - «دبستان» چند بخش است؟
 شاگردان - سه بخش است.
 علم - چرا سه بخش است؟
 شاگردان - چون سه قسم دستهای دبستان را پایین آوردم.
 علم - بخش اول؟
 شاگردان - ۵
 علم - بخش دوم؟
 شاگردان - به
 علم - بخش سوم؟
 شاگردان - تان
 علم - گفتید بخش اول چه بود؟
 شاگردان - ۵
 علم - حالا صدای ای بخش اول را کشیده بگوییم.
 شاگردان - ۵ - (علم نیز در کشیده گفتن صدای ای دست چپ اشاره می‌کند.)
 عمان ترتیب که گفته شد به یکی از انگشت‌های دست چپ اشاره می‌کند.)
 علم - چند صدایست؟
 شاگردان - سه صدا.
 علم - (با اشاره به انگشت کوچک) صدای اول؟
 شاگردان - ۵ -
 علم - (با اشاره به انگشت دوم) صدای دوم؟
 شاگردان - ۶ -
 علم - (با اشاره به انگشت سوم) صدای آخر؟
 شاگردان - ن -

مر احل بخش کردن و کشیده گفتن صدای ای چند بخش نیز بر همین قیاس خواهد
 بود. بطور مثال به مر احل بخش کردن و کشیده گفتن صدای ای سه بخشی «دبستان» که در ذیر
 پیشنهادی شود توجه کنید:

علم - کلمه «دبستان» را بخش کنید.

● به مر احل بخش کردن و کشیده گفتن صدای ای کلمه یک بخش «نان» که در ذیر پیشنهاد
 می‌شود توجه کنید:
 علم - کلمه «نان» را بخش کنید.
 شاگردان - (همزمان با مقطع گفتن کلمه «نان» دست راست خود را که بالای ده آند پایین
 می‌آوردند) نان.
 علم - «نان» چند بخش است؟
 شاگردان - یک بخش.
 علم - چرا یک بخش است؟
 شاگردان - چون یک دفعه دستهای دا پایین آوردم.
 علم - صدای آن را کشیده بگوییم.
 شاگردان - ن - آ - ن - (علم نیز در کشیده گفتن صدای ای دست چپ اشاره می‌کند.)
 مر صدا به همان ترتیب که گفته شد به یکی از انگشت‌های دست چپ اشاره می‌کند)
 علم - چند صدایست؟
 شاگردان - سه صدا.
 علم - (با اشاره به انگشت کوچک) صدای اول؟
 شاگردان - ۵ -
 علم - (با اشاره به انگشت دوم) صدای دوم؟
 شاگردان - ۶ -
 علم - (با اشاره به انگشت سوم) صدای آخر؟
 شاگردان - ن -

● مر احل بخش کردن و کشیده گفتن صدای ای چند بخش نیز بر همین قیاس خواهد
 بود. بطور مثال به مر احل بخش کردن و کشیده گفتن صدای ای سه بخشی «دبستان» که در ذیر
 پیشنهادی شود توجه کنید:

علم - کلمه «دبستان» را بخش کنید.

شاگردان - (همزمان با مقطع گفتن هر یک از بخش‌های سه گانه کلمه «دبستان» به ترتیب

توجه دارید که بعد از حروف «ن» و «ب» و «ت»، نهانه «—» بکار برده نشده است زیرا از گرمه سدادهای امتداد ناپذیرند و باید کوتاه و پریند، ادا شوند.
۴ - با طرح مطالهای مناسب و به ترتیبی که گفته شد شاگردان را هدایت کنید تا کلیه

* توجه داشته باشید که همیشه باید در مورد صدای آخر کلمه (چه کامه هایی یک بخشی و چه کلمهای جند نشست) سوال کنید (صدای آخر چه بود؟ «حسناً» دقت کرده اید که دمурه سدادای آخر کلمه «دان» یک بخشی بود و فقط در مورد صدای آخر بخش سوم کلمه «وستان» که سدادای آخر کلمه «م» بود قدر سیدریم صدای آخر چه بود؟) زیرا بینجا در موقع تعلیم القاب شکل بسیاری از حروف بر حسب آنکه در آخر کلمه واقع شوند باشند فرق می کند.

کلمه‌های این لوحه و چهار لوحه قبل را بخش گشتوسدامهای هر بخش را کشیده بگویند و مشخص کنند . همچنین از آنان بخواهید که کلمه های دیگر بگویند و برهمنین طریقه به بخش کردن و کشیده گفتن و مشخص کردن سدادهای آن کلمه بپردازند .

علم - بخش دوم چند صداست *
شاگردان - سه صدا .

علم - (با اشاره به انگشت کوچک) صدای اول *

شاگردان - *

علم - (با اشاره به انگشت دوم) صدای دوم *

شاگردان - *

علم - (با اشاره به انگشت سوم) صدای سوم *

شاگردان - *

علم - حالا بخش سوم را کشیده بگوییم .

شاگردان - ة-آ-ن - (علم نیز ماتنده دو بخش قبلی با شاگردان همان‌گی می‌کند.)

علم - بخش سوم چند صداست *

شاگردان - سه صدا .

علم - (با اشاره به انگشت کوچک) صدای اول *

شاگردان - *

علم - (با اشاره به انگشت دوم) صدای دوم *

شاگردان - ئ-

علم - (با اشاره به انگشت سوم) صدای آخر *

شاگردان - ن -

هر کله .

۵ - پکار انداختن دست برای نوشتن . (تمرین زیرنویس اوله)

روش تدریس :

- ۱ - با توجه به روش تدریس لوحه های قبل و سوالهای مناسب شاگردان را هدایت کنید
تا کلمه های بروط به هر تصویر را خود بیان کنند و به مدهای اصلی و فرعی آین لوحه برسید .
- ۲ - به همان روش که لوحه یا زدم را تدریس کرده برش کردن ، کشیده
گفتن و تشخیص و تعیین صدای کلیه کلمه های این لوحه را نیز تدریس کنید .

لوحة درازدهم :

موضوع :

تصاویر ردیف اول : کیف - آوب - جوجه - خانه .

تصاویر ردیف دوم : گاو - ماء - قیچی - قاشق .

تصاویر ردیف سوم : پول - موش - سوزن - استکان .

زیرنویس لوحه :

ردیف اول : خطهای راست افقی از راست به چپ و نعلمهها در بالا
با پایین هر خط . (تمرین برای شمردن تعداد نعلمهها
و تعیین و تشخیص جای نعلمهها نسبت به خط)

ردیف دوم : خطهای منحنی و نعلمهها در روی خط و پایین خط
(تمرین برای تعیین و تشخیص جای نعلمهها نسبت به
خطهای منحنی)

هدف :

- ۱ - هدایت چشم از راست به چپ ، به همان ترتیب که برای خواندن و نوشتن خط
فارسی لازم است .
- ۲ - عادت دادن شاگردان به شنیدن ، دیدن ، فکر کردن و گفتن .
- ۳ - شناختن و بیان کردن نام هر یک از تصویرها به زبان فارسی و بالتفظ صحیح .
- ۴ - صوت آموزی . (پخش کردن و کشیده گفتن به منظور تشخیص کلیه صدای ای

پس از پایان مرحله تدریس الفباء، بقیه متنهای کتاب با حروف درست چاپی نوشته شده است تا شاگردان در اوخر سال تحصیلی با حروف جایی آشنا شوند و بتوانند کتابهای آسان و مناسب را که برای آنان تهیه می شود باسانی بخوانند.

۳ - برای سهولت آموزش نوشتن، در هر جای کتاب که هدف آموزش حرفی تازه بوده است، برای اینکه نوآموز نقطه شروع و ختم وحالت دفعه نوشتن آن حرف را با روش منطقی باد کرده از خط زمینه (که به ونگاه آنی چاپ شده است) استفاده شده است.

۴ - با توجه به اهمیت اصل تمرین و تکرار در آموزش زبان، سعی شده است که کلمهای بکار برده شده در کتاب فارسی اول دیستان تا آنچه که ممکن بوده است بیش ازینچه بار تکرار شود. مسلماً همکاران ارجمند با توجه به این اصل، کلمهایی را که تکرار پیشتر آنها به علت اجتناب از گیجگشتن طالب امکان پذیر نبوده است، خود از راه تمرین به اندازه کافی تکرار خواهند کرد. (مجموع کلمهای بکار برده شده در کتاب فارسی اول دیستان ۴۵۵ کلمه است که ۲۸۵۰ پار تکرار شده است.)

۵ - مرحله آموزش خواندن و نوشتن را هنگامی شروع کنید که شاگردان شما بخوبی قادر باشند هر کلمه را که می شنوند درست تلفظ کنند، معنی و معنی آن را بدانند و بتوانند آن کلمه را «بخشن» کنند و مدادهای هر بخش را «کشیده» بگویند و بینانند. دست شاگردان نیز باید تا قبل از این مرحله از تدریس برای آغاز نوشتن کاملاً بکار افتد. باشد.

۶ - شکل صدایها (حروف الفباء فارسی) و چگونگی اوشتن آنها نسبت به خط زمینه بر اساس اصول و قراردادهایی است که در زیر مشاهده می کنید و باید توجه داشته باشید که هنگام نوشتن، چه بروی خط زمینه تخته سیام، چه بروی خطهای دفتر شاگردان این اصول و قراردادها کاملاً رعایت شود.

● مصوّتها:

ا ا ا ا ا ا او او او او

۲

آموزش نویشتن و نوشتن

چند لکته اصلی:

۱ - هدف اصلی کتاب فارسی اول دیستان آموزش قانون ابتدایی خواندن و نوشتن فارس است. نوسادان در پایان این کتاب باید بتوانند هر متن ساده را که برای آنان تهیه شده باشد بخوانند و بهمدم و مطالب خود را در قالب حمله های ساده، ولی درست، بنویسند. کسانی که با روش صحیح و به کمک این کتاب خواندن و نوشتن را فراگرفته باشند هر گز از خواندن کلمهایی که در کتاب درس خود ندیده اند و حشتی نخواهند داشت و هر کلمه را که به آنان دیگر شود خواهند نوشت. بدینه است که عنکام خوانند، اگر کلمه های نا آشنا اعراب تداشته باشند، ممکن است آنها را غلط تلفظ کنند، یا در موقع نوشتن بعید نیست که نوساد شکل های حروف همچنان را به جای یکدیگر بنویسد. (مثلًا «سدیق» را «سدیق» بنویسد) مسلماً این قبیل اشتباهها برای تمرین و مهارت یافتن در خواندن و نوشتن پتدریج بر طرف خواهد شد.

۲ - خط کتاب فارسی اول دیستان تا پایان آموزش الفباء با رعایت اصول ساده نوشتن خط فارس و با استفاده از ساده ترین شکل خط نسخ و حروف جایی نوشته شده است. علت انتخاب این خط این است که اولاً شاگرد باسانی قواعد نوشتن را باد بگیرد. ثانیاً بعدون اینکه اختلاف فاحشی بین خط کتاب درس خود و کتابهای و نوشته های دیگر احساس کند بتوانند هر چه زودتر مطالب چاپ آسان و مناسب دیگر را بخوانند. این خط از آنچه که تابع قواعد منظم و منطقی است، فراگرفتن اصول نوشتن فارسی را آسان می کند و در سرعت خواندن مطالب دیگر چاپ نیز برای نوساد حائز کمال اهمیت است. تجربه ثابت کرده است که هر چه مهارت شاگردان در نوشتن بیشتر شود، توائی آفان نیز به نوشتن خط مستقیم بیشتر می شود و شاگردان در اوخر سال تحصیلی و در کلاس دوم پتدریج خود بخود خط مشابه خط مستقیم خواهند نوشت.

● هر یک از حروف زیر دارای چهار شکل است و از هر شکل با توجه به اینکه در کجا کلمه باید استفاده می‌شود :

ع ع ع ع غ غ غ غ ه ه ه ه

اگر به طرز نوشتن حروف و شکل‌های مختلف آنها نسبت به خط زمینه توجه کنید به این ترتیج خواهید رسید که حروف از لحاظ نوشتن به دو دسته متمایز تسمیه می‌شوند دسته اول شکل‌هایی که دنبالاً آنها روی خط زمینه کشیده می‌شود :

ای ب پ ت ن ج چ خ س ش ص ض ط ظ ع غ غ ف ق ک گ ل م ن ی

دسته دوم شکل‌هایی که دنبالاً آنها روی خط زمینه کشیده نمی‌شود :

ا ا و ه ا آ او و ب پ ت ث

ج چ ح خ د ذ ر ز ث س ش ص ض ع ع غ غ ف ق ک گ ل م ن و ه م

عنکام نوشتن هر کلمه باید به این اصل کلی توجه شود :
اگر شکلی از حروف، دنباله‌اش روی خط زمینه کشیده شده باشد شکل بعدی به آن می‌چسبد و اگر دنبالاً آن روی خط زمینه کشیده شده باشد شکل بعدی به آن نمی‌چسبد.
۷ - در سراسر کتاب توجه شده است که اساس کار تدریس از آسان به مشکل و از معلوم به مجهول باشد و فقط در دو درس صفحه ۱۳ و ۱۴ که تدریس شکل صاعداً (حروف) آغاز می‌شود ناگزیر شکل دو صدای درس داده شده است، از آن پس تا پایان تدریس حروف،

ب ب پ پ ت ت ث

ج ج چ چ د د خ خ

س س ش ش ص ص ض ض

ف ف ق ق ک ک گ گ

ل ل م م ن ن ب ب

● دنباله حروف یک شکلی زیر هنگام نوشتن از خط زمینه تجاوز می‌کند و در هر حای کلمه که باید به همین شکل نوشته می‌شود :

د ذ ر ز ث و

● دنباله حروف یک شکلی زیر هنگام نوشتن روی خط زمینه کشیده می‌شود و در هر حای کلمه که باید به همین شکل نوشته می‌شود :

ط

● با توجه به اینکه اصطلاح «کوچک» و «بزرگ» برای شکل‌های مختلف حروف فارسی اسطلاحی منطقی نیست (به طور مثال شکل کوچک حرف «ج» شکل همان حرف است که به صورت کوچکتر نوشته می‌شود «ج»)، به این علت که هنگام ارجمند سالهایست با این اصطلاح آشنایی دارند لاتر در این کتاب نیز همین اصطلاح را بکار برده‌اند ولی اصطلاح «آخر» و «غیر آخر» را برای این گروه از حروف منطقی تر می‌دانیم.

شاغر دان هر بخش را کشیده یکویند و سدامهای آن را مشخص کنند.

● خود شاگردان پیکویند که شکل چه صدای‌های را قبلاً خوانده‌اند و شکل چه صدای را تاکنون باد نگرفته‌اند. (حروف جدید)

- پس از آنکه شاگردان سدای حرف جدید را مشخص کردهند معلم باید شاگردان را آماده باد که ی شکل حرف جدید کند.

● با توجه به طرز نوشتن حرف جدید نسبت به خط زمینه و جلب توجه شاگردان به
کث دست خود در هنگام نوشته، حرف جدید را تدریس کند.

۸- برای اینکه شکل ساده‌ای تدریس شده همواره مورد توجه و در درس شاگردان

و معلم قرار گرد و با استفاده از آنچه یاد داده شده است حرف جدید تدریس شود، استفاده از «جدول حروف» را توصیه می کنیم. همانطور که در شکل صفحه بعد می بینید این جدول دارای دو قسم است، یکی قسم بالای آن که دارای شش خانه است و قسم دیگر آن که ۳۲ خانه دارد. در شیخ خانه اول پترنیب و پتدربیع مصوتها نوشته می شود (آ-ا-ا-ا-ا-ا-ا).

۱- او و - ای و - (شکل‌های مختلف هر یک از حروف) و در آخرین خانه تشدید (ء) را می‌نویسیم (ب - ب - ت - ث - ج - چ - خ - د - ذ - ر - ز - س - ش - ص - ض - ط - ظ - ع - غ - ف - ق - ک - گ - ل - م - ن - و - ه - ی - ء)

کاغذ مورد استفاده برای جدول در حدود اندازه یکن از لوحه‌های دوره آمادگی باشد.

● نظر آنچه در شکل منیند جدول را طوری خطا کشی کنید که خلط تفسم بنده جدول به ۳۸ خانه مورد احتیاج، به رنگ قرمز باشد و از همه جای کلاس بخوبی این خانه‌ها تعیین داده شود.

در هر درس یا استفاده از حروفی که قبلاً تدریس شده است فقط یک حرف جدید درس داده خواهد شد.

حروف جدید در کلمه‌ای تدریس می‌شود که سایر حروف آن کلمه را قبلاً شاگردان یاد گرفته باشند. این کلمه‌ها نگو نه که تا کنون در تدریس الفبای فارسی معمول بوده است «کلمه‌کلید»

علم یا بد توجه داشته باشد که در تدریس هر حرف جدید حتیماً از «کلمه کلید» استفاده کند و این کلمه را از متن هر درس کتاب و یا خارج از کتاب^{*} طوری انتخاب کند که در آن خصوصیات زیر وجود داشته باشد:

● معنی آن هر ای شاگردان روشی باشد.

● در آن فقط یک حرف مجهول وجود داشته باشد. (حرف مجهول در کلمه‌های کلید کتاب په و نگ قرمز چاپ شده است).

تا آنجاکه ممکن است کلمه‌ای یک بخشی باشد.

● تا آنچاکه ممکن است حرف مجھول در آخر کلمه قرار گرفته باشد.

معلم باید در تدریس «کلمه کلید» به تکته‌های زیر توجه کند:

● با سؤالهای مناسبی که مطرح می‌کند خاگردن را هدایت کند تا «کلمه کلید» را خودشان بگویند و آن را صحیح تلفظ کنند.

● کلمه کلید را شاگردان پیش کنند و تعداد پیشوای آن را معین کنند.

* چون در تهیه متن هر درس ارتباط منطقی موضوع درس لیز مورد توجه بوده است ناگزیر دل بعثتی از درسها رعایت کلیه خصوصیات «کلمه کلید» ممکن شده است، به این لحاظ در این قبیل درسها معلم باید قبل از آنکه متن درس را تدریس کند برای واد و اون حرف جدید از کلمه‌ای که خود انتخاب می‌کند استفاده نماید. بطور مثال در درس سفحة ۱۶ می‌توان برای تدریس حرف «۵» از کلمه «باد» یه عنوان «کلمه کلید» استفاده کرد.

● در هر خانه خط زمینه را با استفاده از رنگ آبی مناسب دسم کنید.

● در گوشه چپ هر خانه جدول، شکل صدای را که بعداً پندریج خواهد نوشته، شبه آنچه در شکل دیده می‌شود، طوری بنویسید که فقط برای خودتان قابل تشخیص باشد و هنگام نوشن شکل صدایها و حروف در جدول مورد استفاده شا فرار گردد.

● جدول را در دیدرس و دسترس شاگردان، کنار تخته سیاه، در محل مناسبی به دیوار کلاس نصب کنید.

● وقتی که هریک از حروف را به ترتیب درس‌های کتاب تدریس کردید و شاگردان خواندن و نوشن آن را یاد گرفتند، در پایان تدریس متن آن درس شکل حرف جدیدرا در محل تبیین شده آن در این جدول، با استفاده از رنگ مناسب که هر نگه باخطزمنه و خطوط تقسیم‌بندی جدول نیاشد، بنویسید. (صوتیهارا در شش خانه قسمت اول جدول به رنگ‌دیگری متمایز از سایر حروف بنویسید). توجه داشته باشید که آنچه در جدول می‌نویسید باید به اندازه‌ای درشت باشد که شاگردان آنها را از محل که در کلاس نشته‌اند تشخیص بدهند و شکلهای مختلف هریک از صدایها نیز در خانه‌های بروز به آن با رعایت اصول و قراردادهای نسبت آنها به خط زمینه نوشته شود. (به شکل جدول حروف در صفحه ۲۴ کتاب به سودتی خواهد بود که در شکل می‌بینید).

شما پس از پایان تدریس درس صفحه ۲۴ کتاب به سودتی خواهد بود که در شکل می‌بینید. استفاده از «جدول حروف» برای شاگردان دارای این فواید نیز هست که اولاً حروف خوانده شده همیشه در دیدرس آنان قرار می‌گیرد، ثالیاً پندریج که هر حرف جدید را می‌خوانند و آن حرف در یکی از خانهای جدول نوشته می‌شود به پیشرفت خود در خواندن و نوشن بیشتر علاقه‌مند می‌شوند و توجه خواهند کرد که همه حروف الفبا را که ناگزیر پس از مهارت یافتن در خواندن و نوشن برای استفاده از کتاب لفت و دفتر تلفن و ... باید بکار برند پندریج یاد خواهند گرفت.

۹- در پایان هر درس با استفاده از «جدول حروف» کلمه‌های مناسبی را که در متن آن درس تیامده است و می‌توان با استفاده از حروف خوانده شده آنها را یاد داد، تدریس کنید و دیگر نیازی نیست تا شاگردان بنویسند و بخواهند. جلوه مثال در درس صفحه ۱۶ می‌توانید کلمه‌های: آنان، دانا، نادان، آبادان، پاد و ... را نیز به شاگردان یاد بدهید.

ا	ز	ا
ای	او	آ
ت	ت	ب
خ	ح	ج
د	ر	ذ
س	ش	ز
ع	ظ	ط
ک	ق	ف
ت	م	ل
ـ	ـی	ـه

● با تمرین و تکرار شاگردان را قادر دهید که در هنگام خواندن، شکل‌گلی کلمه را بخواهند و چشم آنان روی اجزای کلمه مکث نکند.

● به شاگردان عادت دعید که در هنگام خواندن به معنی و مفهوم آنچه می خوانند توجه کنند.

● به شاگردان یاد پنهانید که هنگام خواندن دایرهٔ دید خود را روی کلمات پنهانی آن جمله نیز وسعت دهندهٔ ارتباط کلمات یک عبارت با مکلفهای نابجا قلع نشود.

● به شاگردان یاد پردهید که در عنکام خواندن با توجه به معنی جمله و شانعای نقطه‌گذاری، آهنگ مناسب به کلام خود بدهند. باید بداتند که تکیه صدا روی کدام کلمه یا کدام صدا در کلمه باید باشد. در کجایی جمله باید مکث کنند، پتوانند حالات تمجّب، شادی، طلب، خشم، خیر، سؤال و... را با آهنگ صدا محض کنند.

● باید شاگردان عادت کنند که پندریج کلمه‌های را که خوانده‌اند و یاد گرفته‌اند بدون امراه نیز بخوانند و درست تلفظ کنند، به این منظور در کتاب فارسی اول دبستان اعراب هر کلمه می‌از بینجاو تکرار حلقه شده است.*

● روش مطالعه کردن را به شاگردان یاد پنهانید تا به این کار عادت کنند. باید یاد بگیرند که هنگام مطالعه (سامت خوانی) فقط با چشم بخوانند و لبهای خود را حرکت ندهند و بدینسان در حال خواندن نویسن تداشته باشد.

● شاکر دان به مطالعه ک دن علاقمند شوتد و از این کار لذت ببرند.

«برای یعنی از کلمه‌ها تلخیں «عوچی»، «سفیده»، «جهاده» و... به این لحاظ اعراب تکداشت‌هایم که با زبان عالمه مردم اعراب صحیح این کلمه‌ها را تغییر داده است و با دروغ جای نوعی تلخیق می‌شود و تلخیق سخن آن است که وسله تفہیم و تفاهمنگ اکثریت مردم باشد.

ا	ت	ا، ا	
اے	اد	او و	آ ل آ
ث	ذ ت	پ	ب ب
خ	ح	خ	ج
ز	ر	ڈ	د
س	ش	س س	ڑ
غ	ظ	ڈ	ض
ک	ق	ف	غ
ڻ	ڙ	ڻ	ڪ
ڦ	ڻ	ڻ	ڻ

● همن اینکه در هنگام دیگه شاگردان عادت می‌کند آخوند بنویسند، باید با تمرین و تکرار پندیدج به آنان تندنویس نیز آموخته شود.

● بیزان رونویس و مشق شب با توجه به توانایی شاگردان و هدفهای آموزشی تعیین شود، معمولاً تعیین بیش از یک صفحه رونویس و مشق به عنوان تکلیف شب، آنان را به پندنویس و معایب دیگر عادت خواهد داد. باید ساعت رونویس و مشق را نیز در هنگامی از برنامه روزانه کلاس قرار داد که شاگرد با حوصله و دقت و علاقه به این کار پردازد.

● تا هنگامی که شاگردان به درست نوشتن عادت نکرده‌اند باید رونویس و مشق را در کلاس و با تماریز و راهنمایی مستقیم معلم انجام دهند.

● باید فقط از مطالب کتاب برای آموزش نوشتن و رونویس و مشق استفاده کرد، باید شاگردان نوشتن کلمه‌ها و جمله‌های دیگر را هم که در کلاس به آنان می‌آموزید یاد بگیرند و پندیدج خودشان جمله‌های کوتاه ساده بنویسند، هنگامی که آموزش النبا بایان پذیرفت از شاگردان بخواهید که انشاعای ساده‌ای درباره محسوسات و مشاهدات و تجارب خود بنویسند، شک نیست که در تعیین این موضوعها بیشتر علاقه و تمایلات و توانایی طفل را در نظر خواهید گرفت. نشان دادن یک تصویر یا داستانی مصور (شبیه آنچه در چهارلوحة آموزش اول کتاب آمده است) انگیزه و موضوع مناسبی برای تمرین نویسندگی آنان خواهد بود.

۱۲ - روش تدریس درس‌های صفحه‌های ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ مفصل خواهد آمد، و در مورد بقیه درسها چون ذکر کلیه جزئیات هر درس و مرحله کار معلم تکرار مطالب مشابه خواهد بود تنها به نکته‌های لازم که باید مورد توجه قرار گیرد اشاره خواهد شد، مسلماً همکاران ارجمند توجه خواهند داشت که در تدریس هر درس باید کلیه نکته‌های لازم را برای رسیدن به هدف آن درس دعایت کنند و آنچه بیشتر در امر تدریس مؤثر است ابتکار عمل خود آنان است.

۱۳ - از تعیین برنامه تدریس روزانه به این لحاظ پرهیز کرده‌ایم که همکاران ارجمند خود با ابتکار عمل و توجه به پیشرفت شاگردان برنامه کار روزانه خود را در تدریس کتاب فارسی اول دستان تقلیم کنند. ولی تذکار این نکته را لازم می‌دانیم که با توجه به تعداد روزهایی که دستان باز است، حد متوسط می‌توان هر درس را در دو روز تدریس و تمرین کرد.

● فقط کتابهای درس نیاید و سیله خواندن شاگرد قرار گیرد، باید از هر نوشته یا کتاب مناسبی برای ایجاد رغبت مطالعه در شاگردان استفاده شود. حتی از نخستین مرحله آموزش خواندن و نوشتن می‌توانید از روزنامه‌ها و نشریات دیگر برای پیدا کردن حروف و کلماتی که آنها را شاگرد دو کلاس پادگرفته است به عنوان یک بازی آموزشی استفاده کنید، ۱۱ - در آموزش نوشتن به این نکته‌ها فری توجه کنید:

● به شاگردان عادت داده شود که در نوشتن باکیزگی و قلم را رعایت کنند، صفحه کافی خود را کلیف نکنند، به زیاد درشت نوشتن با زیاد رین نوشتن عادت نکنند.

● در پکاریدن و سایل نوشتن اصراف نکنند.

● در آغاز آموزش نوشتن، یعنی تا پایان تدریس الفباء، شاگردان حتماً از مداد و کافذ خذدار استفاده کنند. پس از این مرحله به آنان بسیار داده شود که بدون استفاده از خط نماینده هم مطالب خود را درست و در خطی مستقیم بنویسند.

● به شاگردان عادت داده شود که به معنی و مفهوم آنچه می‌نویسند هنگام نوشتن توجه داشته باشند.

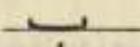
● به شاگردان عادت داده شود که هنگام نوشتن به نشانه‌های نقطه‌گذاری توجه کنند و آنها را در جای خود بکار ببرند، همچنین در دو طرف نوشته خود حاشیه‌های مناسب پیگذارند و اول هر فراز فاصله لازم را در اول سطر رعایت کنند، در موقع مناسب نیز باید به شاگردان باد داده شود که بر بالای نوشته خود تاریخ را به صورت صحیح آن بنویسند (مثلثه شبیه ۱۹ فروردین ماه ۱۳۴۶) و نام خود را نیز بر بالای صفحه بنویسند.

● همانگونه که در آموزش خواندن نیز اشاره شد باید شاگردان پندیدج اعراب کلمات را در نوشتن حذف کنند.

هدف:

آب

۱- تدریس

۲- بحث و گفتگو درباره آب و فواید آن.

کلمه کلید: آب.

روش تدریس:

۱- باشاندادن یک لیوان آب و مسائلهای مناسب شاگردان را هدایت کنید تا خودشان کلمه «آب» را بگویند.

۲- توجه شاگردان را به این نکته جلب کنید که من خواهید خواندن و نوشتن کلمه «آب» را به آنان یاد پنهان و تدریس خود را به ترتیب زیر دنبال کنید:

ملجم - کلمه «آب» را بخشن کنید.

شاگردان - (با پایین آوردن دست راست) آب.

ملجم - چند بخش است؟

شاگردان - یک بخش.

ملجم - چرا یک بخش است؟

شاگردان - چون یک دفعه دستمان را پایین آوردیم.

ملجم - صدای آن را کنید یکویم.

شاگردان - آ - ب.

ملجم - چند صدای؟

شاگردان - دو صدا.

ملجم - صدای اول؟

شاگردان - آ -

ملجم - صدای آخر؟

شاگردان - ب

ملجم - گفتگو صدای اول آن چه بود؟

شاگردان - آ

ملجم - بادست من نگاه کنید آن را می نویسم. (از شاگردان بخواهید که با چشم حرکات

دست شارا از نشانه شروع تا ختم نوشتن شکل «آب» تعقیب کنند. برای نوشتن این شکل با توجه

بدامول که در مورد ملزم نوشتن حروف نسبت به خط (منه گفته شد ایندا شکل «آ» را از بالا

به پایین طوری عمود بر خط زمینه بنویسید که آخرین نقطه آن با خط مماس شود. سپس شکل «آ»

را که از راست بدیچ باید نوشته شود روی آن بنویسید و برای نوشتن شکل «ب» تدریس خود را

به ترتیب زیر ادامه دهید:

ملجم - گفتگو صدای آخر چه بود؟

شاگردان - ب

ملجم - بادست من نگاه کنید آن را می نویسم. (شکل «ب» را هم با توجه بدامول که

گفته شد طوری بر روی خط زمینه تخته سیاه، کنار شکل «آ» بنویسید که کلمه «آب» نوشته شود.)

حالا این کلمه را بخواهید.

شاگردان - آب*

آنگاه چند بار از شاگردان بخواهید که همسایه کلمه «آب» را بطور طبیعی و عادی

بخواهند. سپس باشاندادن کلمه «آب» بر روی تخته سیاه از یکی ایک شاگردان نیز بخواهید که آن

کلمه را بخواهند.

پس از آنکه شاگردان خواندن کلمه «آب» را یاد گرفته، با گفتگو صدای با همروزیله

دیگر روی شکل «ب» را پیوشا نیم و با اشاره به شکل «آ» از شاگردان پیر سید «صدای اول چه

کشیده گفتن) بیان کنند.

تدریس الفبا

۷- مسلماً توجه دارید که باید تمام ساعات روز را مصروف تدریس نگذاشت این سفره از کتاب فارسی کنید، در فرمتهای مناسب با توجه به معرفهای آموزشی که قبل از کردن باید بمناسبت، قسمی از برنامه کلاس شما مصروف فعالیتهاست از این قبیل شود: نقاشی و رنگ آمیزی، خواندن شعر، قصه گویی، بازی و سرگرمی، کاردستی، خواندن داستان از روی کتاب برای شاگردان و...*

درس صفحه ۱۶

هدف:

- ۱- تدریس
  - ۲- بحث و گفتگو درباره آداب غذا خوردن.
- کلمه کلید:** بابا.

روش تدریس:

- ۱- پیش از آنکه درس را آغاز کنید متن شب یکایش شاگردان را پادقت بینید. شاگردانی را که درست و پاکیزه و متنم نوشته اند تشویق کنید. اشیاهها را با مهر باشی و خوشبینی تذکر بدهید. توجه داشته باشد که هر گرچه حاصل رحمت شاگرد را که به عنوان متن و زوایی به شما عرضه می شود باطل نکنید و بر روی نوشته او خط نکشید. اگر لازم داشتید من توانید با شانه را امضا مشخص کنید که آن متن را دیده اید. همچنین به پاکیزگی کتابهای شاگردان توجه کنید و تذکرات لازم را به ایشان بدهید.
- ۲- از یکی از شاگران بخواهید که کتاب را خواند سیاه بیاید و با استفاده از کتاب خود درس روز پیش را بخواند. میں از او بخواهید کلمه «آب» را با توجه به خط زمینه بر روی تخته سیاه بنویسد.

* برای اجتناب از تکرار در درسها دیگر باید قبل فعالیتها که باید مورد نظر همکاران ارجمند در فواصل درسها باشد اشاره ای نخواهد شد و یقین است که خود موقع با توجه به اهمیت آنها بر لغة تدریس خود را مأموری تنظیم خواهند کرد که تنگی از فعالیتهای مختلف آموزش باشد.

بوده شاگردان جواب می دهند «آ». میں روی شکل «آ» را پیوشاورد و با اشاره به شکل «ب» از شاگردان پرسید «صدای آخر چه بوده؟» شاگردان جواب می دهند «ب». بعد با اشاره به شکل کلمه «آب» بخواهید: «این کلمه را بخواهید». شاگردان می خواهد «آب».

پس از این مرحله از یکایش شاگردان بخواهید که با استفاده از کجی که هر نگاه نوشته روی تخته سیاه نوشته اید رنگ کنند. توجه داشته باشید که حرکت دست شاگردان هنگام نوشتن هر یک از این نکلها کاملاً صحیح باشد. میں از آنان بخواهید که با استفاده از چگونه سفید کلمه «آب» را با توجه به خط زمینه بنویسند. باید آنقدر این کار را ادامه دهید که کلیه شاگردان کلاس نوشتن کلمه «آب» را بر روی تخته سیاه قمرین کنند.

۳- از شاگردان بخواهید که کتاب خود را باز کنند و یکایش آنان متن درس را بخوانند.

۴- از شاگردان بخواهید که این درس را در دفتر خطداد خود، یا خط در میان، با مداد رونویسی کنند. شما به طرز نوشتن و نوشتن یکایش آنان از تزدیک وقت کنید تا روش درست نوشتن را از همان نخستین مرحله آموزش نوشتن یاد بگیرند.

۵- با استفاده از تصویر این درس یا تصاویر دیگری که قبل از این منظور آماده کرده اید و مسواله های مناسب، بحث و گفتگو درباره «آب» را آغاز کنید. هلا تصویری که زیارت آب را از شیر نشان می دهد می تواند پایه ای برای بحث و گفتگو درباره استفاده از آب برای آشامیدن و فواید لوله کشی و آب پاک و سالم قرار گیرد. با تصویر آبشار به نای ابری بحث و گفتگو درباره گردش آب در طبیعت، ایران، باران، برف و آب شدن برف قلل کوهها و جاری شدن آن و تشكیل آبشار و رودخانه و... قرار گیرد.

مسلماً همکاران ارجمند در این درس و درس های دیگر توجه دارند که باید بیهقی از اطلاعات و تجربه شاگردان استفاده کنند و خود بیشتر مؤال کنند باشند نه منکرون وحده.

۶- در پایان این درس، کتاب فارسی اول دستان را به همان ترتیب که در دوره آمادگی پاد آور شدیم در اختیار شاگردان بگذارید که به خانه بینند و بار دیگر روش استفاده کردن از کتاب و پاکیزه را که از آن را به آن تذکر دهید و از ایشان بخواهید که در خانه خواندن این درس را تمرین کنند و یک صفحه از روی متن درس، یا کخط در میان، در دفتر خود بنویسند.*

* از شاگردان بخواهید که نخستین دفتر متن خود را می از آنکه همه صفحه های آن را نوشتهند در اختیار شما بگذارند. شما نامه شاگرد را روی دفتر او بنویسید و بنای آخرین روز درس (اردیبهشت ماه) در جای نگهداری کنید.

۳

کلمه های «آب» و «بابا» دو حالت «بابا آب» را بگویند. به شاگردان بگویند که: خواندن و نوشتن کلمه «آب» را در درس پیش یاد گرفتیم. امروز من خواهیم خواندن و نوشتن کلمه «بابا» را یاد بگیریم. سپس شاگردان را خدایت کنید تا در جواب سوالهای شما کلمه «بابا» را بخشن کنند. بخشهای آن را مشخص کنند و سهادهای هر بخش را کشیده بگویند و معنی کنند. از شاگردان سوال کنید که: در هر دو بخش کلمه «بابا» چه سهادهای را شنیدید؟ خواهند گفت «ب» و «آ». سپس با اشاره به شکل «آ» در کلمه «آب» که بر روی تخته سیاه نوشته شده است درس را به ترتیب زیر دنبال کنید:

علم - این شکل چه سهادیں است؟

شاگردان - آ

علم - خوب دقت کنید سهادی «آ» دو شکل دارد. اگر صدای «آ» در اول کلمه یا اول بخش بیاید به این شکل نوشته می شود (شکل «آ» را در قسمت راست بالاترین خط زمینه تخت سیاه بتوانید) به این شکل «آ اول» می گوییم. اگر صدای «آ» در اول کلمه یا اول بخش نباشد، هر جای کلمه که بیاید به این شکل نوشته می شود (شکل «آ» را سمت چپ «آ» بر بالاترین خط زمینه بتوانید) به این شکل «آ دوم» می گوییم. (سپس با اشاره به کلمه «آب» از شاگردان پرسید: در کلمه «آب» کدام «آ» را نوشتم؟

شاگردان - آ اول.

علم - چرا؟

شاگردان - چون صدای «آ» اول کلمه بود.

علم - درست است. حالا به این شکل نگاه کنید (به شکل «ب» در کلمه «آب» اشاره کنید) این شکل چه سهادی است؟

شاگردان - ب

علم - خوب دقت کنید، سدای «ب» هم دو شکل دارد. اگر صدای «ب» در آخر کلمه بیاید به این شکل نوشته می شود، (شکل «ب» را در قسمت چپ بالاترین خط زمینه تخته سیاه بتوانید) اسم این شکل را «ب بزرگ» می گذاریم. اگر صدای «ب» در آخر کلمه نباشد، هر جا که بیاید به این شکل نوشته می شود، (شکل «ب» را سمت راست «ب» بر بالاترین خط زمینه بتوانید) اسم این شکل را «ب کوچک» می گذاریم. (سپس با اشاره به کلمه «آب» از شاگردان پرسید) در کلمه «آب» کدام «ب» را نوشتم؟

شاگردان - ب بزرگ.

علم - چرا؟

شاگردان - چون صدای «ب» در آخر کلمه بود.

علم - درست است. حالا به دست من خوب نگاه کنید که باره بگراین شکلهای این نویسم.

(پر ترتیب شکلهای «آ» و «آ» را بتوانید و به آن توجه بدهید که این شکلهای از بالای خط شروع

می شود و روی خط تمام می شود. دنباله این شکلهای روی خط کشیده نمی شود. به شاگردان تذکر

دهید: هر چاهه دنباله شکلی روی خط کشیده شود شکل بعدی به آن نمی چسبد. بعد شکل «ب»

را بتوانید و به شاگردان بگویند به دنباله این شکل که روی خط کشیده شده است دقت کنند.

به آن می چسبد. سپس با اشاره به کلمه «آب» از شاگردان پرسید: چرا در کلمه «آب» شکل «ب»

به «آ» نچسبیده است؟ (به فاصله میان «آ» و «ب» در کلمه «آب» اشاره کنید)

شاگردان - چون دنباله شکل «آ» روی خط کشیده نشده است.

- وقتی که اطمینان حاصل کردید یکایک شاگردان شکلهای مختلف «آ» و «ب» و

طرز نوشتن هر یک را یاد گرفته اند، درس خود را یا کمک یکی از شاگردان به این ترتیب دنبال کنید:

علم - کلمه «بابا» را بخشن کنید.

شاگرد - با - با

علم - چند بخش است؟

شاگرد - دو بخش.

علم - چرا دو بخش است؟

شاگرد - چون دو دفعه دستم را پایین آوردم.

علم - بخش اول چیست؟

شاگرد - با

علم - بخش اول را کشیده بگوییم.

شاگرد - با ←

علم - چند صداسه؟

شاگرد - دو صدا.

علم - صدای اول چیست؟

شاگرد - م

هر گاه در پایان کلمه یا جمله‌ای نشانه «!» را دیدند، آن کلمه یا جمله را با توجه به مفهوم آن به
حالتهای خوشحالی یا تعجب باطل و اخشم با... بخواهند. (در این درس صفحه ۱۵ این
نشانه برای بیان حالت مطلبیکاربرد شده است. طرزنوشتن این نشانه را پشتاکردن یاد بدهید.)

۶- از یکایک شاگردان بخواهید که متن درین را بخوانند.

۷- از شاگردان بخواهید که این درس را درفتر خط دارخود با مداد رونویس کنند.
(یک خط درمیان) شما به طرزنوشتن یکایک آنان از نزدیک دقت کنید.

۸- با استفاده از تصویر این درس یا تصاویری که قبلاً برای این مقوله آماده کردید و
سوالهای مناسب، بحث و گفتگو درباره «آداب غذا خوردن» را آغاز کنید. و بهتر تبیین این بحث
را هدایت کنید که خود شاگردان مقوله‌های تعریش را که شما از لحاظ مکالمه احترام آمیز با
بزرگتران، خواهش کردن، تشکر کردن، آهشه غذاخوردن، خوب چونیدن، به اندازه خوردن،
سر و سدا راه پنداختن و... دارید بیان کنند.

۹- جدول حروف الفبا را که قبلاً با توجه به آنچه در این باره اشاره کردیدم تهیه
کرده‌اید، به شاگردان نشان دهید و آن را در جای مناسبی از دیوار کلاس، در دیدرس شاگردان
نسب کنید. به شاگردان توضیح بدهید که هر یک از اخانمهای این جدول برای شکل‌های یکی از
سداهاست و شکل هر سدارا که اید بگیرید در این جدول در جای آن می‌نویسم. به آنان بگویید: وقتی که
همه شکل‌های الفبای فارسی را یاد گرفتید و همه خانمهای جدول نوشته شد، خواندن و نوشتن را یاد
گرفته‌اید. سپس شکل‌های «آ» و «ب» را در خانمهای من بوطیه‌من یک در جدول حروف بنویسید.
۱۰- از شاگردان بخواهید که در خانه خواندن این درس را تمرین کنند و یک صفحه
از روی متن درس یک خط درمیان در دفتر خود بنویسند.

درس صفحه ۱۵

ف

هدف:

- ۱- تدریس
- ۲- بحث و گفتگو درباره «نان». (از گندم تا نان و انواع نان)

ملم - شکل آن را نشان بدهید.

شاگرد - (به هر دو شکل «د» و «ب» که روی تخته سیاه نوشته شده است اشاره می‌کند)

ملم - من خواهم شکل این صدا را بنویسم، کدامیک از دو شکل «ب» را بنویسم؟

شاگرد - «ب» کوچک را.

ملم - چرا کوچک؟

شاگرد - چون در آخر کلمه نیست.

ملم - (شکل «د» را روی خط نهیمه تخته سیاه می‌نویسد) صدای دوم چه بود؟

شاگرد - آ.

ملم - شکل آن را نشان بدهید.

شاگرد - (به هر دو شکل «آ» که روی تخته سیاه نوشته شده است اشاره می‌کند)

ملم - من خواهم شکل این صدارا بنویسم، کدامیک از دو شکل «آ» را بنویسم؟

شاگرد - «آ» دوم را.

ملم - «آ» را به «د» بجای نمایم یا نه؟

شاگرد - بلی.

ملم - چرا؟

شاگرد - برای اینکه دنباله «د» روی خط کشیده می‌شود.

ملم - (شکل «آ» را از پایین به بالا بطوری که به «د» بجاید، می‌نویسد «د» با

توضیح می‌دهد که هر حجا شکل «آ» به شکل قبل از خود بجاید باشد آن را از پایین به بالا
نوشت.)

بخش دوم را نیز مانند بخش اول تدریس کنید، با این تفاوت که طریقه نوشتن شکل

هر صدا را با ذکر دلایل لازم، خود شاگردان بگویند. سپس از شاگردان بخواهید که کلمه

«بابا» را که بر روی تخته سیاه نوشته شده است بدون کشیده، گفتن و بطور طبیعی بخوانند.

در تمرین نوشتن کلمه «بابا» نیز بمعمان ترتیب که برای کلمه «آب» گفته شد باید یکایک

شاگردان شرکت کنند.

۵- با استفاده از تصویر این درس و سوالهای مناسب شاگردان را هدایت کنید تا بار

دیگر خودشان جمله «بابا آب!» را به حالت طلب بیان کنند. برای اینکه خواندن هر مطلب

آسانتر و رسانتر شود و حالت بیان مشخص شود، باید در تنوشتن اذنشانه های نقطه گذاری استفاده

کنیم. اولین نشانه نقطه گذاری در این کتاب «!» است. باید به شاگردان توضیح داده شود که

علم - صدای دوم چه بود؟

شاگرد - آ.

علم - شکل آن را نشان بدهید.

شاگرد - (به خانه شکلهای «آ» در جدول حروف اشاره می‌کند).

علم - می‌خواهیم بنویسیم، کدام شکل «آ» را بنویسیم؟

شاگرد - «آ» دوم را.

علم - «آ» را به «ذ» بجای نمایم یا نه؟

شاگرد - بلی.

علم - چرا؟

شاگرد - چون دنباله «ذ» روی خط کشیده شده است.

شاگرد - (با توجه به خط زمینه می‌نویسد، علم در نوشتن «آ» توجه دارد که چون این

حرف به «ذ» می‌جاید باید از پایین به بالا «تَ» نوشته شود.)

علم - صدای آخر چه بود؟

شاگرد - «ن».

علم - می‌خواهیم شکل آن را بنویسیم، کدام یک از دو شکل «ن» را می‌نویسیم؟

شاگرد - «ن بزرگ» را.

علم - چرا بزرگ؟

شاگرد - چون آخر کلمه است.

علم - «ن» را به «آ» می‌بجاییم یا نه؟

شاگرد - نه.

علم - چرا؟

شاگرد - چون دنباله «آ» روی خط کشیده نشده است. (سپس با اشاره علم شکل «ن» را می‌نویسد.)

۳. با سوالهای مناسب واستفاده از تصویر این درس و همچنین روش مستقیم که قبلاً به آن اشاره شده است، شاگردن را هدایت کنید تا کلمه «آن» را بگویند. سپس از یکی از شاگردن بخواهید تا با اهتمایی شما به همان ترتیب که در مورد نوشتن کلمه «نان» عمل کرده، کلمه «آن» را بر روی تخته‌سیاه بنویسد.

در من صفحه ۱۶

هدف:

→ ۱- تدریس

- ۲- پژوهش و گفتگو درباره پدر و مادر.

کلمه کلید: داد با هر کلمه مناسب دیگر.

روش تدریس:

۱- بردرس مشق یکایک شاگردان و تمرین درس پیش.

۲- با استفاده از تصویر این درس و سوالهای مناسب شاگردان را هدایت کنید تا خودشان جمله «بایا نان داد» را بگویند. سپس از یکی از شاگردان بخواهید کنار تخته سیاه باید و درس را بهتر تبلیغ و نیال کنید:

علم - جمله «بایا نان داد» چند کلمه دارد؟

شاگرد - سه کلمه.

علم - کلمه اول چیست؟

شاگرد - بایا.

علم - کلمه دوم چیست؟

شاگرد - نان.

علم - کلمه آخر چیست؟

شاگرد - داد.

علم - اذاین سه کلمه، خواندن و نوشتن کدامها را قبل از گرفتیم؟

شاگرد - «بایا» و «نان».

علم - خواندن و نوشتن کدام کلمه را باد نگرفته‌ایم؟

شاگرد - داد.

علم - می خواهیم جمله «بایا نان داد» را بنویسیم. کلمه اول چه بود؟

شاگرد - بایا.

علم - بنویسید.

شاگرد - (روی خط زمینه تخته سیاه می نویسد: بایا*)

علم - کلمه دوم چه بود؟

شاگرد - نان.

علم - بنویسید.

شاگرد - (در سمت چپ کلمه «بایا» واقعه مناسب می نویسد: نان)

علم - کلمه آخر چه بود؟

شاگرد - داد.

وقتی که نوبت نوشتن کلمه «داد» رسید از شاگردان بخواهید تایین کلمه را پیش کنند و کشیده بگویند و صدای آن را مشخص کنند و بگویند که شکل کدام سدا را می داشتند و شکل چه سدایی را نمی شناسند، تشخیص خواهند داد که شکل ده را نمی شناسند. سپس درس خود را پیش ترتیب زیر دنبال کنید:

علم - گفتید شکل چه سدایی را نمی شناسید؟

شاگردان - د

علم - (با اشاره به شکلها آ - ب - ن) در جدول حروف) صدایی را که تاکنون شکلفان را بادگر گفته‌ایم هر کدام دو شکل داشته‌اند، اما صدای «د» فقط یک شکل دارد و هرجای کلمه که باید بمعین شکل نوشته می شود. (شکل «د» را با توجه به خط زمینه بر بالاترین خطوط تخته سیاه بنویسید و با اشاره بعد از آن که از خط پایین آمده است به شاگردان بگویند) خوب دقت کنید دنباله شکل «د» روی خط کشیده نمی شود و هیچ وقت شکل بعدی به آن نمی چسبد.*

پس از این مرحله از همان شاگرد که قسمتی از جمله را (بایا نان) نوشته است با سوالهای مناسب (بخشنده و کشیده گفتن و تشخیص صدایی کلمه «داد») بخواهید تا کلمه «داد» را بمد از کلمه «نان» بنویسد و جمله «بایا نان داد» را بخواند. سپس از همه شاگردان بخواهید تا این جمله را بخوانند. بعد توضیح بدینه که کار نوشتن این جمله تمام شد و هر وقت که نوشتن جمله‌ای تمام شود آخر آن جمله یک نقطه می گذاریم. (توجه شاگردان را جلب کنید و در پایان جمله نقطه بگذارید.)

خواندن و نوشتن جمله «بایا آب داد» را نیز به همین ترتیب تدریس کنید و بار دیگر درباره نقطه پایان جمله به آن توضیح لازم را بدهید.

۳- از شاگردان بخواهید کتاب خود را باز کنند و یکایک متن درس را بخواهند و سپس یک بار از روی آن بنویسند.

* با استفاده از روشی که در ذیل صفحه ۹۷ در مورد تشخیص شکلهای صدای «د» نمایه شود شاگردان بیشنهاده کرده نیز می توانند شاگردان را هدایت کنید تا شکل صدای «د» را خودشان در کلمه «داد» که شما بر روی تخته سیاه خواهید نوشت تشخیص بدینند.

* توجه داشته باشید که چون شاگرد نوشتن کلمهای «بایا» و «نان» را قبل از گرفته است باید بدون بخش کردن و کشیده گفتن شکل کلی هر کلمه را مستقل از روی تخته سیاه بنویسید.

هدایت کنید تا خود کلمه «بار» را بگویند. از آنان بخواهید تا این کلمه را بخش کنند، کشید، بگویند و مدادهای آن را بشمارند و تشخیص بدهند که شکل چه صدایی را یاد گرفته‌اند (دو و دا) و شکل چه صدایی را یاد نگرفته‌اند (ور). سپس به همان ترتیب که شکل صدای «د» را به آنان یاد دادید درس را دنبال کنید.

حتیا باید در هنگام نوشتن شکل «ر» توجه شاگردان را به این نکته جلب کنید که «ر» هم مانند «د» فقط یک شکل دارد و هرجای کلمه باید به همین شکل نوشته می‌شود و دنباله آن روی خط کشیده نمی‌شود و هیچ وقت شکل صدای بعدی به آن نمی‌چسبد.

درس صفحه ۱۸

هدف:

- ۱- تدریس
۲- بحث و گفتگو درباره «انار». (یک میوه درختی، میوه‌های دیگر درختی که شاگردان نام آنها را می‌دانند، فصل رسیدن هریک از این میوه‌ها، مراقبت از درختان میوه و...)

کلمه کلید: انار.

روش تدریس:

با استفاده از تصویر این درس و سوالهای مناسب شاگردان را هدایت کنید تا خودهان جمله‌های «دارا انار دارد» و «بابا انار ندارد» را بگویند. با جلب توجه شاگردان و مشارکت ایشان، نوشتن جمله «دارا انار دارد» را آغاز کنید. هنگامی که یکی از شاگردان کلمه «دارا» را پر روحی نوشته باشد و به کلمه «انار» رسید، از همه شاگردان بخواهید تا این کلمه را بخش کنند و کشید، بگویند و مدادهای هر بخش را بشمارند و تشخیص بدهند که شکل چه صدایی را یاد گرفته‌اند و شکل چه صدایی را یاد نگرفته‌اند (۱).

سپس با استفاده از روشی که در درس‌های پیش بکار برده‌دید درس را ادامه دهید و در هنگام

- ۴- شکل ده را در خانه مربوط به آن، در جدول حروف بنویسید.
۵- به همان ترتیب که در مورد خواندن و نوشتن کلمه «آبان» در درس پیش اشاره کردیم، ابتدا خواندن کلمه‌های باد، دافا، نادان، آبادان را به شاگردان یاد بدهید و سپس از آنان بخواهید تا خودشان این کلمه‌ها را بارگاهنایی و سوالهایی مناسب شما بر روی تخته سیاه بنویسند.
۶- با استفاده از تصویر این درس و سوالهای مناسب، بحث و گفتگو درباره «پدر و مادر» را آغاز کنید، به ترتیبی این بحث را دنبال کنید تا تابع ترتیبی که مانع از تبلور ظریف شاست به میزان خود شاگردان شود و شاگردان به اعیانی که پدر و مادر در ترییت آنان و زحماتی که از کودکی برای ایشان متتحمل شده‌اند و علاقه و محبت افراد خانواده بدبندیگر و وظایف هریک از افراد خانواده پیش نماید.

- ۷- از شاگردان بخواهید که در خانه خواندن این درس را تمرین کنند و متن درس را یک بار و هریک از کلمه‌های باد، دافا، نادان، آبادان را پنچ بار بنویسند.

درس صفحه ۱۷*

هدف:

تدریس

کلمه کلید: بار.

روش تدریس: مانند «د».

مانند روشی که در درس‌های پیش بکار برده‌دید، با استفاده از تصویر کتاب شاگردان را

* همانطوری که قبلاً اشاره شد، از این درس بدینعد فقط به بارهای از لکتهایی لازم که کار تدریس را مؤثرتر و آسانتر می‌کند اشاره خواهید کرد. مسلمان عکس‌گاران از جمله در تدریس خود به کلیه نکته‌های که قبلاً اشاره شده است توجه خواهند داشت تا تدریس آنان با توجه به اصول کلاسداری و هدفهای اصلی و فرعی هر درس، ترکیبی از قسمی‌های مختلف تعلیمی و تربیتی باشد. مثلاً در رسی دولویس یا ماتق یا با تکلف شب شاگردان، وقت در پیدا شافت فردی یا گات آنان، فعالیت‌های معمکن درس از قبیل نقاشی و تندیسی، پلاری و سرگرمی، داستان و قصه‌گویی، خواندن شعر و سرود، یادداشت کلمه‌های مناسب دیگر که در خور قدم کودکان و موردنیاز آنان باشد و بازی کسب حروف خوانده شده بخوانند آنها را بخوانند و بنویسند و...

نوشتن شکل «آ» یعنای شاگردان بگوید که «آ» هم مثل «آ» دو شکل دارد. اگر در اول کلمه یا

اول بخش باید به شکل «آ» نوشته می شود و به آن «آ اول» می گوییم و اگر اول کلمه یا اول بخش نباشد به شکل «ست» نوشته می شود و به آن «ست دوم» می گوییم.

پس از آنکه هر دو شکل این سه را به این صورت: «آست» روی خط زمینه تخته سیاه نوشید بالشاره به شکل «ست دوم» و خط زمینه پیر میسد: «ست دوم» کجای خط نوشته شده است: شاگردان جواب می دهدند «بالای خط». سپس بگوید: همچنان که در اینجا «ست دوم» بالای خط نوشته شده است، در موقع نوشتن کلمه هم هر جا که باید بالای شکل پیش از خود نوشته می شود، بعد از همان شاگرد بخواهید که کلمه «آنار» را بنویسد و بخواند.

در مورد تدریس کلمه «دادار» نیز بهتر تبیین که در مورد تدریس کلمه «آنار» اشاره مدد عمل کنید و هنگامی که شاگرد سادهای بخش دوم کلمه «دادار» را (دد) گفت و شکل در را نوشت تدریس را بدقت تبیین نماید. کلمه «دادار» کنید: معلم - صدای دوم چه بود؟ شاگرد - «آ». معلم - شکل آن را نشان بدهید.

شاگرد - (به هر دو شکل «آست») که روی تخته سیاه نوشته شده است اشاره می کند.) معلم - کدامیک از دو شکل «آ» را باید بنویسم؟ شاگرد - «ست دوم» را. معلم - (بالشاره به شکل «در») شکل «ست» را کجای در باید بنویسم؟ شاگرد - بالای آن.

درس را ادامه دعیده این کلمه هم در پایان جمله نوشته شود. توجه داشته باشید که خود شاگرد باید در پایان این جمله نقطه بگذارد. جمله «بابا اتا ندارد» را نیز به همین ترتیب تدریس کنید.

در من صفحه ۱۹

هدف:

- تمرین برای شناختن مفهوم کلمه های خوانده شده و کلمه سجدید «باده».
- ارزشیابی پیشرفت شاگردان در درسهاي گذشته.

روش تدریس:

- از شاگردان بخواهید که هر یک از کلمه های بالای صفحه را بخوانند و تصویر های

۱- تمرین برای شناختن مفهوم کلمه و بکار بردن آن در جمله و جمله نویسی.

هدف:

آبیاری کشاورزی و آب برای آشامیدن با توجه به پیدا شدن آب.)

کلمه کلید: «بود» و «او» یا هر کلمه متناسب دیگر.

روش تدریس: مانند «آت»

در عنکام نوشن شکل‌های این صدا باید به شاگردان توجه دهید که «او» و «مانند» در آن دو شکل دارد. اگر اول کلمه باید به شکل «او» نوشته می‌شود و به آن «او اول»، من کویم و اگر در اول کلمه باشد، هرجا که باید به شکل «و» نوشته می‌شود و به آن «او دوم» می‌کویم. دنباله هر دو شکل این صدا روی خط کشیده نمی‌شود و شکل بعدی به آن نمی‌چسبد.

دور من صفحه ۷۱

هدف:

۱- تدریس

مر بوط به هر کلمه را در درس‌های پیش و این صفحه تثان دهند.

۲- شاگردان به هر یک از تصویرهای این صفحه و دو کلمه‌ای که زیر هر تصویر نوشته شده است دقت کنند و روی کلمه‌ای که مر بوط به آن تصویر نیست پامداد دنگن $\times$ یکشند. (برای نمونه به $\times$ روی کلمه آب زیر شکل تاب توجه کنند.)

دور من صفحه ۷۲

کلمه کلید: بادام.

روش تدریس: مانند «ذن».

در عنکام نوشن شکل‌های این صدا باید با اشاره به شکل‌های حروف «ب»، «ذ» و «ن» در جدول حروف بدشاغر دان یاد آوری کنید که حدای «ب»، «ذ» و «ن» دارای دو شکل است. اگر در آخر کلمه باشد به شکل «کوچک» نوشته می‌شود و دنباله آن روی خط زمینه کشیده می‌شود و همین شکل صدای بعدی به آن می‌چسبد. اگر در آخر کلمه باشد به شکل «بزرگ» نوشته می‌شود.

دور من صفحه ۷۲

هدف:

۱- تدریس

کلمه کلید: «داس» و «اسب».

روش تدریس: مانند «ذ ن».

عنکام نوشن شکل‌های این حرف باید با اشاره به خانه‌های «ب» و «ذ» و «ن» در جدول حروف به شاگردان تذکر داد که «س» هم مانند «ب» و «ذ» و «ن» دارای دو شکل کوچک و بزرگ است. اگر آخر کلمه باید بزرگ و اگر آخر کلمه باشد کوچک نوشته می‌شود، دنباله «س کوچک» روی خط کشیده می‌شود و همین‌ها حرف بعدی به آن می‌چسبد.

۲- بحث و گفتگو درباره باران. (علت رسیش باران و فواید آن از لحاظ

به ونگ قرمز نوشته شده است، به ترتیب کلمه‌های هم آغاز با آن را که در بالای سفحه خوانده‌اند، پیدا کنند و روی خطاها (معنی هر جدول) بنویسند. درستون «آ» به عنوان نامه کلمه «آب» نوشته شده است. کلمه‌های «آن» و «آمد» را باید شاگردان به ترتیب در مطرها بعد بنویسند. کلمه‌های هم آغاز دیگر را در هرستون باید به ترتیب ذیر بنویسند:

درستون «آ»: کلمه‌های نان، ندارد، ندارم.

درستون «ب»: کلمه‌های باران، بود، بابا، بادام، بار.

درستون «س»: کلمه‌های سارا، سبد.

درستون «ه»: کلمه‌های هن، هر د.

۳- برای ارزشیابی و تمرین خواندن و جمله سازی استفاده از «کارت سرعت» و «لوحة پاکتی» را با توجه به روش زیر پیشنهاد می‌کنیم:

● هر یک از کلمه‌هایی را که تاکنون شاگردان خوانده‌اند (کلیه کلمه‌های درس‌های گذشته و کلمه‌های دیگر را که خواندن نوشتن آنها را با استفاده از حروف خوانده شده به آن تدریس کرده‌اید) روی یک قطمه‌مقواهی سفید (به ابعاد 12×15 سانتی‌متر) طوری پیویسید که نوشته بیش از دوسوم عرض کارت را اشغال نکند و به اندازه‌ای درشت باشد که شاگردانی که در ردیف آخر کلاس نشته‌اند آن را یافته‌اند. بتوانند بخوانند، روی چند کارت به ابعاد (12×4 سانتی‌متر) همنشانه‌های نوشته گذاری ($! \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot$) را پیویسند. برای اینکه نوشته هر کارت، هنگامی که کنار کارت دیگر قرار می‌گیرد در پاک ردیف باشد، بهتر است قبل از بریدن این کارت‌ها، به این‌دادی که گفته شده، روی سفحه بزرگ مقوا به امداد خط‌زمینه بکشید و در هر خانه یک کلمه بایک شانه نوشته گذاری را پیویسید، سپس آنها را جدا کنید.

● باریکه‌های از متواهی مشکی را به عرض ۱۵ سانتی‌متر پرید و آنها را طوری سرمه بچسبانید که طول این باریکه در حدود ۱۰ سانتی‌متر بیش از طول تخته سیاه کلاس باشد، در قسمت

هدف :

قت

- ۱- تدریس
- ۲- بحث و گفتگو درباره درخت توت (انواع توت، رعایت بهداشت در خوردن این قبیل میوه‌ها، استفاده از برگ درخت توت برای ترشیت گرم ایریتم، بخصوص در شمال ایران.)

کلمه کلید: توت.

روش تدریس : ماتنده «آن».

شکلهای کوچک و بزرگ صدای «آن» را تبریز با توجه به نکته‌هایی که درباره حروف دو شکلی دیگر گفت شد تدریس کنید. باید توجه داشته باشد که شباهت و اختلاف شکلهای این حرف را باشکلهای «ب» (از لحاظ شکل کلی و تماد نشانه‌ها و جای قرار گرفتن نشانه‌ها) خود شاگردان تشخیص دهند و بیان کنند.

هدف :

- ۱- تمرین برای خواندن و نوشتن کلمه‌های خوانده شده در درس‌های پیش.
- ۲- ارزشیابی پیشرفت شاگردان در درس‌های گذشته.

روش تدریس :

- ۱- از شاگردان بخواهید که هر یک از کلمه‌های بالای سفحه را بخوانند و با استفاده از هر کلمه یک جمله بگویند و بنویسند، (با استفاده از حروفی که تاکنون خوانده‌اند)
- ۲- شاگردان را هدایت کنید تا با توجه به شکل سدایی که در بالای هر یک از جدولها

10007500486382

استفاده از «کارت سرعت» و «لوحة پاکتی» شرکت دهد.

● توجه داشته باشید که اذاین وسیله مؤثر آموزش زبان در درسها دیگر نیز استفاده کنید و بتدریج که شاگردان کلمه‌ها و نشانه‌های نطق گذاری بیشتری یادی گیرند نیز تعداد این کارت‌ها نیز بیفزایید.

● از این کارت‌ها برای مسابقه سرعت در جمله سازی نیز می‌توانید استفاده کنید. به این ترتیب که کارت‌های مربوط به هر جمله را چلور نامرتب در زمانی معین در اختیار یک گروه (افراد یک میز) بگذارید و پس از خاتمه وقت معین نتیجه کار گروه را بررسی کنید. همچنین روی بعضی از کارت‌ها من توانید به جای کلمه شکل پنکه‌ید تا شاگردان به جای کلمه‌های که نخواندند اند کارت شکل را در جمله پکار بزنند.

درس هفدهم

هدف:

- ۱ - تمرین خواندن و تکمیل کردن جمله‌های ناقص.
- ۲ - ارزشیابی پیشرفت شاگردان در درسها گذشته.

روش تدریس:

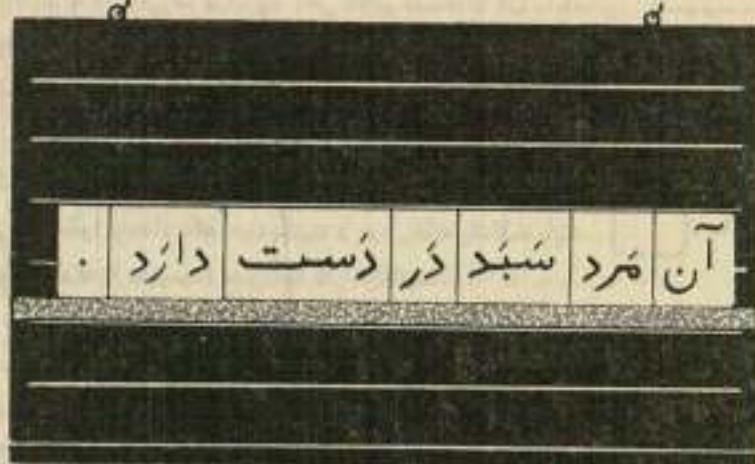
اگر شاگردان درسها گذشته را خوب یاد گرفته باشند باید بتوانند باسانان متن این درس را بخوانند و کلمه‌های «آمد» و «است» و «ندازه» را پر ترتیب در پایان جمله‌های ناقص سطرهای سوم و پنجم و هفتم بتویستند.

عرضه اینکه از میکروپلاستیک‌ها در طول پیامدها زیاد است. هنگامی که می‌خواهید اذاین «لوحة پاکتی» استفاده کنید آن را طوری روی یکی از خلفهای زمینه پایین تخته سیاه بگذارید که قسمت تاشهه کوچکتر آن ماس پاسخی تخته سیاه شود و دیده نشود و طول این باریکه از هر طرف تخته سیاه پنج سانتیمتر اضافه بماند. بهتر است پانوار چسب در چند محل لبه ماس شده داخلی را به تخته سیاه بچسبانید. از هر طرف این باریکه، پنج سانتیمتر اضافی را با پوسته به کناره های تخته سیاه بچسبانید.

(برای اینکه این لوحة پاکتی در درسها دیگر نیز مورد استفاده قرار گیرد می‌توانید آن را به دیوار کالمن، در محل مناسبی کنار تخته سیاه که در پرده‌س و دسترس شاگردان باشد نصب کنید).

● کارت‌های نوشته شده را یکی یکی و پلور نامرتب (از لحاظ جمله‌بندی) به شاگردان نشان بدهید و از آنان بخواهید که کلمه روی کارت را سرعت بخوانند.

● تعدادی از کارت‌های نوشته شده را که مجموعه کلمه‌های آنها و کارت نشانه نطق گذاری یک جمله کامل را درست می‌کند پلور نامرتب در اختیار یکی از شاگردان بگذارد و از او بخواهید

که کلمه روی هر کارت را بخواند و خود او جمله را در باید و کلمه ها را به ترتیب در «لوحة پاکتی» بگذارد که یک جمله درست شود. به این ترتیب یکایک شاگردان را در جمله سازی با

هدف :

- ۱ - تعریف نوشتمن بعضی از کلمه های خوانده شده (اسب ، ایر ، دست ، بار) و نوشتمن کلمه های جدید به وسیله خود شاگردان (ابرو ، در ، دندان ، سوت ، تور).
- ۲ - آرذشایی پیشرفت شاگردان در درسهای گذشته .
- ۳ - بحث و گفتگو درباره عربی ازتساپر .

روش تدریس :

- ۱ - از شاگردان بخواهید که به هر یک از این شکلها دقت کنند و کلمه مریبوط به هر یک را در دفتر خود بنویسند . شما در کار آنان نظرات و در صورت لزوم راهنمایی کنید . پس از آنکه مطمئن شدید بکایک شاگردان کلمه های مریبوط به این درس را شناخته اند و درست می نویسند از آنان بخواهید که بقیه هر کلمه را درخانه مریبوط به هر شکل بنویسند (حروف اول هر کلمه نوشته شده است) .
- ۲ - از شاگردان بخواهید که برای روز بعد برای هر یک از این کلمه ها با استفاده از کلمه ها و حروفی که خوانده اند یک جمله بنویسند .

هدف :

- ۱ - تدریس ز
  - ۲ - بحث و گفتگو درباره بازار . (آنواح دکانها و متابغلى که در بازار هست و نام دکانهاي که جنس خاصی را می فروشنند : کفناشی ، بقالی ، عطاری و ...)
- کلمه کلید : بازار .

روش تدریس :

وقتی که شاگردان خواندن نوشتمن شکل صدای «ز» را یادگرفتند از آنان بخواهید که خودشان شبات و اختلاف آن را با «در» (از لحاظ شکل کلی و نفعه) تشخیص دهند و بیان کنند .

هدف :

- ۱ - تدریس ک
  - ۲ - بحث و گفتگو درباره پادبادک . (پادبادک را چگونه می سازند . چرا به هوا می رود . چه نکته هایی را باید دعايت کنند که از خطرات بازی پادبادک مسون بمانند)
- کلمه کلید : پادبادک و سودک .

روش تدریس :

- مانند «ذن» .
- شکل های گوچان و بزرگ که این حرف را نیز با توجه به تکه هایی که درباره حروف دو موضع این درس می تواند وسیله خوبی برای کارگردانی در کلاس باشد و کودکان به کمک آموزگار خود یک پادبادک بسازند .

۱۴۱- تکه های توجه کنید :

اگر شاگردان فقط به کمک بخش کردن و کشیده گذشتن کلمه هارا بتوانند و بنویسند بگذند خوانی و گفتگویی های خواهند کرد . سه کمک بتدربیح شاگردان بین بخش کردن و کشیده گذشتن کلمه هارا بخواهند و بنویسند . برای این منظور اینها از سرعت در خواندن و نوشتمن را از کلمه های یک بخش آغاز کنید و سپس از کلمه های دو بخشی و سه بخشی و .... استفاده کنید .

در هر درس مدتی از وقترا مصروف این کار کنید که شاگردان از حروف که قبلا خوانده اند و در جدول حروف می بینند کلمه هایی غیر از آنها در متن درس کتاب آمده است بنویسند و آن کلمه هارا برای دوستان دیگر خود بخواهند و معنی کنند . این کارها می توانند به صورت یک مسابقه نیز انجام دهند .

شکلی دیگر گفته شد تدریس گنید . توجه داشته باشد که در هنگام نوشتن جهت حرکت دست شاگردان بترتیب پاتوجه به مراحل زیر باشد :

لـ گـ لـ گـ

درس صفحه ۳۰

هدف :

ایـ بـ اـ

۱ - تدریس
۲ - بحث و گفتگو درباره آداب مهمانی رفتن و پذیرایی از مهمان و معاشرت با دیگران .

کلمه کلید : «این» و «زیور» و «سینی» .

در تدریس شکل‌های سدای «ای» باید با کاربردن سوالهای مناسب و جواب‌گرفتن از شاگردان توجه آنان را به نکته‌های زیر جلب کنید :

● بالاشاره به حروف یک شکلی «د» ، «ر» ، «هـ» در جدول حروف و همچنین اشاره به شکل‌های مختلف «آت» ، «آـ» ، «او» ، «و» و بنز بالاشاره به حروف دو شکلی «بـ» ، «آت» ، «سـ» ، «سـ» ، «گـ» ، «ـمـ» ، «ـذـ» در جدول حروف باید توجه شاگردان را به این نکته جلب کنید که حروفی را که تاکنون خوانده‌اند بسا فقط یک شکل داشته‌اند ، با دارای دو شکل «اول» و «دوم» بوده‌اند و با دارای دو شکل «گوچک» و «بنزگـ» .

● در هنگام نوشتن سه شکل «ایـ بـ اـ» بر روی خط زمینه تخته سیاه ببه شاگردان توضیح بدهید که برای نوشتن شکل «اول» ، «وسط» و «آخر» است . (مسئله مکاران محترم توجه دارند که برای نوشتن شکل «ای» در آخر کلمه‌ایی که به «ـهـ» یا «ـهـهـ» ختم

درس صفحه ۳۷

هدف :

۱ - تمرین خواندن و تکمیل کردن جمله‌های ناقص . (مطابقت فعل با

فاعل)

۲ - ارزشایی پیشرفت شاگردان در درس‌های گذشته.

روش تدریس:

۱ - اگر شاگردان درس‌های گذشته را خوب یاد کرته باشد باید بتوانند باسانی متن این درس را بخواهند و کلمه‌ای «بودیم» و «آهدیم» را بر ترتیب در پایان جمله‌های ناقص سطح‌های پنجم و هم پیوستند.

۲ - برای اینکه اطمینان حاصل کنید که شاگردان بدون اینکه قواعد دستوری را مستینما به آنان آموخته باشند نکته‌های لازم دستور زبان فارسی را در حدود مطالعی که خوانده‌اند رعایت می‌کنند، من قواید از این جمله‌ها یا جمله‌های مشابه با حذف فعل بافعال در پی جمله استفاده کنند و آن جمله را روی تخته‌سیاه بنویسند و به جای کلمه حذف شده خط بکشید تا خود شاگردان فعل بافعال حذف شده جمله را بیان کنند بپیوستند.

درس صفحه ۳۴

هدف:

- ۱ - تمرین خواندن و تکمیل کردن جمله‌های ناقص.
- ۲ - ارزشایی پیشرفت شاگردان در درس‌های گذشته.

روش تدریس:

شاگردان باید بتوانند متن این درس را باسانی بخواهند و کلمه‌های حذف شده را خود بیانند و در جمله‌ها یکار بزنند. (کلمه «باران» در جمله‌های دوم و چهارم و پنجم کلمه‌های «اسپ» و «من دود» در جمله‌های پنجم و ششم.)

درس صفحه ۳۵

هدف:

۱ - تدریس

۲ - بحث و گفتگو درباره اردک (محیط‌زادگی اردک)، چگونه در آب شنامی کند، اثر پنهانه‌های بهم پیوسته از اردک در شناکردن، فواید شناکردن و خطرات بازی در کنار حوض و استخر برای کودکان که شناکردن نمی‌دانند).

کلمه کلید: اردک یا هر کلمه مناسب دیگر.

روش تدریس: مانند «آت».

این صدا نیز مانند «آت»، «او» و «دارای دو شکل «اول» و «دوم» است و باید در

* از تدریس مستقیم دستور زبان فارسی به شاگردان کلاس اول خودداری کنید. بانمرین و پندیج نکته‌های لازم را از لحاظ دستور زبان فارسی ضمن درس‌های خود خواهند آموخت.

درس صفحه ۳۶

هدف:

- ۱ - تمرین «صامت خوانی».
- ۲ - ارزشایی پیشرفت شاگردان در درس‌های گذشته.

روش تدریس:

به شاگردان فرست دهید تا در زمانی که برای آنان معین می‌کنند متن این درس را مطالعه کنند (صامت خوانی)، پس از یکاين آنان بخواهید که این متن را برای دوستان دیگر

خود بخواهند. (توجه داشته باشید که کلیه کلمه‌های این متن را قبلاً خوانده‌اند و تمرین کافی دارند و باید بتوانند روان و جلوه طبیعی آن را بخواهند).

● در کلمه‌های مریوط به این تمرین از کلیه مدادهایی که تاکنون تدریس شده استفاده شده است (۱، ۲، او، او، ب، ت، د، ر، ز، س، ک، م، ن، و). این تمرین و تمریشهای صفحات ۳۶، ۳۵ و ۳۴ وسیله‌ای است برای اینکه کاملاً اطمینان حاصل کنید آیا شاگردان آمادگی دارند تا درس صفحه ۳۸ را تدریس کنند یا باید پیش از اینکه به تدریس درس بدمی پردازید مدتها از وقت را به رفع مشکلات شاگردان در پادگیری کامل آنچه تاکنون تدریس شده است مصروف کنند.

درس صفحه ۳۶

هدف:

- ۱ - تمرین خواندن و تکمیل کردن جمله‌های ناقص.
- ۲ - ارزشیابی پیشرفت شاگردان در درسها گذشته.

روش تدریس: مانند تمرین صفحه ۳۴ (کلمات حنف شده: دارند و من گندم).

درس صفحه ۳۸

هدف:

- ۱ - تدریس پیش
- ۲ - بحث و گفتگو درباره «توب» (توب را از جهه چیزهایی درست می‌گند، انواع توب، چرا بخشنادی از توبها را وقتی به زمین بزنیم بالا می‌روند، انواع توب بازی، چه نکته‌هایی را در توب بازی باید دعايت کرد).

کلمه کلیدی: توب و پرویز.

روش تدریس: مانند «ذن».

شکلهای کوچک و بزرگ حرف «ب» را هم با توجه به نکته‌هایی که درباره حروف دو شکلی گذشتند تدریس کنید. خستاً باید از شاگردان بخواهید که خودشان شباهت و اختلاف شکل این حرف را با حروف «ب» و «ت» تشخیص دهند و بیان کنند.

درس صفحه ۳۷

هدف:

- ۱ - تمرین نوشتن کلمه با استفاده از حروف خوانده شده.
- ۲ - ارزشیابی پیشرفت شاگردان در درسها گذشته.
- ۳ - بحث و گفتگو درباره هر یک از تصاویر.

روش تدریس: مانند تمرین صفحه ۳۷.

به این نکته‌ها نیز توجه کنید:

● باید شاگردان بتوانند بآسانی بترتیب کلمه‌های ازدک، سبوتر، زنبور، سوزن، ترازو، هیز، مار، دوات و قار (یا سار) را خود با توجه به هر یک از تصاویر

هدف:

- ۱- تدریس مدادی پر در آخر کلمه‌ای که در جمله به حالت اضافه در می‌آید.
- ۲- بحث و گفتگو درباره مالکیت (احترام به حق مالکیت افراد، امانت گرفتن و امانت‌دادن با رعایت حق مالکیت دیگران).

روش تدریس:

- ۱- با سوالهای مناسب شاگردان را هدایت کنید تا جمله «این کتاب من است» را بگویند. بعد از یکی از آنان بخواهد که پر ترتیب کلمه‌ای «این» و «کتاب» را بنویسد، پس از آنکه این دو کلمه از حمله مورد قتل نوشته شد، از او بخواهد که هرجه را نوشته است بخواند. می‌خواهد «این کتاب» (بدون تلفظ مدادی کسر) بعد از کلمه «کتاب». عوجه شاگردان را جلب کنید و به آنان بگویید: می‌خواهیم خوانده شود «این کتاب»؛ بعد از «ب» چه مدادی شنیدید؟ خواهند گفت «ا». از آنان سوال کنید: از کدام «ا» خواهند گفت: «دوم». پس از همان شاگرد بخواهد که «دوم» را زیر حرف «ب» بگذارد و جمله را کامل کند و بخواند. به همین ترتیب بالاستفاده از کلمه‌ای خوانده شده یا جمله‌ای که خود شاگردان می‌گویند، جمله‌ای دیگر (که در آنها «» حالت اضافه را بیان کند) پر روی تخته سیاه بنویسید تا شاگردان با تصریف و تکرار، معنی و مفهوم این «» را دریابند و روش یکار پر دن آن را یاد بگیرند.
- ۲- از شاگردان بخواهد که متن کتاب را بخوانند و به «دوم» که به رنگ قرمز چاپ شده است توجه کنند.

- ۳- برای آنکه شاگردان در هنگام نوشتن دیگته، مدادی «» را در حالت اضافه جزء مدادهای اصل کلمه نگیرند، تا هنگامی که هنوز «هارت بیافتاند» کلمه‌ای یک جمله را بدون اعراب بخواهند، ابتداء کلمه‌ای را که «» به آخر آن اضافه می‌شود بدون تلفظ این کسره بیان کنید. وقتی که آن کلمه را نوشته باشد دیگر، با تأکید مدادی کسره، همان کلمه را تلفظ کنید تا کسره اضافه را بنویسد.

- ۱- تدریس
- ۲- بحث و گفتگو درباره رام و قلن در باران. (رام رفتن در باران یا هست خیس شدن لباس می‌شود. لباس خیس موجب سرف‌اخوردگی می‌شود، توجه به پیدا شده بدن در شرایط مختلف آب و هوایی)

کلمه‌گلایید: امروز و دستان.

روش تدریس:

- ۱- پس از آنکه شاگردان برای نوشتن کلمه «امروز» به این مرحله رسیده باشند که شکل مدادی «» را نصی‌دانند، با اشاره به خانه‌هایی مربوط در جدول حروف، به آن انداخته و بدهید که مدادهایی را که تاکنون خوانده‌اند یا یک شکلی بوده‌اند (مانند «د» و «ز») و یا دو شکلی (مانند «ا»، «آ»، اوو، دب، ت...). و یا سه شکلی (مانند اوی وی). پس توضیح بدهید که مدادی «» دارای چهار شکل است که دو شکل آن را در این درس یاد می‌گیرند و دو شکل دیگر را در درس‌های بعد.
- ۲- دو شکل «ا»-«» را بر سالارین خط ذهنیتی تخته سیاه بنویسید و به شاگردان بگویید که «دوم» زیر خط نوشته می‌شود و در هر جای کلمه که باید دو شکل پیش از آن نوشته می‌شود، (از روی که برای تدریس «ذن» پیشنهاد کردیم لیز می‌توانید در تدریس شکلهای مدادی «-» استفاده کنید، یعنی کلمه «امروز» و «دستان» را به عنوان ترتیب بنویسید تا خود شاگردان شکلهای مدادی «-» را تشخیص بدهند و با گنج رنگی آن را رنگ کنند).

- * هنگاران ارجمند توجه دارند که مدادی «» به پیهار شکل نوشته می‌شود، «ا اول» (متلاعه کلمه‌ای اسم، امروز)، «دوم» (متلاعه کلمه‌ای دستان، نادر)، «هه آخر چیان» (متلاعه کلمه‌ای خانه، نامه) و «ه آخر تنه» (متلاعه کلمه‌ای کوزه، کره).
- در سابق معمول این بوده است که شکلهای مدادی «» را به دو صورت «ا اول» و «ه دوم» تدریس می‌کردند و «آخر» را در کلمه‌ای نظر خانه، لانه، کوزه، گیوه و... به نام «های فیض» معرفه می‌نمایند. باید توجه داشت که «های غیر معرفه» هم که فقط در آخر کلمه می‌آید، جزو «ه» تلفظ نمی‌شود و باید به نام «ه آخر چیان» و «ه آخر تنه» نامیده شود.

علم - درست است . حساظلور که در درس پیش گفتهم « ۱ » چهار شکل دارد . دو شکل دیگر آن « سه » و « پنجم » است . (علم این دو شکل را روی خط زمینه تخته سیاه می - نویسد) . هر وقت که مدادی « ۱ » در آخر کلمه آمد ، از یکی از این دو شکل استفاده می - کنیم . (با اشاره به شکل « سه ») این « ۱ » را « سه آخر جیان » می - گوییم و به شکل قبل از خودش می - چسبید . (با اشاره به شکل « پنجم ») این « ۱ » را « ۱۰ آخر تها » می - گوییم و به شکل قبل از خودش نمی - چسبید . حالا بگویید : در کلمه « کاسه » کدامیک از شکلهای « ۱ » را باید بنویسیم ؟

شاگرد - « سه آخر جیان » را .

علم - چرا ؟

شاگرد - چون دنباله « سه » روی خط کشیده می - شود و باید شکل بعدی به آن بچسبد .

علم - درست است ، بنویسید .
شاگرد - (می - نویسد) .

(علم یا بکار بردن سوالهای مناسب و با استفاده از کلمهای که بد « سه آخر جیان » و « ۱۰ آخر تها » ختم می - شوند ، روش نوشتن این دو شکل مدادی « ۱ » راهم با تمرین و تکرار به شاگردان باد) .

۳ - از شاگردان بخواهید که هنن درس را بخواهند و به « سه آخر جیان » و « ۱۰ آخر تها » که به رنگ قرمز چاپ شده است نوچه کنند .

۴ - برای اینکه شاگردان کاملا به تفاوت نوشتن « ۱ - دوم » (در آخر کلمهای که در جمله به حالت اضافه بکار می - رود) با « سه آخر جیان » و « ۱۰ آخر تها » (در آخر کلمهای که مدادی « ۱ » چزه اصلی سادهای آن کلمه ماست) بی بیرند و دچار اشتباوه نشوند (مثلًا « کره » را « گر » نویسند) باید بقدرت کافی در مورد نوشتن « ۱ - دوم » و « سه آخر جیان » و « هیجنهن » « ۱۰ آخر تها » به شاگردان تمرین داد . شاگردان باید بخوبی این نکته را باد بگیرند که « ۱ - دوم » فقط وقتی در آخر کلمه می - آید که چزه مدادی اصل آخر آن کلمه بباشد و در جمله به آن اضافه شده باشد .

هدف :

۱ - تدریس ۹ - ۵ (« سه آخر جیان » و « ۱۰ آخر تها »)

۲ - بحث و گفتگو درباره بیماری (چرا انسان بیمار می - شود . برای تأمین سلامت چه نکتهای پهدادشی را باید رعایت کرد . پزشک ، پرستار ، دارو و بیمارستان و ...)

کلمه کلید: کاسه و گوزه .

روش تدریس :

۱ - شکلهای مدادی « ۱ - دوم » را بر بالاترین خط زمینه تخته سیاه بنویسید و به شاگردان بگویید امروز دو شکل « یکی این مداد را باد می - گیریم .

۲ - با سوالهای مناسب ، شاگردان را عدایت کنید تا کلمه « کاسه » را خودشان بگویند و بخش کنند و مدادهای هر چیز را بشمارند و تشخیص بدهند تا متوجه شوند که مدادی آخر این کلمه « ۱ » است . سپس از یکی از شاگردان بخواهید که این کلمه را روی تخته سیاه بنویسد . هنگامی که نوشتن این کلمه به مرحله ای رسید که به صورت « کاسه » درآمد ، تدریس خود را به ترتیب ذیر دنبال کنید :

علم - مدادی آخر چه بود ؟
شاگرد - ۱

علم - (با اشاره به دو شکل « ۱ - اول » و « ۱ - دوم » بر روی تخته سیاه) کدامیک از این شکلهای را می - توانید بنویسید ؟

شاگرد - (با کمی دقت و فکر) می - چکدام را .
علم - چرا ؟

شاگرد - شکل « ۱ - اول » را نمی - توانیم بنویسیم جون اول کلمه نیست ، شکل « ۱ - دوم » را نمی - توانیم بنویسیم چون دنباله شکل « سه » روی خط کشیده می - شود و باید حتماً شکل مدادی بعدی به آن بچسبد و ما می - دانیم « ۱ - دوم » همیشه ذیر شکل پیش از آن نوشته می - شود .

هدف:

۱ - تدریس

- ۲ - بحث و گفتگو درباره وسائلی که از جوب ساخته می‌شود (توجه به یکی از فواید درخت که استفاده از جوب آن است و ذکر فواید دیگر درخت).

خ

کلمه کلیدی: هیچ و تخته.

روش تدریس: مانند «آن».

شکل‌های این حرف را توجه به نکته‌های کمرباره حرروف و شکل گفته شد تدریس کنید.

هدف:

- ۱ - تمرین خواندن (سامت خوانی)،
۲ - ارزشیابی پیشرفت شاگردان در درس‌های گذشته.

روش تدریس: مانند تمرین صفحه ۲۵

هدف:

- ۱ - تدریس یکی از استثناهای خط فارسی. (کلمه «خود» که «خود» نوشته

روش تدریس: مانند تمرین صفحه ۳۲.

نکته‌های زیر نیز توجه کنید:

❶ مثلاً شاگردان در خواندن کلمه «خود» در این تمرین دچار اشکال خواهند شد، باید قبلاً این کلمه را روی تخته‌سیاه بنویسد و به آنان تذکر بدهید که در بعضی از کلمه‌های فارسی شکل «و» صدای «آ» می‌دهد، باید به شاگردان توجه داده و بود که فقط صدای «آ» را در کلمه‌های «باو» بنویسد که شما به آنان تذکر می‌دهید، بعضی از کلمه‌های دیگر فارسی را با توجه به حرروفی که شاگردان خوانده‌اند مثال پیاوید (مانند: خوردن، دو، تو، خواراک، نوک و ...).

❷ دو جمله اول این تمرین بطور کامل نوشته شده است و در قسمت دوم و سوم این تمرین عین دو جمله با تغییر فاعل جمله و حذف بعضی از کلمه‌ها تکرار شده است. باید شاگردان پاسانی به تواند با توجه به دو جمله اول این تمرین، کلمه‌های حذف شده در قسمت‌های بعدی را خود بیابند و بنویسند. (کلمه‌های حذف شده پر ترتیب عبارتنداز: می‌نویسند، به، ناهه، او، دوست).

❸ اگر شاگردان روش بکار بردن «ـ» را به سالت اضافه (درس صفحه ۴۵) خوب یاد گرفته باشند، در سطر آخر این تمرین زیر «ـ» در کلمه «دوست» کسر خواهد گذاشت.

هدف:

- ۱ - تمرین نوشتن کلمه با استفاده از حرروف خوانده شده.
۲ - ارزشیابی پیشرفت شاگردان در درس‌های گذشته.
۳ - بحث و گفتگو درباره هر یک از تصاویر.

۱۴۱۰ تکنیکاً نیز اوجه کنید:

د	د	د	د	د	د	د	د	د	د	د	د	د	د	د
ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر
ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز
س	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ک	ک	ک	ک	ک	ک	ک	ک	ک	ک	ک	ک	ک	ک	ک
م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م	م
ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه
ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و

برای تمرین با استفاده از هر یک از سطرهای این جدول به این ترتیب عمل کنید که ابتدا هر یک از شکلهای حروف صامت را که تدریس کردید اید در ابتدای بالاترین خط ذمیه تخته سیاه با گچ
رنگی می نویسید و از شاگردان می خواهید که آن را بخوانند (مسئلماً آنها را سمت می خوانند) سپس با فاصله، هر یک از هجاهای (تر کیب حرف صامت با یکی از صوتها) را نویسید و از شاگردان پخواهید آنها را بخوانند. بعد به همان ترتیب که گفته شد، از شاگردان می خواهید که فکر کنند و کلمه‌ای پکویند که یکی از این هجاهای را تیر شکل همان سدا بنویسد و شکل آن سدا (صوت) را با گچ رنگی مشخص کند، از همه شاگردان پخواهید از روی آنچه بر روی تخته سیاه نوشته می شود در دفتر خود بنویسد.

مثال:

ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

پرادر دستان پُر بیان بود بید آبی

درس صفحه ۴۶

هدف:

۱ - تدریس ف ف

۲ - بحث و گفتگو درباره برف. (علت ریزش برف. قواید برف. برف پازی)

● باید شاگردان بتوانند با اساسی پر ترتیب کلمه‌های کتاب، مداد، یا گلت، خر، خروس، پروانه، سماور، استکان، کاسه را خود با توجه به هر یک از تصاویر بیانی و درخانه مربوط به تصویر بنویستند.

● بقسمت بالای جدول حروف کلاس توجه کنید، شکل کلیه صوت‌هار از تدریس کردیده اید، برای اینکه شاگردان هجاهای (سیلاحها) یک کلمه را بیشتر بشناسند و تمرین کافی به آنان داده شود استفاده از روش ذیں را پیشنهادی کنیم:

۱ - صوت‌ها را پر ترتیب و با فاصله بین شکل هر سدا بر بالاترین خط تخته سیاه بنویسید:
آ - آ - آ - آ - آ او او او او

پس از شاگردان پخواهید که هر یک فکر کنند و کلمه‌ای بگویند که یکی از این صدایها در آن کلمه پکار برد شده باشد، پر ترتیب از هر شاگرد که کلمه درستی را گفت پخواهید که آن کلمه را تیر شکل همان سدا بنویسد و شکل آن سدا (صوت) را با گچ رنگی مشخص کند، از همه شاگردان پخواهید از روی آنچه بر روی تخته سیاه نوشته می شود در دفتر خود بنویسد.

۲ - با استفاده از حروفی که تاکنون تدریس کردیده اید و در قسمت دوم جدول حروف نوشته اید و بکار بردن صوت‌ها، هر روز قسمی از وقت کلاس خود را به تمرین نوشتن و خواندن هجاهای که از ترکیب یک حرف صامت با صوتها بوجوده می آید اختصاص دعید تا بتدربیج یک پک سطرهای جدول زیر را شاگردان تمرین کنند:

ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب
پ	پ	پ	پ	پ	پ	پ	پ	پ	پ	پ	پ	پ	پ	پ
ت	ت	ت	ت	ت	ت	ت	ت	ت	ت	ت	ت	ت	ت	ت
خ	خ	خ	خ	خ	خ	خ	خ	خ	خ	خ	خ	خ	خ	خ

* در درس‌های بعد نیز، پر ترتیب که هر یک از حروف را تدریس می کنید می توانید از این روش استفاده کنید.

۲- بحث و گفتگو درباره کمک کردن، (همکاری افراد خانواده، کمک کردن به بزرگترها در خانه)،

و نکته هایی که از لحاظ حفظ جان پایید رعایت شود.

كلمة كلية: برق و سفید.

كلمة كليد: أتاق و قاشق

روش تدریس: ماقنده «ذن»

شکل‌های کوچک و بزرگ این حرف را هم با توجه به نکته‌های کددارهای حروف دو شکل گفته شد تدریس کنید. توجیه داشته باشد که شاگردان باید خودشان شباهت و اختلاف شکل‌های این حرف را با حرف «وف»، تشخیص دهند و بیان کنند.

شکل‌های کوچک و بزرگ این حرف را هم با توجه به نکته‌هایی که درباره حروف دو شکل گذشتند تدریس کنید.

४७ विजय, २०१८

۵۰۷

ش

۲- بحث و گفتگو در پاره غذا (نام غذاهای مختلف، هر غذایی برای رشد بدن فاصله‌ای دارد).

كلمة كلية: آش و شب ياهر كلمة مناسبة دينگر.

روش تدریس: ماتریکس

شکل‌های کوچک و بزرگ این حرف را هم با توجه به نکته‌هایی که درباره حروف دوچکلی گفته شد تدریس کنید. توجه داشته باشید که شاگردان باید خودشان شباهت و اختلاف شکل‌های این حرف را مادر ف دنباله آشخون، دهنده و میان گذند.

۴۸

ق

三

كلمة كليد: زنك و معدن

روش تدریس: مانند «زن» و «کار»

شکل‌های کوچک و بزرگ که این حرف را هم با توجه به نتکندهایی که درباره حروف دوچکلی گفته شد قدریس کنید. توجه داشته باشید که شاگردان باید خودشان شباهت و اختلاف شکل‌های این حرف را با حرف «گ لک» تشخیص دهند و بیان کنند، من اجل نوشتن «گ لک» را پیغمابر ترتیب که در عورده «گ لک» یاد آور شدیم یه آنان یاد دهید، با این تفاوت که آخرین مرحله نوشتن این حرف گذاشتند سرکش دوم آن است.

هدف : ۱ - تدریس ی ی

- ۲ - بحث و گفتگو درباره اسباب بازی، (انواع اسباب بازی، نگهداری از اسباب بازی . چه وقت و چگونه بازی کنند .)

کلمه کلید : «برای» و «یک» یا هر کلمه مناسب دیگر .

روش تدریس : مانند «ذن» .

شکل‌های این حرف راهم با توجه به نکته‌هایی که درباره حروف دو شکل گفته شد تدریس کنید. مثلاً هنگام نوشتن این شکلها بر روی خط زمینه تخته سیاه باید توجه شاگردان را به این نکته جلب کنید که همان‌گونه که در خانه ششم قسمت اول جدول حروف می‌بینید شکل‌های این حدا از لحاظ نوشتن مانند «ای و سط» و «ای آخر» است. (یوی) .

هدف :

- ۱ - تمرین خواندن و تکمیل کردن جمله‌های ناقص .
۲ - ارزشیابی پیشرفت شاگردان در درس‌های گذشته .

روش تدریس : مانند تمرین صفحه ۳۴ .

شاگردان باید بتوانند با توجه به سه جمله اول این تمرین ، باسانان کلمه‌های حذف شده (گردش می‌روند) را خود بیابند و در آخر جمله چهارم بنویسند .

هدف :

- ۱ - تمرین «صامت خوانی» .
۲ - ارزشیابی پیشرفت شاگردان در درس‌های گذشته .

روش تدریس : مانند تمرین صفحه ۲۵ .

هدف :

- ۱ - تمرین نوشتن کلمه با استفاده از حروف خوانده شده .
۲ - ارزشیابی پیشرفت شاگردان در درس‌های گذشته .
۳ - بحث و گفتگو درباره هر یک از تصاویر .

روش تدریس : مانند تمرین صفحه ۲۷ و ۳۷ .

هدف :

- ۱ - تدریس ج

ج

شاگردان توضیح پذیرید که شکل «ی» را بعد از کلمهای که به «ه»، «ه»، «ه» (آخر) ختم می‌شود به صورت «ه» می‌نویسیم و بالای «ه» می‌گذاریم، سپس این شکل را روی «ه» در کلمه «خانه» بتوانیم و از شاگردان پیغامبر این کلمه «خانه» را باعمن تلفظ سایق بخوانند. رس از آن کلمه «ههه» را بتوانیم تاشاگردان یا تلفظ صحیح بخوانند: «خانههه».

● برای اینکه مداد این شکل و جای بکار بردن آن را شاگردان بخوبی یاد بگیرند کلمهای دیگر قطیر آنچه در مورد کلمه «خانه» عمل کردید روی تخته نوشته بتوانیم شکلهای این حرف را هم با توجه به نکته‌هایی که درباره حروف دو شکلی گفته شد تدریس کنیم. باید از شاگردان پیغامبر این حرف را با شکلهای این حرف را با شکلهای «خخ» که قبل از خواندن تشخیص دهند و بیان کنند.

دادآوری:

کلمه «من خورده» برای یاد دادن یکی دیگر از استثناهای خط فارسی درست این درس بکار برده شده است. با توجه به نکهایی که درباره تدریس کلمه «خود» (درس صفحه ۴۴) گفته شد، نوشتن و خواندن این کلمه را نیز به شاگردان یاد بدهید.

درس صفحه ۵۵

هدف:

- ۱ - تدریس
۲ - بحث و گفتگو درباره تکه‌داری و غذاي مرغان خانگی.

باید توجه داشته باشید که شکل «ی» عمان شکل مداد «ی» است که کوچکتر از شکل «ه» است. (ی، ه)

برای اینکه شاگردان مداد این شکل را در آخر کلمه خایسی که به «ه»، «ه»، «ه» (آخر) ختم می‌شود یاد بگیرند بطور نمونه ترتیب تدریس زیر را پیشنهاد می‌کنیم:
● بر روی خط زمینه تخته سیاه کلمه «خانه» را بتوانیم و از شاگردان پیغامبر این را بخوانند.

● به دنبال کلمه «خانه»، شکل «ی» را بتوانیم تاشاگردان بخوانند: «خانهی».
پس از آن کلمه «ههه» را بتوانیم تاشاگردان بخوانند: «خانههه».

● زیر کلمه «خانهی»، کلمه «خانه» را بتوانیم و با اشاره به شکل «ی» در کلمه بالای

درس صفحه ۵۶

هدف:

- ۱ - تمرین درس
۲ - تمرین خواندن و تکمیل کردن جمله‌های تاقی.
۳ - ارزشیابی پیشرفت شاگردان در درس‌های گذشته.

روش تدریس:

۱ - در قسمت بالای این صفحه کلمهای ایگر و کلمات حذف شده از جمله‌های قسمت دوم تمرین بطور نامرتب نوشته شده است. از شاگردان پیغامبر این کلمات با توجه به آنچه در قسمت بالای

۲ - بحث و گفتگو درباره مرغان خانگی (اسمی و فواید هر یک از مرغان خانگی).

کلمه کلید: تاج و جوجه.

روش تدریس: مانند «زن».
شکلهای این حرف را هم با توجه به نکته‌هایی که درباره حروف دو شکلی گفته شد تدریس کنید. باید از شاگردان پیغامبر این حرف را با شکلهای «خخ» که قبل از خواندن تشخیص دهند و بیان کنند.

تنهایه . دنباله «هه اول» و «مه وسط» روی خط کشیده می شود و هنگام نوشتن کلمه ، شکل پمده بیان می چسیده .

۲ - با اشاره به شکلهای «هه» در خانه دوم قسمت اول جدول حروف ، به شاگردان توضیح پدیده که عماقطر که شکل «و» دارای دوسای «او دوم» (در کلمه «بود») و «و» (در کلمه «خواه») بود، شکلهای «هه» و «هه» هم دارای دوسای «ا» (در کلمه «گر») و «هه» (در کلمه «ماه») است و فقط در آخر کلمه می آید .

۳ - در متن این درس دونشانه دیگر نقله کذاری بکار برده شده است :

● **نثانه «هه»** برای نقل قول گوینده ییس از این نشانه بکار برده شده است . (توجه داشته باشید که در درس‌های صفحه ۷۱ ۷۸۵ ۷۸۶ تیز این نشانه به معنین منظور بکار برده شده است)

● **نثانه «هه»** برای توقف کوتاه هنگام خواندن اجزای یک جمله بکار برده شده است . (توجه داشته باشید که در درس‌های صفحه ۹۷۸ ۹۷۹ ۹۸۰ ۹۸۱ ۹۸۲ تیز این نشانه به معنین منظور بکار برده شده است .)
روش بکار بردن این نشانه را به شاگردان یاد پدیده .

درس صفحه ۵۸ و ۵۹

هدف :

۱ - تدریس

ل ل

۲ - بحث و گفتگو درباره ماه و ستارگان .

کلمه کلید : بول و لباس .

روش تدریس : مانند «ذن» .

شکلها این حرف را هم با توجه به تکه هایی که درباره حروف دو شکلی گفته شد

ترین نوشته شده است جمله‌های ناقص قسمت دوم را کامل کنند . باید شاگردان بنوایند باسانی جمله‌های خود را پنچ تیر کامل کنند :

جوچه سارا دانه گندم و خود را هم خورد .

میوه درخت توت شیرین است .

رنگ سفره ما سفید است .

کوزه آپ برآز آپ است .

نامه دوست من دیر و زیبد .

خانه ما فردیک دستان است .

۲ - از شاگردان بخواهید به کلمه‌ای جوچه ، میوه ، سفره ، کوزه ، نامه و خانه که درست راست هر یک از جمله‌ها جدا گانه نوشته شده است توجه کنند و با پیدا کردن همان کلمه در جمله مربوط به آن بگویند وقتی که این کلمه‌ها در جمله بکار برده شده‌اند چه تغییری کرده‌اند .

درس صفحه ۵۷

هدف :

۱ - تدریس

۵ ۶ ۷

۲ - بحث و گفتگو درباره ماه و ستارگان .

کلمه کلید : «ماه» ، «میتاب» ، «به به» ، «همه» یا هر کلمه مناسب دیگر .

روش تدریس :

۱ - با استفاده از کلمه کلید «ماه» و سوالهای مناسب شاگردان را هدایت کنید تا حروف آشنا این کلمه را بنویسند . وقتی که به مرحله نوشتن شکل «هه» رسیدند به آنان توضیح پدیده که این سدا دارای چهار شکل است «هه اول» ، «مه وسط» ، «هه آخر جیبان» و «هه آخر

« مسلمان توجه دارید که شکل «هه» ممکن است در وسط کلمه نیز نوشته شود (ماه ، هنگامه ...) و باید این تکه را در فرمت مناسب به شاگردان تذکر دهید .

تدریس گنید.

از شاگردان پخواهید مدادی طبیعی این حرف را ادا کنند. پس «و» را بتدربال آن پنویسید تا پخواهند. «سیاه» و بعداً «و» را به آن پیچانید تا پخواهند «سیاه» (ممکن است «سیاه» تلفظ خواهد گرد). پس از آن «و» را پنویسید تا با همان تلفظ قبلی کلمه «سیاه» را پخواهند.

● در کلمه «دوجرخه» در این درس، «دو» نیز استثنای دیگری مشابه کلمه «خود» است که باید با توجه به آنچه درباره تدریس کلمه «خود» (درس صفحه ۴۲) گفته شد خواندن و نوشتن آن قبل از شاگردان باد داده شود.

درس صفحه ۶۰

هدف:

۱ - تدریس

- ۲ - بحث و گفتگو درباره وسائل نقلیه (دوجرخه و انواع وسائل نقلیه که دارای پرخ هستند).

کلمه کلید: چیز و دوجرخه.

روش تدریس: مانند ذن.

شکل‌های این حرف را هم با توجه به نکته‌هایی که در باره حروف دو شکلی گفته شد تدریس گنید. شاگردان باید خودشان شیامت و اختلاف شکل‌های این حرف را باشکل‌های «ج» و «خ» تشخیص دهند و بیان کنند.

پنجه‌های زیر توجه گنید:

● در سطر اول متن این درس کلمه «تخته‌سیاه» نوشته شده است. اگر از شاگردان پخواهیم کلمه «سیاه» را پخش گنند و کشیده بگویند و با توجه به ساده‌ای هر پخش، بهتر تبیین کنند. من شود آندا بنویسند، سلماً این کلمه را «سیاه» خواهند نوشت. (در مورد کلمه‌های مثل پیاز، خیابان و...) نیز این امر صادق است. باید توجه داشت که در این کلمه‌ها شکل «و» برای دو مدادی «و» و «و» بکار می‌رود. برای اینکه شاگردان نوشتن صحیح این کلمه‌ها را بگیرند باید شکل کلی کلمه اول به آنان باد داده شود و در مورد نوشتن نیز من توان از روش زیر استفاده کرد:

مثلًا برای نوشتن کلمه «سیاه» من توانید ایندا حرف «س» را روی تخته سیاه بنویسید و

درس صفحه ۶۱

هدف:

- ۱ - تدریس
- ۲ - بحث و گفتگو درباره دوجرخه و خصوصیات (حفظ جان در برابر خطرات هنگام دوجرخه)

کلمه کلید: «بیرون» و «زن»، یا هر کلمه مناسب دیگر

روش تدریس: مانند ذن.

حرف «و» دارای یک شکل است و مانند حروف «د»، «ر»، «ز» و «ت» تدریس می‌شود. هنگام تدریس شکل این سدا باید از شاگردان پخواهید که خودشان شیامت و اختلاف شکل این حرف را با حروف «و» و «ز» تشخیص دهند و بیان کنند.

- ۲- ارزشیابی پیشرفت شاگردان در درس‌های گذشته.
- ۳- بحث و گفتگو درباره هریک از تصاویر.

روش تدریس: ماتنده تمرینهای مشابه گذشته.

موضوع تصاویر: خورشید، ماه، ستاره، فلک، فنجان، مورچه، کبریت، آتش،

دیگر.

بادآوری

اگر به جدول حروف مراجعه کنید بداین نتیجه می‌رسید که تاکنون شاگردان شماشکل کلیه صدایی بیست و هشتگانه را که در زیان فارسی بکار می‌رود یاد گرفته‌اند و برای اینکه کار تدریس الفبا و مقدمات آموزش خواندن و نوشتن فارسی پایان پذیرد در درس‌های بعد پتدربیح استثنای «خوا» - «خا» و «» و شکل‌های حروف عربی را به آنان تدویس خواهید کرد. باید پیش از آنکه به تدریس درس صفحه ۶۵ پردازید با ارزشیابی دقیق و تمرین و تکرار اولازم اطمینان حاصل کنید که یکایک شاگردان می‌توانند کلیه کلمه‌هایی را که با حروف خوانده شده نوشته می‌شود باسانی بخوانند و بینویسند.

هدف:

- ۱- یاد دادن استثنای «خوا» که صدای «خا» می‌دهد.
- ۲- بحث و گفتگو درباره نسبت خوبی‌باشدی هریک از افراد ترددیک خانواده خود را پشناسند؛ خواهر، برادر، عمو، عمه، خاله، دایی و ...)

برای تدریس این استثنای ابتدا به شاگردان توضیح بدهدید که در زبان فارسی فقط چند کلمه هست که «خا» را در آنها «خوا» می‌نویسند و همان «خا» می‌خوانند. سپس کلمه‌های زیر

هدف:

- ۱- تمرین خواندن و تکمیل کردن جمله‌های ناقص.
- ۲- ارزشیابی پیشرفت شاگردان در درس‌های گذشته.

روش تدریس: ماتنده تمرینهای مشابه گذشته.

شاگردان باید متوالند باسانی این متن را بخوانند و پتر تب کلمه‌ای «روی» و «تخته‌سیاه» را که از دو جمله آخر حذف شده است بتویسند.

هدف:

- ۱- تمرین «سامت‌خوانی».
- ۲- ارزشیابی پیشرفت شاگردان در درس‌های گذشته.
- ۳- بحث و گفتگو درباره روز و شب.

روش تدریس: ماتنده تمرینهای مشابه گذشته.

توجه داشته باشید که کلمه «خورشید» در این متن بین استثنای دیگری مشابه کلمه «خود» است و باید با توجه به آنچه درباره تدریس کلمه «خود» (درس صفحه ۴۴) گفته شده است، نوشتن خواندن آن قبلاً به شاگردان یاد داده شود.

هدف:

- ۱- تمرین نوشتن کلمه با استفاده از حروف خوانده شده.

دا بهتر تبیین روی تخته پنویسید که در هر کلمه «خوا» با گچ قرمز و بقیه کلمه با گچ سفید نوشته شود و پس از اینکه کلیه این کلمهای نوشته شده شاگردان هر کلمه را پس از نوشتن درست تلفظ کرددند نوشته شما بر روی تخته سیاه پنهان شود زیرا در آید:

خواهر

خواب

خواندن

خواستن

خواهش

پس از اینکه اطمینان حاصل کرده بکارش شاگردان خواندن و نوشتن این کلمهای را یاد گرفته‌اند به تدریس متن درس پردازید.

درس صفحه ۷۶

هدف:

- ۱- تدریس
۲- بحث و گفتگو درباره درس و تحصیل.

روش تدریس:

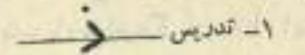
۱- باسوالهای مناسب شاگردان را هدایت کنید تا خودشان جمله «ها در کلاس اول درس می‌خوانیم» را بگویند. پس از یکی از شاگردان بخواهد این جمله را بر روی تخته سیاه بنویسد. شکسته که شاگرد کلمه «اول» را «اوول» خواهد نوشته، پس از آنکه نوشته جمله پایان پذیرفت، توجه شاگردان را باین کلمه جلب کنید و بدآنان توضیح پیدا کند که در این قبیل کلمه‌ها که یک مدا دوبار پشت سرهم می‌آید، شکل دوم آن را نمی‌نویسم و به جای آن روی حرف قبلی «ه» را می‌گذاریم.

۲- برای اینکه شاگردان در خواندن و نوشتن کلمه‌های مشدد تمرين کافی داشته باشد به ترتیب زیر هر کلمه را روی تخته سیاه پنجه شود تا شاگردان به حذف حرف نکاری و گذاشتن

درس صفحه ۷۷

هدف:

- ۱- تدریس

۲- بحث و گفتگو درباره پروردگان (نام بعضی از آنها، چگونه لاند و آشیانه می‌سازند و چه می‌خورند. دوست داشتن حیوانات مقید).

روش تدریس:

۱- به خانه شکل «ز» در جدول حروف اشاره کنید و از شاگردان بخواهید که صدای آن را تلفظ کنند. پس به شاگردان بگویید که صدای «ز» بهار شکل دارد، یک شکل آن را قبل از گرفته‌ایم، یک شکل دیگر آن را امروز می‌خوانیم و دو شکل دیگر را در درس‌های بعد خواهیم «التحکمان محترم توحیدارانک» تشیدید کلمه‌ایی بکار می‌برویم و حرف نکار شده آن یکی باشد و این دو حرف بین دو صوت فرازگرفته باشد. مثلاً در کلمه «دکان» دو حرف نکار شده آن «که» است و این دو حرف بین دو صوت «د» و «د» فرازگرفته است.

۲- بحث و گفتگو درباره سحر خیزی و خواهید هر یک از افراد خانواده قبل از شروع کار روزانه.

با توجه به نکته‌ای که درباره تدریس حرف «ذ» اشاره شد و نکته‌ای زیر، شکل‌های این حرف را به شاگردان یاد بدهید:

● به خانه ده هر ۵ در جدول حروف اشاره کنید و از شاگردان بخواهید که سهای آن را پکوینند.

● به شاگردان توضیح بدهید که این سهای در بعضی از کلمه‌ها به شکل دیگری هم نوشته می‌شود. سهی دو شکل «ح» را بر روی خط زمینه تخته سیاه بنویسید و از شاگردان بخواهید که شباهت و اختلاف این شکل را با سروقی که قبلاً یاد گرفته‌اند (ج و ج و خ) تشخیص پدهند و بیان کنند. (بهتر است که از شباهت شکل «ح» و «ج» استفاده کنید و آن را به نام «ح مثل ج» بنامید و به شاگردان توضیح بدهید که شکل‌های کوچک و بزرگ این حرف را هم بدون گذاشتن نقطه مانند «ج» می‌نویسم.)

● به شاگردان کاملاً توضیح بدهید که فقط کلمه‌ای را باید با «ح مثل ج» بنویسند که آنها در کتاب دیده باشند و یا به آنان گفته باشند که با این «ح» بنویسند.

● کلیه کلمه‌ای این درس را که با حرف «ح» نوشته شده است بر روی خط زمینه تخته سیاه بنویسید و از شاگردان بخواهید تا آنها را بخوانند و سپس به تدریس متن درس پیش‌دازد.

درس صفحه ۷۰

هدف:

۱- تمرین «صامت خوانی».

خواند. بعد شکل «ذ» را با توجه به آنچه در مورد حرف «ذ» گفته‌ایم بر روی خط زمینه تخته سیاه بنویسید و به شاگردان بگویید: این شکل هم صدای «ذ» می‌دهد و اسم آن «ذال» است و فقط کلمه‌ای را باید با «ذال» بنویسید که در کتاب خواند، باشید و یا به شما بگویند که با «ذال» بنویسید. ۲- کلمه‌ای تغیر آذر، ذرت، اذیت و... را روی تخته سیاه بنویسید تا شاگردان این کلمه‌ها را بخوانند و نوشتن این شکل را باد بگیرند و صدای آن را بشناسند. سپس متن درس را تدریس کنید.

درس صفحه ۶۸

هدف:

۱- تدریس **ص** **ص**

۲- بحث و گفتگو درباره یهادشت بدن (دست، سورت، دندان، هلاقف بدن). روش را که در مورد تدریس «ذ» پیشنهاد کردیم می‌توانید در تدریس این حرف نیز بکار ببرید. هنگام اشاره به خانه «س» در جدول حروف و توضیح این نکته که این سهای دارای شکل‌های دیگری نیز هست، به آنان بگویید که صدای «س» را به شکل می‌نویسم بلکه «س» دیگر «ص» و شکل سوم آن را هم در درس‌های آینده بادخواهید گرفت. (نام این شکل را هم که «صاد» است به شاگردان یاد بدهید). شکل‌های کوچک و بزرگ این حرف را هم با توجه به نکته‌ای که درباره حروف دو شکلی گفته شد تدریس کنید.

درس صفحه ۶۹

هدف:

۱- تدریس **ح** **ح**

- ۲- ارزشیابی پیشرفت شاگردان در درس‌های گذشته.
۳- بحث و گفتوگو درباره نتار.

روش تدریس :

ماقند تمرینهای مشابه گذشته.

در من صفحه ۷۶ و ۷۵

هدف :

۱- تدریس سمع

- ۲- بحث و گفتوگو درباره قلم و ترتیب درخانه (مرتب کردن اتاق، جمع آوری کردن اسباب بازی و وسائل تحصیل و....)
برای تدریس سدا و شکلهای این حرف روش ذیر را پیشنهاد می‌کنیم:
۱- به شاگردان پیکویید که امروز من خواهید شکلهای يك حرف دیگر را به آنان یاد بدهید. سپس جهار شکل «ع» و «ء» را بر روی خط زمینه تخته سیاه بنویسد و به آنان بگویید: ام این حرف «عین» است و جهار شکل دارد. (با اشاره به شکلهای «هه» و «ءء» در جدول حروف و مقایسه جهار شکل «عین» با «هه»، نام شکلهای «ءء اول»، «ءء وسطه»، «ءء آخر جسان» و «ءء آخر تنها» را به شاگردان یاد بدهید).
۲- به شاگردان توضیح بدهید که حرف «عین» در پیاری از کلمه‌ها از خود سدا ندارد و به کمک سدادای «آ آ آ او او» خوانده می‌شود («صوتها»).

- ۳- شکلهای سدادای «آ آ آ او او» را با فاصله از یکدیگر برونوی یکی از خطهای زمینه تخته سیاه بنویسد و ذیر آن شکلهای سدادای «ءء ع ع ع ع» را طوری بنویسد که شکل هر سدا ذیر شکل سدای مشابه آن در خط بالا قرار گیرد. سپس از شاگردان بخواهید تا آنها را بخوانند، هدف این است که شاگردان استنباط کنند که در بعضی از کلمه‌ها سدادای «آ آ آ او او» را به صورت «ءء ع ع ع ع» می‌نویسم.

* درباره ای از کلمه‌ها، مندرج ادای حرف «ع» به حلق است و تقریباً تدبیه آنچه در زبان عربی تلفظ می‌شود ادا می‌گردد، همانند لوحه مردم یومی خوزستان و گردستان و برخی نواحی جنوب ایران ولی در زبان مکالمه‌ای رسمی کشور، تلفظ این حرف عیناً مانند همز صورت می‌پذیرد.

درس‌های صفحه ۷۶ و ۷۵

هدف :

- ۱- تمرین خواندن و تکمیل کردن جمله‌های ناقص.
۲- ارزشیابی پیشرفت شاگردان در درس‌های گذشته.

روش تدریس : ماقند تمرین صفحه ۵۶

درس صفحه ۷۳

هدف :

- ۱- تدریس ط
۲- بحث و گفتوگو درباره ذنگه فریج.
سدا و شکل این حرف را با توجه به روش تدریس حروف «ذ» و «ص» و «ح» به شاگردان یاد بدهید، هنگام اشاره به خانه «هت» در جدول حروف به شاگردان پیکویید: «سدای هت» یک شکل دیگر هم دارد که آن را امروز یاد می‌کیریم.
هنگام نوشن آن «ط» توجه شاگردان را به این نکته جلب کنید که این «ط» فقط یک شکل دارد و در هرجای کلمه که باید به همین شکل نوشته می‌شود، دنالهاش روی خط کشیده.

نوشتن شکل «ظ» را به آنان یاد بدهید و به آنان بگویید: در بعضی از کلمه‌ها «ز» به این شکل (ظ) نوشته می‌شود و مانند «ط» دارای بُك شکل است. دیالله آن روی خط کشیده می‌شود و در هنگام نوشتن کلمه‌ای که این حرف در آن باشد، حرف بعدی به آن می‌جستد. باید توجه شاگردان را به این نکته نیز حلب کنید که ممای «ز» را فقط در کلمه‌هایی با «ظ» بنویسند که در کتاب دیده باشند یا به آنان گفته شود با «ظ» بنویسند. (نام این شکل را هم که «ظاء» است به شاگردان یاد بدهید).

درس صفحه ۷۷

هدف:

شت

- ۱- تدریس
  - ۲- بحث و گفتگو درباره عسايه (دوستی با همسایگان).
- شکل‌های کوچک و بزرگ این حرف را هم که آخرین شکل ممای «س» است پاتوجه به آنچه در مورد حرف «ح» اشاره شده است تدریس کنید و از شاگردان بخواهید که خودشان شاعر و اختلاف شکل‌های این حرف را با شکل‌های حروف «د ب، د پ، آ ت» تشخیص بدهند و بیان کنند.

درس صفحه ۷۸ و ۷۹

هدف:

ض ف ض

- ۱- تدریس
- ۲- بحث و گفتگو درباره احوالپرسی و عبادت بیمار (در اتفاق بیمار زیاد نوقت نکنند، به بیمار نزدیک نشوند، وقتی کسی به بیماری واگیردار مبتلاست به وسیله نامه یا بزرگتران از او احوالپرسی کنند).

۴- پذیریب کلمه‌ای «علی»، علم، عمر، عادت، عود، عید» (یا کلمه‌های مناسب دیگر) را از شکل‌های «ء ء عا عو عه» بنویسید و از شاگردان بخواهید تا این کلمه‌ها را بخوانند. از یکی از شاگردان نیز بخواهید که شکل صدای‌های «ء ء عا عو عه» را با گچ رنگ دهاین کلمه‌ها رنگ کند.

۵- کلیه کلمه‌های را که با حرف «عین» در متن درس آمده است پر روى توجه سیاه بنویسید تا شاگردان بخوانند و سپس به تدریس متن این درس پردازید.

۶- باید به شاگردان کاملاً توضیح داده شود که فقط کلمه‌های را با «عن» بنویسند که آنها را در کتاب دیده باشند و یا به آنان گفته شود که با «عن» بنویسند.

پادآوری :

همکاران ارجمند توجه دارند که شکل «عین» در وسط کلمه موجب می‌شود که صوت قیل یا بید از آن را کشیده تر تلفظ کنیم. (مثلًا در کلمه «مسعود» صوت «او» را کشیده تر تلفظ می‌کنیم، و در در کلمه « فعل» صوت «ا» را). اگر شکل «عن» آخر کلمه باید با صدای منایه عزه تلفظ می‌شود. (مانند کلمه‌ای: شمع، دفاع و ...) و این تلفظ در لوحه عای « مختلف» مختلف است. باید در فرمتهای مناسب تلفظ این قیل کلمه‌ها را نیز به شاگردان یاد بینمود،

درس صفحه ۷۹

هدف:

ظ

- ۱- تدریس
- ۲- بحث و گفتگو درباره خروج از مدرسه و راه رفتن در خیابان (نکته‌هایی که باید از لحاظ حفظ جان خود و احترام به شخصیت خود و دیگران هنگام عبور از خیابان رعایت کنند).

به شاگردان توضیح بدهید که قبل از کشیدن ممای «ز» جهار شکل دارد. دو شکل آن را یعنی «ز» و «ذ» را قبل از گرفتایم، امروز یک شکل دیگر این صدا را باد می‌گیریم. سپس با توجه به نکته‌هایی که ذرمهور تدریس حرف «ذ» (درس صفحه ۶۷) اشاره شده، خواندن و

شکل‌های کوچک و بزرگ این حرف را هم که آخرين شکل صدای «ز» است با توجه به آنچه در مورد حرف «ق» گفته شده تدریس کنید و از شاگردان بخواهید که خودشان شباهت و اختلاف شکل‌های این حرف را با شکل‌های حرف «ص» چه تشخیص بدغای و بیان کنند، (نام این شکل را هم که «ضاد» است به شاگردان یاد بدهید).

درس صفحه ۸۷ و ۸۲

هدف :

- ۱ - تمرین خواندن و تکمیل کردن جمله‌های ناقص.
- ۲ - ارزشیابی پیشرفت شاگردان در درسها گذشته.

روش تدریس : زمانی را معین کنید تا شاگردان متن این تمرین را در دفتر خود بنویسد و هر کلمه را که درست به قلم رسانی نماید، جای کلمه حذف شده در حمله بنویسد. در پایان وقتی که معین کرده‌اید دفترهای شاگردان راجح کنید و از یکایک آنان بخواهید تا جمله‌های را که کامل کرده‌اند برای دوستان خود بخوانند و شاگردان دیگر انتقاد کنند. در پایان این درس از شاگردان بخواهید که جمله‌های متن این درس را در کتاب کامل کنند و پار دیگر به کلمه‌ای که هر شاگرد در کتاب خود نوشته است دقت کنید.

درس صفحه ۸۶ و ۸۵

هدف : یاد دادن اسمی القبای فارسی.

● قبل از شروع درس از یکایک شاگردان بخواهید تابه هر یک از خانه‌های جدول حروف که اشاره کردید صدای آن حرف را ادا کنند.

● به خانه‌های «ج»، «ذ»، «ص»، «ض»، «ظ»، «ع»، «غ» در جدول حروف اشاره کنید و از شاگردان بخواهید که این‌ها صدای هر حرف و سپس اسم هر یک از این حروف را بگویند. (اسم این حروف را قبل از داده‌اید.)

● به شاگردان توضیح بدهید که به همان ترتیب که هر یک از این هشت حرف اسم داشتند، سایر حروف و نشانه‌های القبای فارسی نیز دارای اسم هستند. سپس به همان ترتیب که در

درس صفحه ۸۰ و ۷۹

هدف :

- ۱ - تدریس غ ف خ غ
  - ۲ - بحث و گفتگو درباره گلها و درختان.
- با توجه به نکته‌هایی که درباره تدریس حرف «ق» اشاره شد و نکته‌های ذیر، شکل‌های این حرف را هم به شاگردان یاد بدهید:

● بدشکل‌های «وقق» در جدول حروف اشاره کنید و به شاگردان بگویید که صدای «ق» در بعضی از کلمه‌ها به شکل دیگری هم نوشته می‌شود که آن را امروز یاد می‌گیریم، نام این حرف را هم که «غین» است به شاگردان یاد بدهید.

● هنگام نوشن شکل‌های این حرف به شاگردان توضیح بدهید که این حرف دارای چهار شکل است: «غ اول»، «غ وسط»، «غ آخر جسبان» و «غ آخر تنها». روش نوشتن این شکلها را به همان ترتیب که در مورد چهارشکل «ع» گفته شد به شاگردان یاد بدهید.

● در پایان این درس با اشاره به تنها خانه خالی جدول حروف، چهار شکل «غین» را هم در این جدول بنویسید و به شاگردان بگویید که عهده شکل‌های القبای فارسی را یاد گرفته‌اند و می‌توانند درسها دیگر کتاب را باسانی بخوانند و بنویسند.

● همکاران ارجمند توجه دارند که «غ اول» ممکن است در وسط کلمه نیز نوشته شود (یافیان، داغدار و ...) و باید این نکته را در این درس به شاگردان تذکر دهید.

متن درس آمده است امامی الفبای فارس را به شاگردان پادیدهید.

● توجه شاگردان را به خط آمی عودی بین دو ستون الفبای فارس در این دو صفحه جلب کنید و به آن بگویید که در هر صفحه باید اول ستون سمت راست را از بالا به پایین بخوانند و بعد ستون سمت چپ صفحه را، به آن بگویید که روزنامه ها و مجله ها و بعضی کتابهای ایرانی هستند ستون ستون جای می کنند و آنها را نیز باید به همین ترتیب خوانند.

۳

مهارت در خواندن و فوایق

از درس صفحه ۸۶ تا پایان کتاب، متن هر درس با حروف چاپی و بطور مستقل و با عنوان

مشخص نوشته شده است، در تهیه منتهای این قسم کتاب هدفهای زیر مورد نظر بوده است:

۱- شاگردان خواندن و نوشتن کلمه های دیگر در این کتاب بردن آنها را در جمله پاد
بگیرند.

۲- شاگردان به حروف چاپی و خواندن آن آشنا شوند تا بتوانند کتابهای را که برای آنان نوشته شده است بخوانند و به مطالعه کردن ولذت بردن از آن عادت کنند.

۳- با پیغام و گفتگو در کلاس و خواندن متن هر درس دامنه دانستهای نوآموان
گسترش باید.

۴- شاگردان در خواندن و نوشتن مهارت باید.

بنی اسرائیل همکاران ارجمند دو تدریس مطالب این قسم کتاب به هدفهای فوق توجه خواهند داشت و بیشتر های زیر را نیز مورد تظر قرار خواهند داد:

۱- پیش از آنکه به تدریس صفحه ۸۶ پردازید چند روز از وقت کلاس را مصروف بر نامه های زیر کنید: *

● شاگردان در سهای گذشته را دوره کنند.

● شاگردان بر ترتیب کلمه های مر بوظ به هر یک از تصویر های لوحة های ۱۱، ۱۲،
۱۰، ۹، ۸، ۷ را در دفتر خود پیویستند.

* تکرار بعضی از این بر نامه های بیشتر های در درس های آینده نیز وسیله ای برای تمرین
بیشتر و مهارت پافن شاگردان در خواندن و نوشتن خواهد بود.

● با استفاده از رنگهاي پر سهم در صفحه ۹۰ به شاگردان ياد بدهيد که خودشان پر سهم ايران را بکنند و آن را درست رنگ کنند.

● با استفاده از نقشه ايران در صفحه ۹۳ شمال و جنوب و مشرق و مغرب نقشه را به شاگردان ياد بدهيد و آن راه ها را تکنيد که نام همسایگان ايران و آيهای شمال و جنوب ايران را ياد بگيرد. از شاگردان کلاس خود بخواهد که نام شهرهای را که در شبه نوشته شده است پخواهند و هر يك از شاگردان که به شهرهای دیگر ايران سفر کرده است نام آن شهر را بگويند تا کوکدان دیگر دونش پیدا کنند.

● با استفاده از من و تصویر صفحه ۹۴ سن و آداب نوروز را مورد بحث قرار دهيد. (چهار شنبه سوری و مراسم آن، خانه تکانی، سفره هفت سین، عجیب دادن و عجیب گرفتن، دید و بازدید و ...)

● با استفاده از متن و تصویر صفحه ۹۵ و ۹۶ و تصویر صفحه ۹۵ از شاگردان پخواهيد که تقويم مريوط به هر يك از فصلهاي سال را درست کنند.

● با توجه به دو شعبه نقطه گذاري دیگر که در این قسمت کتاب يکار برده شده است روش نوشتن و استفاده از آنها را به شاگردان ياد بدهيد. شاهانه «» که قبله در درسهاي پيش برای نمایش نقل قول يکار برده شده بود در درسهاي صفحه ۹۶ و ۹۷ برای تعریج مطالب ذکر شده پيش از این شاهانه يکار برده شده است. به عبارت دیگر بيان گشته عبارت «به شرح زیر» است. همچنان در درس صفحه ۱۰۲ شاهانه ( ) که حرف اختصاری «س» (صلانه عليه وسلم) را در پر گرفته است، برای جذاکردن توضیعی خارج از مطلب، به منظور دادن اطلاع عن پیشتر به خواننده يکار برده شده است.

● شاگردان کلاس خود را به چند گروه تقسیم کنيد و با استفاده از موضوع پيش از درسها يا موضوعها و مطالب دیگر، برای هر گروه واحد کاري معین گشته تا در باره آن به جمع آوري اطلاعات و نمونه ها و تصاویر پردازاند. و نتيجه کار خود را در زمانی که برای هر گروه معین گردیده در دستان دیگر خود گزارش دهند (مانته: بهار، پاییز، تقويم، سفره هفت سین، پاییخت، گندم،

● شاگردان با توجه به هر يك از تصویرهاي لوحة هاي ۶ و ۵ جمله هاي مريوط به آن را در دفتر خود پنوئند.

● شاگردان داشتاني هاي لوحة هاي ۴ و ۲ و ۲ را با توجه به تصاویر هر لوحة در دفتر خود پنوئند.

● شاگردان جمله هاي در باره آنچه در لوحة ۱ مي پينند در دفتر خود پنوئند.

● هر يك از شاگردان پنوت در کلاس داستان يا موضوع را تعریف کنند. سپس همه شاگردان آنچه را که شنیده اند (ما جمله هاي که مي توانند) در دفتر خود پنوئند و يك يك جمله خود را برای دوستان دیگر خود پخواهند تا همه شاگردان در باره اين نوشتما اتفاق داشته باشند.

● از شاگردان پخواهيد که عکسها و تصاویر را که دوستدارند از مجله ها و روزنامه ها جدا کنند و در دفتر خود بچسبانند و زیر هر يك کلمه يا جمله يسطرلي مريوط به آن عکس يا تصویر پنوئند. بهتر است که اين تصاویر را در سفحات مختلف دفتر خود گروه بندی کنند تا تدریج مجموعه آنها کامل شود. (ميوه ها، وسایل نقلیه، درختان، آنچه از جو布 می سازند، پرندگان، حیوانات اهلی و ...)

● سند هاي از روزنامه یا مجله يسطرلي چاپي دیگر را در اختیار شاگردان بگذاريد تا زیر کلمه هاي که خواندن آنها را «دانند خطأ بکشند.

● در تدریس هر يك از درسهاي صفحه ۸۶ تا پایان کتاب به پیشنهاد هاي زیر بجز توجه کنند:

● از هر يك از متنهاي اين قسمت کتاب برای تعریف «صامت خوار» و عادت دادن شاگردان به سلطانه استفاده کنند.

● در باره هر يك از موضوعهاي اين درسها شاگردان را در بحث و گفتگو شرکت دهيد تا دامنه اطلاعات ایشان در آن موضوع گسترش یابد.

میوه‌ها، لباس و... و مشاهدات ایشان در گردش‌ها و بازدیدهایی که عمراء سلم و همکلاسان خود
می‌روند). موضوع یکی از فعالیتهای این گروهها نیز می‌تواند تهیه روزنامه دیواری قرار گیرد
(ملماً توجه دارد که اصنایع گروه روزنامه باید ترکیبی از کودکانی باشد که بسطالله،
نویسنده‌گی، نقاشی، رنگ آمیزی و تزیین و خوشنویسی بیشتر علاقمند باشند).

● از شاگردان پخواهید هنر کتاب دیگر را که توانسته‌اند پخواهند و پنهانند به کلاس
پیاورنده و آن را بدوسستان دیگر خود معرفی کنند و مطابق آنرا با تماش تصاویر کتاب برای
دوستان خود بارگو کنند.

جشن پایان کتاب اول:

باهمکاری شاگردان کلاس خود آخرین روز تدریس متن کتاب را جشن بگیرید . قبل از شاگردان پخواهید که بیشترین نوشته‌ها و نقاشیها و کاردمتی خود را نگهداری کنند و شما از این
مجموعه واولین دفتر مشق هر یک آن، در این روز نایشگاهی ترتیب دهید که گروهای رزمات
مشترک شما و شاگردان و اولیای ایشان باشد. دوسته‌هفته قبل از این روز، از شاگردان پخواهید
از این خود گرددی را برای اداره جشن پایان کتاب اول انتخاب کنند. کار دعوت از اولیای
دانش آموزان و برنامه‌های جشن را بداین گروه محلول کنید و خود در کار آنان نظارت داشته
باشد. ملماً در این روز شوق و دوستی کودکان و نگاههای محبت آمیز ایشان و جهودهای حقشان
و سپاسگزار اولیای آنان و رحمایت خاطری که شا از پیایان رساییدن این خدمت مقدس اجتماعی
احساس می‌کنید پرازدشت ترین پاداش است که از رزمات خود دریافت خواهید کرد. در پایان
این جشن اولین و آخرین دفتر مشق و تکالیف درس شاگردان را پیاده‌بود در اختیار هر یک از
اولیای آنان بگذارد تا برای همیشه نگذارند و خاطره شادی پخش و موقعیت آینه نخستین سال
تحصیلی این کودکان همواره در زندگانی ایشان باقی بماند.

کتابخانه مرکزی
Central Library
Tehran University

با مریم بارگ شاهنث آرامیده

در کتاب از درفت ذراست آنچه نشان پروردش نهاده باشد
سازه دان شاهنث اینی خدمت اتحادی هم ساز دان بر نامه طبع شد
آنده بستان کنک بشش کسر کند و تو زیع شود.

اشناده کنندگان از درین کتاب فتح علیخ بیان کنند
صرف نیاز نداشند و این خواسته می پردازند.

کتابخانه مرکزی و موزه اسناد

10007500486382